SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI

POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

W KRAKOWIE

ZA OKRES OD 3. IV. 1933 R. DO 31. III. 1934 R.

ORAZ FINANSOWE ZA ROK 1933.

KRAKÓW 1934
NAKŁADEM POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO W KRAKOWIE

ZA OKRES OD 3. IV. 1933 R. DO 31. III. 1934 R.

ORAZ FINANSOWE ZA ROK 1933.

KRAKÓW 1934
NAKŁADEM POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

ADRESY ZARZĄDU GŁÓWNEGO:

(Adresy Oddziałów i Kół, patrz str. 42)

BIURO CENTRALNE

Zarządu Głównego P. T. T. w Krakowie

ul. A. Potockiego 5, I. p., telefon 172-22, konto P. K. O. 406.999,
tamże Redakcja i Administracja wydawnictw Zarządu Głównego P. T. T.

FILJA BIURA CENTRALNEGO i BIURO INFORMACYJNE

Zarządu Głównego P. T. T. w Zakopanem

Dworzec Tatrzański, ul. Krupówki, telefon 339, konto P. K. O. 407.333

Klub Wysokogórski (Sekcja Turystyczna), Kraków, ul. A. Potockiego 4 telefon 112-77, konto P. K. O. 409.570 (Redakcja i Administracja „Taternika").

Sekcja Ochrony Gór, Kraków, ul. A. Potockiego 5, I. p., telefon 172-22.

Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (Sekcja Ratownicza), Zakopane, Dworzec Tatrzański, ul. Krupówki, telefony: 339, 607, 608.

Sekcja Narciarska, Zakopane, Dworzec Tatrzański, ul. Krupówki, tel. 339.

Czcionkami Drukarni Geograficznej „Orbis", Kraków, ul. Barska 41.

SPIS RZECZY.

CZĘŚĆ I. — Sprawy ogólne.

CZĘŚĆ II.

CZĘŚĆ III.

CZĘŚĆ I.

SPRAWY OGÓLNE.

1. SPIS ŻYJĄCYCH CZŁONKÓW HONOROWYCH.

(Stan z dnia 31. III. 1934).

CZERWIŃSKI Jan Wacław, inż., b. prezes Dyrekcji Dróg Wodnych w Krakowie, b. prezes Pol. Tow. Tatrz.,
DOMIN Karel, dr. prof. Uniw. w Pradze,
ESCARRA Jan, dr. prof., prezes Club Alpin Français,
GADOWSKI Walenty, ks. kanonik, proboszcz w Bochni,
GOETEL Walery, dr. prof. Akad. Górn. w Krakowie, wiceprezes P. T. T.,
KETTNER Radim, dr. prof. Uniw. w Pradze,
KULWIEĆ Kazimierz, b. prezes Pol. Tow. Krajozn. w Warszawie,
LIMANOWSKI Mieczysław, dr. prof. Uniw. w Wilnie,
DE MARGERIE Emanuel, dr. prof., honorowy prezes Club Alpin Français,
DE MARTONNE Emanuel, prof. Uniwersytetu w Paryżu,
NOWICKI Jan, dr. praw, wieloletni członek Zarządu Głównego P. T. T., prezes O. Krakowskiego P. T. T.
ORŁOWICZ Mieczysław dr. radca Min. Kom. w Warszawie,
OSIECKI Stanisław, prezes P. T. T. i prezes Związku Pol. Tow. Turyst.
PADEREWSKI Ignacy,
PASARIĆ Josip, dr., prezes Asocjacji Słow. Tow. Turyst. i Prezes Hrvatsko Planinarsko Drustvo,
PAWLIKOWSKI Jan Gwalbert, dr. prof. Uniw. we Lwowie,
SEMKOWICZ Władysław, dr. prof. Uniw. Jag. w Krakowie,
SOSNOWSKI Kazimierz, prof. Szkoły Ekon. Handl. w Krakowie,
SZYMANOWSKI Karol,
TETMAJER PRZERWA Kazimierz,
WYCZÓŁKOWSKI Leon,
ZARUSKI Marjusz, gen. W. P.,

2. ORGANIZACJA I ADMINISTRACJA CENTRALI.

a) Skład Zarządu Głównego P. T. T.

na podstawie wyborów przez Zjazd Delegatów w dniu 6. maja 1933 w Zakopanem po ukonstytuowaniu się na posiedzeniu Zarządu w dniu 11. VI. 1933 r.

Prezes: OSIECKI Stanisław, b. minister Przemysłu i Handlu oraz Reform Rolnych w Warszawie.

I. Wiceprezes: GOETEL Walery, dr., prof., dziekan Wydziału Górniczego Akad. Górn. w Krakowie.

II. Wiceprezes: MAJEWSKI Wacław, dr., lekarz, naczelnik Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia we Lwowie.

III. Wiceprezes: MALICKI Tadeusz, dyrektor Sanatorjum Nauczycielskiego w Zakopanem.

Sekretarz Gen.: JAXA-MAŁACHOWSKI Bohdan, w Krakowie (do 1. X. 1933),
KRYGOWSKI Wład., mg. praw, w Krakowie (od 29. X. 1933),

Skarbnik Gen.: GÓRSKI Tadeusz, dr. praw, w Krakowie.

Członkowie Zarządu:

FREDRO-BONIECKI Aleksander, dr., radca Izby Kontr. w Krakowie,
CZOPONOWSKI Jerzy w Krakowie,
FIRICH Antoni, inż. w Stanisławowie,
GÓRSKI Roman, mg. fil. w Rybniku,
KONOPCZYŃSKI Adam, inż. w Katowicach,
KOZŁOWSKI Marjan, inż. w Drohobyczu,
LENKIEWICZ Adam, prof. gimn., we Lwowie,
LUBERTOWICZ Zygmunt, prof. gimn., w Bielsku,
MĄCZYŃSKI Mieczysław, inż., dyrektor Dóbr Żywieckich, w Żywcu,
ORŁOWICZ Mieczysław, dr., radca Min. Kom., w Warszawie,
ROMANISZYN Bronisław, mjr., w Krakowie,
SMOLUCHOWSKI Tadeusz, dr. fil., w Poznaniu,
SOJKA Stanisław, dyr. szkoły powsz. w Białej (Małopolska),
SOSNOWSKI Kazimierz, prof. Szkoły Ekon.-Handl. w Krakowie,
SOWA Stanisław, prof. gimn. w Cieszynie,
STOLFA Emil, dr., radca Dyrekcji Dróg Wodnych w Krakowie.

Zastępcy Członków:

DORAWSKI Jan Kazimierz, dr. lekarz w Krakowie,
GORSKI Ludwik, dr. fil. w Krakowie,
GRABOWSKI Zbigniew, dr., redaktor w Krakowie,
KRYGOWSKI Władysław, mg. praw, w Krakowie (Zast. Sekr. Gen.),
KSIĄŻKÓWNA-MILESKA Irena, mg. fil. w Krakowie,
ŁABA Włodzimierz, dr. praw, sędzia apel., w Krakowie (Zast. Skarbnika Gen.),
PRACZYŃSKI Aleksander, inż., radca Dyr. Rob. Publ. w Krakowie,

Uwaga: W ciągu roku sprawozdawczego złożył swą godność Członka Zarządu i Sekretarza Gen. p. Bohdan Jaxa-Małachowski, obejmując sprawy majątkowe i administracyjne Tow. jako Urzędnik Centralnego Biura P. T. T., na jego zaś miejsce został kooptowany jako Członek Zarządu dotychczasowy zastępca Członka Zarządu p. Mg. Władysław Krygowski i został wybrany przez Zarząd Sekretarzem Gen.

Delegaci Sekcyj:

Turystycznej (Kl. Wysokogórskiego): PIOTROWSKI Kazimierz, dr., lekarz w Krakowie,
Narciarskiej: BUJAK Ignacy, w Zakopanem,
Ratowniczej (T. O. P. R.): OPPENHEIM Józef, w Zakopanem,
Ochrony Gór: SOKOŁOWSKI Marjan, dr., prof. Szk. Gł. Gospod. Wiej. w Warszawie.

Główna Komisja Kontrolująca:

Przewodniczący: MAŚLANKIEWICZ Kazimierz, dr. fil., naczelnik Urzędu Probierczego w Krakowie.

Członkowie: DRESZER Marjan, nacz. księgowości Miej. Kasy Oszcz. w Krakowie,
KSIĄŻKIEWICZ Marjan, dr., docent U. J.

Komisje pracujące w Zarządzie Głównym:

Komisja Statutowa: pp. prof. dr. W. Goetel, dyr. T. Malicki, dr. M. Orłowicz,

Komisja Wydawnicza: pp. prof. dr. W. Goetel, prof. dr. J. G. Pawlikowski, red. J. A. Szczepański, B. Jaxa-Małachowski.

Komisja Narciarska: pp. prof. dr. W. Goetel, inż. M. Kozłowski, inż. K. Schiele, T. Wróbel (Biała).

Komisja Naukowa: pp. prof. dr. W. Goetel., dr. J. K. Dorawski.

Komisja Porozumiewawcza z Pol. Zw. Narc. (Delegaci z ramienia P. T. T.): pp. prof. dr. W. Goetel, mg. W. Krygowski, B. Jaxa-Małachowski. dr. E. Stolfa.

Komisja dla Spraw Przewodnictwa Tatrzańskiego: pp. J. Oppenheim (przewodniczący), dyr. T. Malicki, B. Jaxa-Małachowski, I. Bujak, oraz przewodnicy I. klasy Stanisław Gąsienica-Byrcyn i Jędrzej Marusarz-Jarząbek.
Komisja dla spraw alpinistycznych: pp. prof. dr. W. Goetel, mg. W. Krygowski, dr. K. Piotrowski.

Komisje Międzyoddziałowe dla robót w górach:

Tatrzańska: Przewodniczący: prof. dr. W. Goetel.
Zast. Przew.: dyr. T. Malicki.
Sekretarz: mg. W. Mileski.

Zachodnio-Beskidzka: Przewodniczący: prof. K. Sosnowski.
Zast. Przew. dla I. Podkom.: inż. M. Mączyński (Żywiec).
Zast. Przew. dla II. Podkomisji: prof. F. Rapf (N. Sącz).
Sekretarzuje delegat Oddziału na terenie którego odbywa się posiedzenie.

Wschodnio-Beskidzka: Przewodniczący: dr. W. Majewski.
Zast. Przew.: I. Czaykowski (zrzekł się w ciągu roku sprawozdawczego).
Sekretarz: J. Ziembicki, następnie dr. M. Romanowska.

W Komisji Tatrzańskiej współpracują Oddziały: w Krakowie, Poznaniu, Warszawie i Zakopanem oraz wszystkie Sekcje przy Zarządzie Głównym t. j. Turystyczna (Klub Wysokogórski) Narciarska, Ratownicza (Tatrzańskie Ochotn. Pogotowie Ratunkowe) i Ochrony Gór.

W Komisji Zachodnio - Beskidzkiej współpracują w I. Podkomisji Oddziały w Cieszynie, Katowicach, Żywcu, Bielsku i Jordanowie, w II. Podkomisji Oddziały w Bochni, Tarnowie, N. Sączu, Gorlicach, Krynicy, Szczawnicy, N. Targu i Rabce. W Komisji Wschodnio-Beskidzkiej współpracują Oddziały w Drohobyczu, Jarosławiu, Kołomyji, Lwowie, Stanisławowie i Stryju. Ponadto w I. Podkomisji Zach.-Besk. współpracuje od 1. I. 1934 Oddział w Białej.

b) Protokół

(skrócony) z posiedzenia Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego odbytego dnia 6 maja 1933 r. w Zakopanem w sali starego „Sokoła“ (Rynek).

Na ogólną liczbę głosów Oddziałów i Sekcyj, przysługującą im na Zjeździe Delegatów w bieżącym roku w wysokości 181 głosów, reprezentowanych było przez 58 delegatów Oddziałów i Sekcyj 177 głosów. Nie przysłały swych delegatów jedynie Oddziały w Łodzi i Wilnie. Ponadto reprezentowanych było 16 głosów członków Zarządu Głównego oraz 2 głosy członków honorowych P. T. T. — Łącznie tedy na Zjeździe Delegatów w bieżącym roku reprezentowanych było 195 ważnych głosów, na ogólną liczbę 213 głosów w roku bież. dopuszczalnych w myśl statutu. Ponadto obradom Zjazdu przysłuchiwało się 29 gości, w czem kilku zagranicznych.

I. *Otwarcie Zjazdu.* O godz. 11.15 Prezes Stanisław Osiecki otwiera obrady dorocznego walnego Zjazdu Delegatów P. T. T. witając przedstawicieli: Ministra Komunikacji — p. Stanisława Lenartowicza, Ministra Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. — p. naczelnika Stypińskiego, Wojewody Krakowskiego — p. konser. B. Tretera i Wojewody Śląskiego — p. dr. Zygm. Robla, delegatów zagranicznych i krajowych towarzystw i organizacyj oraz wszystkich gości, którzy zaszczycili swą obecnością jubileuszowe obrady Zjazdu Delegatów P. T. T.

P. sekr. gen. B. Małachowski sprawdza według listy obecności liczbę obecnych delegatów Oddziałów i liczbę przysługujących im głosów.

Prezes Osiecki wymienia następnie zmarłych w ubiegłym roku sprawozdawczym najwybitniejszych członków Towarzystwa, poświęcając im jak również innym zmarłym członkom P. T. T. krótkie wspomnienie, przyczem obecni pamięć ich uczcili przez powstanie.

II. *Przyjęcie protokołu z poprzedniego Zjazdu Delegatów.* Uwolniono Prezydjum od odczytywania protokołu obrad z walnego Zjazdu Delegatów z dn. 8. V. 1932 r. a to ze względu, że był on rozesłany do wszystkich Oddziałów i Członków Zarządu Głównego P. T. T.

Protokół ten Zjazd Delegatów zatwierdził *uchwałą Nr. 1.*

W tem miejscu na wniosek Prezydjum Zjazd Delegatów ustalił zasady obrad swoich w dn. dzisiejszym i uroczystości jubileuszowych w dniu następnym.

III. *Sprawozdanie Zarządu Głównego.* Wobec rozdania wszystkim uczestnikom Zjazdu drukowanego Sprawozdania P. T. T. za rok 1932, Prezydjum ogranicza się do nakreślenia jedynie na niniejszym Zjeździe głównych faktów z ubiegłego okresu sprawozdawczego. Prezes Osiecki udziela głosu prof. dr. W. Goetlowi, który składa podziękowanie sekret. gen. p. B. Małachowskiemu za jego wielką i bezinteresowną pracę w zakresie zarówno zredagowania bieżącego Sprawozdania P. T. T. jak również kierowanie Sekretarjatem P. T. T., również mówca podkreśla zasługi skarbnika dr. T. Górskiego oraz Centralnego Biura P. T. T. i jego filji Zakopiańskiej; m. in. dzięki wydatnej pracy Centralnego Biura P. T. T. możliwy się stał wielki rozwój Towarzystwa w ostatnim okresie przy jednoczesnem usprawnieniu administracji P. T. T. W dalszym ciągu prof. W. Goetel wspomina o utworzeniu nowych Oddziałów i Kół, o postępującem ujednostajnieniu administracji finansowej, o wielkim dokonanym wysiłku w zakresie rozbudowy sieci szlaków turystycznych, stawianiu nowych schronisk i urządzaniu nowych stacyj turystycznych i noclegowych, wspomina mówca o akcji propagandowej, wystawowej, odczytowej, wydawniczej; o współpracy ze Związkiem Pol. Tow. Turystycznych, z Pol. Związkiem Narciarskim, z innemi krajowemi i zagranicznemi organizacjami społecznemi i turystycznemi, a w szczególności z Asocjacją Słow. Tow. Turystycznych i Międzynarodową Unją Alpinistyczną, o zagranicznych wyprawach alpinistycznych Klubu Wysokogórskiego P. T. T., o udziale w III Międzyn. Kongresie Alpinistycznym w Chamonix, o popieraniu badań naukowych, o współpracy w dziedzinie ochrony przyrody górskiej i organizacji górskich rezerwatów i parków narodowych, o silnym rozwoju narciarstwa turystycznego i sportowego u wszystkich Oddziałów Towarzystwa i wogóle o wielkim wysiłku, jaki w tych ciężkich pod względem gospodarczym czasach P. T. T. potrafiło dokonać swą energiczną pracą, opartą w znacznej mierze na bezinteresownej działalności wielu pracowników zarówno z pośród Zarządu Głównego jak i z pośród 30 Oddziałów i licznych Kół i Sekcyj Towarzystwa.

Skarbnik dr. T. Górski składa sprawozdanie z działalności finansowej P. T. T., przedkładając sporządzone zamknięcie rachunkowe na dzień 31. XII. 1932. (Ogłoszone w Sprawozdaniu poprzedniem za rok 1932).

Szereg aktualnych uwag na marginesie sprawozdania rzeczowego i finansowego dorzuca Prezes Osiecki, poczem oddaje głos przedstawicielowi Gł. Komisji Kontrolującej dr. K. Maślankiewiczowi, który w swojem przemówieniu przedstawia orzeczenie Gł. Komisji Kontrolującej o stanie rachunkowości i księgowości Zarz. Głównego P. T. T. oraz stawia następujący wniosek:

„Główna Komisja Kontrolująca wnosi o udzielenie absolutorjum Zarządowi Głównemu, podkreślając równocześnie ofiarną pracę członków Zarządu Głównego a zwłaszcza Prezydjum, której wynikiem jest przeprowadzenie organizacji kasowości i księgowości, wydatny postęp prac nad ewidencją majątku Towarzystwa, wreszcie zamknięcie roku administracyjnego nowocześnie i wzorowo sporządzonym bilansem, co w wysokim stopniu ułatwi w przyszłości dalsze realizowanie prac P. T. T.“

Prezes Osiecki otwiera dyskusję, w której wzięli udział pp.: prof. Lenkiewicz, inż. Ferch, dr. Stolfa, B. Małachowski, prof. Goetel; w czasie dyskusji m. in. wyjaśniano, że wysokość kosztów administracji Zarządu Głównego P. T. T. winna być rozpatrywana, nie w stosunku do dochodów i rozchodów Zarządu Głównego, lecz do obrotów całego Towarzystwa wraz ze wszystkiemi Oddziałami i Sekcjami, gdyż z natury rzeczy Zarząd Główny stanowi centralę administracyjną całego P. T. T. i wtedy proporcja wydatków na administrację w P. T. T. okaże się bardzo niewielka.

Sprawozdanie rzeczowe i finansowe Zarządu Głównego P. T. T. zostało jednomyślnie zatwierdzone *uchwałą Nr. 2.*

Również jednomyślnie uchwalono wniosek Gł. Komisji Kontrolującej o udzielenie absolutorjum Zarządowi Głównemu za ubiegły okres budżetowy *uchwałą Nr. 3.*

IV. Mianowanie członków honorowych, uchwała Nr. 4. Na wniosek Zarządu Głównego P. T. T. uchwalono jednomyślnie przez aklamację wymienione poniżej osoby wybrać w uznaniu ich zasług i pracy na terenie gór członkami honorowymi Towarzystwa:

Dr. Karel Domin, prof. w Pradze, botanik, badacz flory Karpat,
Prof. dr. Jan Escarra, prezes „Club Alpin Français“, wybitny alpinista,
Dr. Walery Goetel, prof. Akademji Górniczej w Krakowie, geolog, I. wicepre-

zes Pol. Tow. Tatrzańskiego, delegat do spraw pogranicznych górskich Parków Narodowych, badacz Karpat,

Dr. Radim Kettner, prof. Uniw. w Pradze, geolog, badacz Karpat,

Dr. Mieczysław Limanowski, prof. Uniw. w Wilnie, geolog, badacz Karpat,

Prof. dr. Emanuel de Margerie, honorowy prezes „Club Alpin Français", geograf, zasłużony badacz naukowy gór,

Stanisław Osiecki, prezes Pol. Tow. Tatrzańskiego i prezes Związku Pol. Tow. Turystycznych, zasłużony działacz turystyki w Polsce,

Ignacy Paderewski, artysta-muzyk.

Dr. Josip Pasarić, prezes Asocjacji Słow. Tow. Turystycznych i prezes Hrvatsko Planinarsko Drustvo, zasłużony działacz turystyczny w Jugosławji,

Dr. Władysław Semkowicz, prof. Uniw. Jag. historyk, badacz przeszłości Podhala, Spisza i Orawy,

Prof. Kazimierz Sosnowski, członek Zarządu Głównego P. T. T., zasłużony autor przewodników po Beskidach Zachodnich i działacz turystyczny,

Karol Szymanowski, artysta-muzyk, twórca „Harnasiów".

Generał Marjusz Zaruski, prezes i zasłużony twórca Tatrz. Ochot. Pog. Ratunkowego.

V. Program działalności P. T. T. na r. 1933. O godz. 15.15 Prezes Osiecki otwierając sesję popołudniową udzielił głosu wiceprezesowi dr. W. Goetlowi, który przedstawia Zjazdowi do aprobaty program działalności P. T. T. na r. 1933.— W szczególności prof. Goetel kładzie nacisk na rosnące wciąż znaczenie i rozwój prac Międzyoddziałowych Komisyj P. T. T. dla robót w górach, na dalszy rozwój organizacji i administracji P. T. T. przez tworzenie nowych oddziałów, kół i delegatur Towarzystwa; w r. bież. Towarzystwo postanowiło rozwinąć żywszą działalność na obszarach Beskidu Środkowego, gdzie dotychczas prace Towarzystwa były nikłe. W dalszym ciągu przedkłada dokładny program robót P. T. T. w górach; w Tatrach i na Podtatrzu będzie on wykonywany przez uzupełnienie sieci szlaków na Podtatrzu, dokończenie napraw znakowania i ustawienie drogowskazów i tabliczek, wykończenie zniesienie niektórych zbytecznych szlaków w myśl uchwał Komisji Tatarzańskiej, rozpoczęcie gruntownej przebudowy kilku ścieżek, stanowiących główne szlaki w przyszłym Parku Narodowym Tatrzańskim, dalsze adaptacje w schroniskach, jak np. przeprowadzenie wodociągu i telefonu do schroniska w Roztoce, rozbudowa schroniska przy Pięciu Stawach Polskich, uzupełnienie schroniska na Hali Gąsienicowej drewnianym budynkiem poniżej w lesie dla popularnej turystyki, wreszcie poczynienie wstępnych kroków do przebudowy Dworca Tatrzańskiego i rozpoczęcie budowy przez Oddziały Zakopiański i Poznański schroniska w Dolinie Kościeliskiej, oraz zapoczątkowana zostanie akcja Oddziału Krakowskiego zmierzająca do budowy nowego schroniska P. T. T. nad Morskiem Okiem.

W Beskidach Zachodnich przewidywane jest uzupełnienie sieci szlaków turystycznych w terenach, gdzie odczuwa się ich brak; natomiast w przeważnej części polskich Karpat Zachodnich, szczególnie ich części zachodniej (Beskidy śląskie i żywieckie) stwierdzić już można dostateczną gęstość sieci znakowanych szlaków, wobec czego w tej dziedzinie praca Oddziałów będzie polegała przeważnie na konserwacji istniejących dróg turystycznych. W dziale schronisk poza bieżącemi adaptacjami i wykończeniami robót przewidziane zostało rozpoczęcie konkretnych prac około nowych schronisk na Jaworzynie Krynickiej, na Prehybie, na Policy i na Kocierzy.

W Beskidach Wschodnich wysuwa się na pierwszy plan wykończenie głównego szlaku karpackiego na odcinkach, na których jeszcze nie istnieje; następnie wykończenie głównych szlaków łącznikowych i uzupełnienie sieci szlaków bocznych. W dziale schronisk, projektowane jest urządzenie schroniska w Sławsku przez Oddziały w Drohobyczu i we Lwowie, budowa schronu w Bubniszczach przez Oddział w Stryju, schroniska na Baraniej pod Chomiakiem przez Oddział w Stanisławowie, schroniska na zakupionej przez Oddział Czarnohorski parceli w Żabiem-Ilci i urządzenie stacji turystycznej w Burkucie, jak wreszcie adaptacje w uzyskanych schroniskach na Bałtagulu, Furatyku, pod Popadją i nad Białym Czeremoszem. Ponadto we wszystkich okolicach karpackich Zarząd Główny i Oddziały będą dążyć do uruchomienia jak największej liczby stacyj turystycznych i noclegowych w ośrodkach stanowiących punkty wyjściowe dla wycieczek letnich i zimowych; w Beskidach Wschodnich Oddziały będą ponadto budowały niezagospodarowane schrony turystyczne w odległych i słabiej odwiedzanych przez turystów partjach górskich.

W dalszym ciągu przewidziana jest współpraca z Polskim Związkiem Narciarskim, z Klubem Czeskosłowackich Turystów, z Asocjacją Słowiańskich Towarzystw Turystycznych i dalsze prowadzenie konsekwentnej akcji na terenie Międzynarodowej Unji Alpinistycznej, oraz wzięcie udziału w IV Międzynarodowym Kongresie Alpinistycznym we wrześniu b. r. W dziedzinie wewnętrznej ze spraw organizacyjnych i administracyjnych jako jeden z celów działalności Zarządu Głównego wybija się sprawa ujednostajnienia i obniżenia składek członkowskich, konieczność ustalenia ostatecznego stanu własności P. T. T., szczególnie w Tatrach i zaprowadzenie rejestru nieruchomości Towarzystwa, ustalenie podziału na obszary gospodarki górskiej pomiędzy Oddziały P. T. T., ustalenie podziału terytorjum Polski na obszary administracyjne Oddziałów P. T. T., akcja propagandowa i wydawnicza; pozatem P. T. T. będzie się starało o rozszerzenie ulg z zakresu zniżek kolejowych, ubezpieczenie od wypadków przewodników tatrzańskich, uregulowanie sprawy Ceneralnej Bibljoteki P. T. T. w porozumieniu z Oddziałem Krakowskim, rozbudowę Sekcyj przy Oddziałach P. T. T. ze szczególnem uwzględnieniem sekcyj narciarskich, otoczenie opieką ratownictwa górskiego, rozwój akcji ochrony przyrody, przyczem poza popieraniem i inicjatywą w zakresie akcji rządowej, występować będą nadal również Oddziały P. T. T., które przez swą akcję ochrony przyrody mogą wiele zdziałać, jak np. w okolicach Bubniszcz (O. Stryjski).

Również P. T. T. nie zaprzestanie finansowego wspierania badań naukowych w górach, łożąc na stacje meteorologiczne, na badania speleologiczne w Tatrach oraz udzielając subwencyj finansowych poszczególnym młodym naukowcom, przeprowadzającym naukowe badania górskie. P T. T. postanowiło udzielić jaknajwydatniejszego poparcia wyprawom alpinistycznym polskim, przyczem w b. r. wyłoniła się możliwość stosunkowo mało kosztownego urządzenia wyprawy takiej w góry poza europejskie (Andy), w związku z tem Zarząd Główny apeluje do Oddziałów, aby wpłacały zgodnie z przeszłoroczną uchwałą Zjazdu Delegatów odpowiednie kwoty na „Fundusz Alpinistyczny im. M. Świerza“ według ustalonego kłucza.

W końcu prof. Goetel podkreślił wielki sukces, do jakiego się w znacznej mierze P. T. T. przyczyniło, a mianowicie znaczne postępy realizacji Tatrzańskiego Parku Narodowego po stronie polskiej.

Po powyższym referacie prof. Goetla rozpoczęła się dyskusja, w której wzięli udział pp.: Groński, Kozłowski, Orłowicz, Sokołowski, Goetel.

Prof. dr. W. Goetel udzielił wyjaśnień na interpelacje i zapytania poprzednich mówców, poczem Prezes Osiecki podniósł, iż program robót w górach winien być nadal w zasadzie obowiązujący według projektu, złożonego w swoim czasie przez P. T. T. Ministerstwu Robót Publicznych, który został przez władze państwowe zaaprobowany i gdzie pierwszeństwo oraz rolę kierowniczą w zakresie gospodarki turystycznej w Polsce wyraźnie przyznano P. T. T.

W wyniku dyskusji przyjęto jednogłośnie następującą

Uchwałę Nr. 5. „Walny Zjazd Delegatów P. T. T. przyjmuje do wiadomości program działalności przedstawiony przez prof. Goetla, polecając Zarządowi Głównemu rozpatrzenie uwag przedstawionych w czasie dyskusji“.

W szczególności uwagi powyższe dotyczyły spraw: przyspieszenia konwencji turystycznej z Rumunją, nie mnożenia liczby schronisk w Tatrach, utrudnień czynionych badaczom naukowym i turystom polskim przez służbę leśną w niektórych okolicach Tatr po stronie czeskosłowackiej, budowania schronisk nie w miejscowościach podgórskich, lecz w głębi gór, wydania przygotowanego już do druku tekstu „Taternictwa Zimowego“, strzeżenia uprawnień P. T. T. w dziedzinie kierownictwa gospodarką turystyczną w górach polskich i wzięcie czynnego i zdecydowanego udziału w zapowiedzianej konferencji turystycznej, urządzanej przez Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego w Warszawie.

VI. Sprawy finansowe. P. B. Małachowski referuje sprawę konieczności uchwalenia przez Zjazd Delegatów P. T. T., zrzeczenia się omyłkowo nabytej przez P. T. T. współwłasności na polanie Rynias. W obecności notarjusza dr. Wł. Jasińskiego Zjazd Delegatów jednomyślnie powziął następującą *uchwałę Nr. 6.*

„Zjazd Delegatów P. T. T. zatwierdza deklarację hipoteczną, prostującą mylny stan hipoteczny odnośnie do prawa własności połowy realności lwh. 228,1/3 części realności lwh. 229, całej realności lwh. 242 i 180/6150 części realności lwh. 230 ks. gr. gm. kat. Brzegi, zezwalając na wpis tychże w miejsce Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego na rzecz Jędrzeja Nowobilskiego z Białki, syna Jana Sałatki“.

Dr. T. Górski referuje projekt preliminarza budżetowego P. T. T. W dyskusji

zabierali głos pp.: St. Kaczmarczyk, dr. Leszczycki, prof. dr. W. Goetel. *Uchwałą Nr. 7* preliminarz został jednogłośnie uchwalony w brzmieniu podanem w poprzedniem sprawozdaniu.

Prezes Osiecki przedkłada swój wniosek nagły, uchwalony bezpośrednio przed Zjazdem Delegatów na posiedzeniu Zarządu Głównego; przyjęty jednomyślnie jako *uchwała Nr. 8.*

„Polskie Towarzystwo Tatrzańskie pragnie w dniu swego 60-lecia dać wyraz uznania działalności około poznania gór polskich i bohaterskiego poświęcenia przy ratowaniu turystów, i uchwala wzniesienie pomnika Klimka Bachledy tu w Zakopanem, który to monument będzie zarazem pomnikiem górskiej turystyki polskiej. Na ten cel przeznacza P. T. T. 10.000 zł. — z wolnych funduszów Towarzystwa".

VII. Wnioski, uchwały i rezolucje Zjazdu, Przystąpiono do dyskusji i głosowania nad wnioskami Zarządu Głównego i Oddziałów Towarzystwa. W wyniku głosowania zostały przyjęte przez Zjazd Delegatów.

Na wniosek Zarządu Głównego następujące uchwały:

Nr. 9. Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża Ministerstwu Komunikacji gorące podziękowanie za stałe popieranie poczynań Towarzystwa i subwencjonowanie działalności jego na terenie gór polskich.

Nr. 10. Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża gorące podziękowanie Ministerstwu Spraw Zagranicznych za wybitne poparcie wniosków Towarzystwa w sprawie nowelizacji konwencji turystycznej polsko-czeskosłowackiej i ułatwień granicznych dla turystów, oraz za poparcie zjazdów międzynarodowych alpinistycznych.

Nr. 11. Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża gorące podziękowanie Ministerstwu Rolnictwa, a w szczególności Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych za wybitne poparcie uwieńczonej świetnemi wynikami akcji tworzenia górskich Parków Narodowych i rezerwatów.

Nr. 12. Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża gorące podziękowanie Urzędowi Wojewódzkiemu Krakowskiemu za stałe popieranie prac i celów Towarzystwa, a w szczególności za powołanie do życia Komisji dla spraw regjonalnych Podhala.

Nr. 13. Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża gorące podziękowanie Gminie i Komisji Klimatycznej m. Zakopanego za wybitne poparcie działalności Towarzystwa na terenie Zakopanego i Tatr.

Nr. 14. Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża gorące podziękowanie Komisji Zdrojowej w Rabce za wybitne popieranie dążności i celów Towarzystwa na terenie Rabki i okolicy.

Nr. 15. Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża gorące podziękowanie Związkowi Pol. Tow. Turystycznych za prace nad skoordynowaniem i uzyskaniem dalszego rozszerzenia ulg kolejowych dla turystów.

Nr. 16. Wniosek nagły Oddziału Drohobyckiego, podjęty przez Zarząd Główny w dniu 6/V 1933 r.:

Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża podziękowanie p. dr. Wacławowi Majewskiemu, przewodniczącemu Międzyoddziałowej Komisji Wschodnio-Beskidzkiej za jego prace około rozwoju Towarzystwa na terenie Wschodniej Małopolski.

Nr. 17. Zjazd Delegatów P. T. T. upoważnia Zarząd Główny P. T. T. po porozumieniu z poszczególnemi Oddziałami P. T. T. do dokonania podziału terytorjalnego Polski na obszary administracyjne Oddziałów P. T. T.

Nr. 18. Zjazd Delegatów P. T. T. uznając, że z pośród członków Oddziałów i Kół Akademickich P. T. T. rekrutują się przyszłe szeregi czynnych turystów górskich, uchwala dostarczać na przyszłość członkom Oddziałów i Kół Akademickich P. T. T. wydawnictw Towarzystwa bezpłatnie w tym zakresie, w jakim ich dostarcza członkom innych Oddziałów.

Nr. 19. Zjazd Delegatów P. T. T. wyrażając podziękowanie Pol. Tow. Tur. „Beskid Śląski" w Czechosłowacji za udzielanie członkom P. T. T. w schronisku na Kozubowej zniżek i ulg na równi z własnymi członkami, postanawia udzielać członkom bratniej organizacji wzajemnie wszelkich ulg i zniżek we wszystkich schroniskach, stacjach turystycznych i noclegowych P. T. T.

Wnioski Oddziałów Nowosądeckiego, Górnośląskiego i Stanisławowskiego o ujednostajnienie składek członkowskich w Towarzystwie i nowelizacji typów legitymacyj członkowskich, — Zarząd Główny uchwalił na posiedzeniu swem w dniu 6/V. 1933 r. przejąć i zgłosić jako wniosek Prezydjum o następującem brzmieniu, który Zjazd przyjął jako *uchwały Nr. Nr. 20 i 21*

Nr. 20. Zjazd Delegatów P. T. T. poleca Zarządowi Głównemu rozpatrzenie wszystkich wniosków Oddziałów, dotyczących wysokości składek i spraw finansowych, a po porozumieniu się ze wszystkiemi Oddziałami opracowanie odnośnych wniosków przed upływem bieżącego okresu budżetowego.

Nr. 21. Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża życzenie, aby w ciągu roku najbliższego zostało przeprowadzone obniżenie i ujednostajnienie składek członkowskich w P. T. T. z ważnością od 1 stycznia 1934 r., a to tak składek do Zarządu Głównego jak i do Oddziałów Towarzystwa.

Wnioski Oddziału Górnośląskiego zostały wycofane na wniosek Prezydjum Zarządu Głównego i zastąpione przez powyżej uchwalone wnioski nr. 20, 21.

Nr. 22. Zjazd Delegatów P. T. T. wzywa wszystkie Oddziały i Koła P. T. T. do utrzymywania i dalszego rozszerzenia sieci stacyj turystycznych i noclegowych w okolicach górskich i podgórskich, a w szczególności w tych stronach, gdzie dotychczas istnieje brak schronisk turystycznych.

Nr. 23. Zjazd Delegatów P. T. T. zwraca się do Związku Pol. Tow. Turystycznych z prośbą o dalsze rozszerzenie ulg kolejowych dla członków towarzystw zrzeszonych w Z. P. T. T., a w szczególności o uzyskanie 50% ulg kolejowych na wzór uzyskanych przez P. Z. N., — jest bowiem niesłuszną rzeczą, aby turyści letni byli inaczej traktowani niż turyści zimowi, jak również o dalsze wydatne rozszerzenie sieci stacyj wyjazdowych i dojazdowych w ulgowym ruchu turystycznym.

Nr. 24. Zjazd Delegatów P. T. T. zwraca się do Związku Pol. Tow. Turystycznych o uzyskanie w Ministerstwie Komunikacji zaliczenia wszystkich uzdrowisk, letnisk i zdrojowisk podhalańskich do rzędu stacyj wyjazdowych i dojazdowych w ulgowym ruchu turystycznym, względnie o poczynienie starań w kierunku ustanowienia taryf podmiejskich dla określonych stref turystycznych w najbliższej okolicy uzdrowisk, obowiązujących choćby tylko przez ściśle określone czasokresy sezonów letnich i zimowych.

Nr. 25. Zjazd Delegatów P. T. T. zaleca Zarządowi Głównemu czynić dalsze starania o jaknajwydatniejsze przyspieszenie wydania przez władze państwowe ustawy o ochronie przyrody, której brak uniemożliwia przeprowadzenie wielu zarządzeń, koniecznych celem ochrony krajobrazu i przyrody gór polskich.

Na wniosek Oddziału Krakowskiego podjęto następujące uchwały:

Nr. 26. Zjazd Delegatów P. T. T. wzywa Zarząd Główny P. T. T., aby starał się nie dopuszczać w głąb Tatr fotografów zawodowych, gdyż zaczepianie przez nich przechodzących turystów wprowadza w świat górski pierwiastek jarmarczny, nielicujący z majestatem gór, a nadto proceder fotograficzny jest powodem zaśmiecania ścieżek i zanieczyszczenia wód.

Nr. 27. Ze względu na brak należytej opieki oraz stan wielkiego zaniedbania, w jakiem znajduje się stary Cmentarz w Zakopanem, miejsce spoczynku ludzi wielce zasłużonych dla Tatr i Podhala, Zjazd Delegatów wzywa Zarząd Główny P. T. T., aby bezzwłocznie wszczął kroki u miarodajnych czynników w celu zmiany fatalnego stanu rzeczy panującego na tym Cmentarzu. W szczególności należy:

a) zwrócić się do konsystorza Arcybiskupiego z przedstawieniem konieczności stworzenia opieki nad starym Cmentarzem,

b) domagać się otoczenia Cmentarza odpowiednio wysokiem ogrodzeniem, jednakże z zachowaniem charakteru tego ogrodzenia, jakie przechowało się do dnia dzisiejszego w postaci pieknego muru oraz wrot cmentarnych,

c) domagać się uporządkowania otoczenia mogił zasłużonych oraz ścieżek.

Uchwałę tę postanowiono przesłać w odpisie Radzie miasta Zakopanego z podziękowaniem za ujęcie w tej sprawie inicjatywy w swoje ręce.

Szereg wniosków nadesłanych przez Oddział Stanisławowski na parę dni przed walnym Zjazdem Delegatów przyjęto jako *uchwałę Nr. 28* w następującem brzmieniu, uznając je za rezolucje i dezyderaty Zjazdu:

a) Zjazd Delegatów wita z żywą radością i uznaniem wszczęcie akcji województwa Stanisławowskiego na polu odbudowy i rozbudowy dróg górskich o znaczeniu turystycznem i zwraca się do czynników rządowych i samorządowych o dalsze kontynuowanie i silne wzmożenie tej akcji. (Z poprawkami pp.: Książkównej, Goetla, Skłodowskiego).

b) Zjazd Delegatów P. T. T. wyraża podziękowanie Panu Generałowi Kasprzyckiemu i Panu Wojewodzie Jagodzińskiemu za przeprowadzenie do skutku doniosłej konferencji w sprawie turystyki na Huculszczyźnie.

c) Zjazd Delegatów P. T. T. uważa za rzecz nieodzowną dla rozwoju turystyki, dopuszczenie ruchu osobowego względnie autobusów szynowych, ewentualnie w Zarządzie odpowiednich spółek prywatnych na istniejących kolejkach leśnych karpackich.

d) Zjazd Delegatów P. T. T. uchwala zwrócić się z prośbą do odpowiednich Ministerstw o przeznaczenie części funduszu pracy na budowę dróg turystycznych w Beskidach Wschodnich.

e) Zjazd Delegatów P. T. T. apeluje do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o przeznaczenie części odpowiednich funduszów dla Pol. Tow. Tatrzańskiego na rozbudowę schronisk oraz subwencjonowanie prac w górach Oddziałów P. T. T. (Z poprawką Prezydjum).

f) Zjazd Delegatów P. T. T. apeluje do miarodajnych czynników o wszczęcie akcji o utworzenie rezerwatów przyrodniczych w Gorganach równolegle do tworzących się parków przyrody w Czarnohorze i Beskidach Huculskich.

g) Zjazd Delegatów P. T. T. apeluje do czynników miarodajnych o przyspieszenie zawarcia konwencji turystycznej polsko-rumuńskiej.

h) Zjazd Delegatów P. T. T. uważa za rzecz konieczną dalszą zniżkę indywidualną przejazdową do 50% na podstawie legitymacji Z. P. T. T.

Cztery dezyderaty Oddziału Stanisławowskiego zostały przez wnioskodawców wycofane w czasie Zjazdu.

VIII. Wybory uzupełniające do władz naczelnych Towarzystwa. Wobec wylosowania w myśl Statutu na posiedzeniu Zarządu Głównego w dniu 2/IV. b. r. sześciu członków Zarządu Głównego oraz wymaganego przez statut corocznego wyboru wszystkich zastępców członków Zarządu Głównego i członków Głównej Komisji Kontrolującej, Zarząd Główny na posiedzeniu swem w dniu 6/V. 1933 r. postanowił zgłosić następujące kandydatury:

na członków Zarządu Głównego ponownie pp.: inż. A. Konopczyńskiego, prof. Z. Lubertowicza, mjr. B. Romaniszyna, dr. E. Stolfę, a na miejsce opróżnione po ustępujących pp.: adw. E. Kaźmierczaku i dr. R. Kordysie wybrać pp.: mg. Romana Górskiego i red. J. T. Czoponowskiego;

na zastępców członków Zarządu Głównego ponownie pp.: dr. J. K. Dorawskiego, dr. Z. Grabowskiego, dr. Wł. Łabę, inż. A. Praczyńskiego oraz jako nowych zastępców członków Zarządu pp.: dr. Ludwika Gorskiego, mg. Ir. Książkównę, mg. Wł. Krygowskiego;

na członków Głównej Komisji Kontrolującej ponownie pp.: dr. K. Maślankiewicza, M. Dreszera oraz jako nowego członka doc. dr. M. Książkiewicza.

Uchwała Nr. 29. Powyżsi kandydaci zostali wybrani przez Zjazd Delegatów 180 głosami, przy 15 głosach wstrzymujących się od głosowania delegatów Oddziału Krakowskiego.

IX. Inne sprawy, wolne wnioski i interpelacje. P. Wł. Wójcik imieniem Pol. Tow. Turystycznego „Beskid Śląski" w Czechosłowacji prosi członków Zarządu Głównego i Oddziały P. T. T. o zwiedzanie podczas wycieczek schroniska na Kozubowej oraz innych miejscowości w Beskidzie Śląskim po stronie czeskosłowackiej, gdzie znajdą gorące i serdeczne przyjęcie ze strony Pol. Tow. Tur. „Beskid Śląski".

Inż. J. Ferch imieniem Oddziału P. T. T. w Zagłębiu Dąbrowskiem zaprasza również inne Oddziały P. T. T. do przyłączenia się do organizowanej przez niego wycieczki na Śląsk Czeskosłowacki i tamtejsze części Beskidów.

St. Kaczmarczyk zawiadamia o mającem nastąpić w czerwcu b. r. poświęceniu schroniska na przełęczy Tatarskiej, w której to sprawie zostaną rozesłane osobne zaproszenia.

X. *Zamknięcie Zjazdu.* Wobec wyczerpania porządku obrad, Prezes Osiecki zamknął o godz. 18-tej sesję popołudniową obrad walnego Zjazdu Delegatów P. T. T. i wszystkich obecnych gorąco zaprosił do wzięcia udziału w uroczystościach jubileuszu 60-lecia P. T. T., mających się odbywać w dniu następnym, t. j. 7 maja 1933 r. a w szczególności do przybycia na akademję jubileuszową w sali starego „Sokoła".

c) **Uroczystości jubileuszowe 60-lecia P. T. T. w Zakopanem w dniach 6 i 7 maja 1933 r.**

Po obradach Zjazdu Delegatów P. T. T. w dniu 6. V. 1933 r. odbyła się wieczorem urządzona przez Oddział Zakopiański P. T. T. w sali teatralnej hotelu „Morskie Oko" wieczornica góralska, układu i reżyserji p. Heleny Roj-Rytardowej. Przedstawienie to p. t. „Podhale tańczy" stanowiło szereg scen rodzajowych z życia nieskażonej

wpływem czasu staroświeckiej góralszczyzny, w których cała oryginalność i jędrność rodzimego folkloru została wiernie przedstawiona. Przedstawienie poprzedził udany występ chóru podhalańskiego, który wykonał kilka góralskich pieśni. Artystyczne to intermezzo wywarło na delegatach i gościach nadzwyczaj miłe wrażenie.

Dnia następnego odbyły się uroczystości jubileuszowe 60-lecia istnienia i działalności Pol. Tow. Tatrzańskiego. — W uroczystościach wzięli udział członkowie Zarządu Głównego P. T. T. z Prezydjum Towarzystwa na czele, przedstawiciel Gł. Komisji Kontrolującej, licznie przybyli delegaci wszystkich Sekcyj i prawie wszystkich Oddziałów P. T. T. oraz urzędnicy Centralnego Biura P. T. T. — łącznie w liczbie ok. 80 osób, oraz liczni przedstawiciele zaprzyjaźnionych instytucyj i organizacyj krajowych i zagranicznych, jak również przedstawiciele władz polskich państwowych i samorządowych, — stowarzyszeń społecznych i kulturalnych w Zakopanem, wreszcie liczni członkowie i sympatycy P. T. T. i reprezentanci miejscowej ludności góralskiej.

Uroczystości rozpoczęły się Mszą św. w starym kościółku zakopiańskim przy ul. Kościeliskiej, odprawionej przez ks. kan. J. Humpolę, znanego taternika i zasłużonego członka P. T. T. — Po nabożeństwie zebrani udali się na stary cmentarz, gdzie imieniem Towarzystwa przemówił krótko Prezes Osiecki, poczem na grobie dr. Tytusa Chałubińskiego, pierwszego propagatora Zakopanego i pioniera ruchu turystycznego w Tatrach, złożono od P. T. T. wieniec z napisem: „Polskie Towarzystwo Tatrzańskie — swym przodownikom".

O godz. 10-tej Wiceprezes T. Malicki otworzył imieniem Prezydjum P. T. T. w sali Bazaru przy ul. Krupówki Wystawę, urządzoną przez Oddział Zakopiański oraz Sekcję Narciarską i Ratowniczą w Zakopanem, która — poza ciekawym działem malarskim, ceramicznym i snycerskim (prace rzeźbiarskie uczniów zainicjowanej w swoim czasie przez P. T. T. Szkoły Przemysłu Drzewnego w Zakopanem), — obejmowała interesujące eksponaty obrazujące zaczątki, rozwój i dzisiejszą działalność Sekcji Narciarskiej P. T. T. w Zakopanem (pierwsze modele nart, przeźrocza i fotografje z pierwszych lat narciarstwa wysokogórskiego w Tatrach, afisze zawodów narciarskich w Zakopanem od 1911 r., zbiór wszystkich zdobytych przez S. N. P. T. T. nagród w zawodach narciarskich itd.), a wreszcie okazy, ilustrujące szczegółowo ofiarną działalność Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, obecnie Sekcji Ratowniczej P. T. T., która wystawiła sprzęt ratowniczy dawny i obecny, diagramy ilustrujące przebieg i rodzaje katastrof w Tatrach w ostatnim 20-leciu itd.

Akademja jubileuszowa: Punktualnie o godz. 10.45 przewodniczący Prezes Osiecki otwierając posiedzenie jubileuszowe, wita serdecznie przedewszystkiem przybyłych delegatów Ministerstw W. R. i O. P. oraz Komunikacji, przedstawicieli Wojewodów Krakowskiego i Śląskiego, Komisji Klimatycznej i Gminy Zakopiańskiej oraz innych gmin podhalańskich, Pol. Zw. Narciarskiego, Ligi Ochrony Przyrody, Centrali i Oddziałów Klubu Czeskosłowackich Turystów, Svazu Lyźaru i innych krajowych i zagranicznych instytucyj i stowarzyszeń.

Następnie Prezes złożył cześć tym pionierom taternictwa polskiego, którzy ponieśli śmierć w górach, zatrzymując się szczególnie nad postacią tragicznie zmarłego prof. M. Świerza. W dalszym ciągu Prezes Osiecki przedstawił rozwój P. T. T. zarówno w zakresie organizacyjnym jak i ideowym, a to od początków rzuconej w roku 1873 przez p. F. Pławickiego myśli założenia Towarzystwa Tatrzańskiego, poprzez prace szeregu prezesów, sekretarzy i członków Zarządu ku latom, gdy liczba Oddziałów i Kół Towarzystwa, ilość szlaków turystycznych i schronisk górskich, działalności sekcyj — wytworzyła obecny wspaniały stan Towarzystwa, który mówca zobrazował w cyfrach, przytaczając przy cyfrach obecnych, porównawcze dane z lat przedwojennych i z szybkiego rozwoju powojennego. W końcu Prezes Osiecki podniósł zasługi gen. Zaruskiego i założonego przez niego Tatrz. Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Przemówienie I wiceprezesa Zarz. Głównego P. T. T. prof. dr. W. Goetla zobrazowało stanowisko Towarzystwa pośród innych organizacyj społecznych oraz instytucyj kulturalnych w kraju i zagranicą, a w szczególności wskazało na rosnące znaczenie P. T. T. w międzynarodowym ruchu alpinistycznym. Wielką zasługą P. T. T. jest stale objawiająca się żywotność jego jak również stale nurtujący je pęd zdobywczy, który przejawia się w ostatnich latach wyprawami w Alpy i dąży w przyszłości również do wypraw w góry pozaeuropejskie. W działalności na polu ochrony P. T. T. przoduje, stawiając jednak zagadnienie z punktu widzenia turystycznego, a w odniesieniu do terenów górskich i podgórskich także zasadę ochrony

swojszczyzny w ogólności. Wywalczona przez idea tworzenia parków narodowych w Tatrach, na Babiej Górze, w Pieninach, Czarnohorze i rezerwatów na Baraniej, w Gorcach, Czywczynie itd. wkroczyła już na drogę realizacji.

Wiceprezes Zarz. Głównego dyr. T. Malicki w imieniu Oddziału Zakopiańskiego P. T. T. jako macierzystej komórki całego Towarzystwa, mający siedzibę w miejscowości, gdzie ono powstało, łącznie wysuwając, zwrócił w swem przemówieniu uwagę na rolę Tatr w duchowem życiu naszego narodu w czasach niewoli i obecnie, podkreślając charakter tych gór jako rezerwoarów swobody i wielkich natchnień, któremi przejmowali się i przejmują najwięksi twórcy w dziedzinie polskiej działalności artystycznej i kulturalnej. Duch umiłowania gór polskich żyje i żyć będzie w młodych pokoleniach tak samo silnie i gorąco jak żył w generacjach dawniejszych.

Potem odczytano teksty telegramów hołdowniczych do Prezydenta Rzplitej Ignacego Mościckiego oraz Marszałka Józefa Piłsudskiego, które zostały przyjęte przez aklamację burzliwemi oklaskami.

Następuje szereg przemówień reprezentantów władz, instytucyj i organizacyj społecznych, przybyłych na Zjazd P. T. T. — W szczególności składają w pięknych przemówieniach życzenia: imieniem p. delegata ministra W. R. i O. P. do spraw ochrony przyrody i Państwowej Rady Ochrony Przyrody, Związku Nauczycielstwa oraz Związku Artystów Malarzy w Zakopanem — p. dyr. T. Malicki: im. Ministerstwa W. R. i O. P. — p. naczelnik Stypiński, im. Ministerstwa Komunikacji oraz Związku Pol. Tow. Turystycznych — p. radca St. Lenartowicz, im. Urzędu Gminnego i Komisji Klimatycznej w Zakopanem — p. burmistrz L. Winnicki, im. Zarz. Głównego Klubu Czechosłowackich Turystów — p. inż. Sašinka, im. żup morawskich i cieszyńskich K. C. S. T. — p. prof. dr. Slachta, im. żupy Fatrzańskiej — sędzia Kofroń, im. Oddziału K. C. S. T. w Dol. Kubinie — p. Tiatliak (który wręczył w podarunku pamiątkowy proporczyk z herbem Orawy i barwami państwowemi Czechosłowacji na drzewcu z piękną rzeźbą zamków orawskich) i prof. Kocian, im. Svazu Lyžaru R. CS. oraz Klubu „Vysoké Tatry" dr. L. Izak, im. Pol. Tow. Tur. „Beskid Śląski" p. Wł. Wójcik, im. Klubu Wysokogórskiego — p. dr. K. Piotrowski, im. Polskiego Związku Narciarskiego — p. dr. A. Boniecki (który wręczył w podarunku oryginalną rzeźbę w drzewie), im. Sekcji Alpejskiej Stowarzyszenia Studentów Polskich w Grenobli — p. dr. J. K. Dorawski, im. Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich, Koncernu Ilustrowanego Kurjera Codziennego i Tow. Krzewienia Narciarstwa — p. dr. Z. Grabowski, im. Związku Podhalan — p. Sobczak, im. Związku Górali w Zakopanem — p. dyr. W. Krzeptowski, im. Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody — p. dr. M. Sokołowski, im. Oddziału Krakowskiego Ligi Ochrony Przyrody — p. mjr. B. Romaniszyn, im. Związku Harcerstwa Polskiego — p. A. Kamiński, im. Krakowskiego Oddziału Geograficznego — p. dr. St. Leszczycki oraz im. Przewodników Góralskich — p. Józef Gąsienica Tomków.

Wreszcie p. Mileski odczytał depesze i listy z życzeniami, których spis załączamy na końcu.

O godz. 13.15 Prezes Osiecki zamknął Akademję Jubileuszową dziękuje przybyłym delegatom oraz licznie zgromadzonej publiczności za łaskawy udział.

O godz. 14 odbył się w hotelu „Morskie Oko" bankiet, wydany przez Oddział Zakopiański i Zarząd Główny P. T. T. z okazji jubileuszowgo Zjazdu. W bankiecie wzięło udział ponad 100 osób z Polski i zagranicy. Uczta przeciągnęła się w pogodnym i serdecznym nastroju do godzin popołudniowych, w których część uczestników się rozjechała, część zaś udała się na wycieczki górskie.

Poniżej podajemy spis nazwisk osób, które w charakterze gości zaszczyciły swą obecnością uroczystość jubileuszu 60-lecia P. T. T.

A. Goście krajowi.

P. St. Lenartowicz, delegat Ministerstwa Komunikacji i Związku Pol. Tow. Turystycznych; p. Nacz. Stypiński, delegat Ministerstwa W. R. i Ośw. Publicznego; p. arch. B. Treter, delegat Pana Wojewody Krakowskiego i Wojewódzkiej Komisji do spraw regjonal. Podhala; p. dr. Robel, delegat Pana Wojewody Śląskiego; p. dr. A. Boniecki, wiceprezes Zarz. Głównego Pol. Związku Narciarskiego i prezes Tatrz. Tow. Narciarzy; p. arch. L. Winnicki, burmistrz Zakopanego i przewodniczący Komisji Uzdrowiskowej; p. dr. S. Turowski, dyr. gimnazjum państwowego w Zakopanem; p. prof. J. Zborowski, dyrektor Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem; p. M. Sobczak, delegat Zarządu Głównego i Ogniska Zakopiańskiego „Związku Podhalan"; p. W. Krzeptowski, prezes Związku Górali w Zakopanem i nacz. dyrektor Banku

Podhalańskiego; p. dr. H. Szatkowski, sekretarz generalny Pol. Związku Narciarskiego; p. dyr. M. Jamontt (z małżonką), członek Zarządu Uzdrowiska w Zakopanem i prezes Zakop. Gremjum Właśc. hoteli i pensyj; p. A. Krzyżak, przewodniczący Kongregacji Kupców w Zakopanem; p. dr. Z. Grabowski, delegat Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich, koncernu I. K. C. i Tow. Krzew. Narciarstwa; p. dr. S. Leszczycki, delegat Oddziału Krakowskiego Pol. Tow. Geograficznego; p. A. Kamiński, delegat Naczelnictwa i Kwatery Głównej Harcerstwa Polskiego; p. J. Budz, wójt gminy Brzegi; p. St. Szczepaniak, delegat gminy Kościelisko; p. P. Staszel, delegat gminy Maruszyna; p. St. Barabasz, b. dyrektor Szkoły Przemysłu Drzewnego w Zakopanem; p. prof. W. Arway, b. prezes Oddziału P. T. T. w Tarnowie; p. dyr. T. Birula- Białynicki, członek Zarządu Oddziału P. T. T. w Zakopanem; p. T. Zwoliński, członek Zarządu Oddziału P. T. T. w Zakopanem; p. mec. dr. J. Diehl, b. komisarz Urzędu Uzdrowisk. w Zakopanem i wiele innych osób. Ponadto niektórzy przedstawiciele P. T. T. przybyli na doroczny Zjazd Delegatów, mieli powierzone sobie reprezentowanie innych jeszcze instytucyj i stowarzyszeń: p. dyr. T. Malicki reprezentował Państwową Radę Ochrony Przyrody, Związek Artystów Plastyków w Zakopanem i Związek Nauczycielstwa Polskiego; p. dr. J. K. Dorawski Sekcję Alpejską Stow. Studentów Polskich w Grenobli, p. dr. M. Sokołowski Zarząd Główny Ligi Ochrony Przyrody; p. mjr. B. Romaniszyn Oddział Krakowski Ligi Ochrony Przyrody.

Wreszcie obecni byli w czasie obrad Zjazdu i uroczystości delegaci grona przewodników tatrzańskich z p. Józefem Gąsienicą Tomkowym, Jędrzejem Marusarzem Jarząbkiem i Stanisławem Gąsienicą Byrcynem.

B. Goście zagraniczni.

P. Wł. Wójcik, delegat Pol. Tow. Tur. „Beskid Śląski“ w Czechosłowacji; delegaci Klubu Czechosłowackich Turystów: p. inż. J. Sasinka, delegat Centrali w Pradze i Tatransk. Komisji K. C. S. T.; p. K. Lutonsky, sekretarz Tatransk. Komisji K. C. S. T.; p. prof. A. Kocian, delegat Oddziału K. C. S. T. w Dolnym Kubinie; p. dr. J. Kofroń, delegat Zupy Fatrańskiej K. C. S. T.; p. J. Tiatliak, delegat Oddziału K. C. S. T. w Dolnym Kubinie; p. A. Mimranek, delegat Tatr. Komisji K. C. S. T.; p. prof. dr. F. Slachta, delegat żup morawskich i cieszyńskiej K. C. S. T.; p. dr. J. Auermüller, delegat Oddziału K. C. S. T. w Brnie z żoną; delegaci Karpathenverein'u: p. dr. Michel Guhr; p. Alois Odrobiniak; p. dr. Reichart; p. inż. O. Zuber; p. Irene Zuber; p. Vilma Szenczy; p. dr. W. Nemeny; p. Miloslav Slavik, delegat Svazu Lyzaru R. CS. i Sport. Klubu „Vysoke Tatry“; p. dr. L. Izak, delegat Svazu Lyzaru R. CS. i Sport. Klubu „Vysoke Tatry“.

Życzenia pismami lub telegramami nadesłały następujące instytucje i osoby:

a) krajowe:

Polska Akademja Umiejętności, Prezydjum w Krakowie; Wojewódzka Komisja Turystyczna w Krakowie; p. Z. Słomiński, prezydent stoł. m. Warszawy; p. dr. M. Kaplicki, prezydent m. Krakowa; p. inż. A. Bobkowski, dyrektor Kolei Państwowych w Krakowie; p. inż. A. Loret, gen. dyrektor Pol. Lasów Państwowych w Warszawie; p. dr. E. Nowicki, kurator Okr. Szkolnego w Krakowie; Automobilklub Polski w Warszawie; Krakowski Klub Automobilowy; Związek Podhalan, Zarząd Główny w Krakowie; Krakowski Oddział Pol. Tow. Geograficznego; Liga Ochrony Przyrody, Zarząd Główny w Warszawie; Warszawski Klub Narciarski; Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa w Krakowie; Pol. Tow. Krajoznawcze, Rada Główna i Oddział w Warszawie; Oddział Pol. Tow. Krajoznawczego w Krakowie; Tow. Turystyczne „Beskidenverein“ w Bielsku; żydowskie Tow. Krajoznawcze w Polsce, Zarząd Główny w Warszawie; żydowskie Akadem. Koło Miłośników Krajoznawstwa w Krakowie; Tow. Uniwersytetów Robotniczych, Zarząd Główny w Warszawie; Tow. Myśliwskie im. św. Huberta w Krakowie; p. Leon Wyczółkowski, członek honorowy P. T. T. w Poznaniu; p. gen. Marjusz Zaruski, członek honorowy P. T. T. w Warszawie; p. inż. Jan Czerwiński, członek honorowy P. T. T. w Krakowie; p. dr. W. Majewski, wiceprezes Zarz. Głównego P. T. T. we Lwowie; p. inż. M. Mączyński, prezes Oddziału Babiogórskiego P. T. T. w Żywcu; p. dr. R. Kordys, członek Zarz. Głównego P. T. T. w Rabce; p. prof. dr. Jerzy Smoleński, dyrektor Instytutu Geograficznego U. J. w Krakowie; ks. kanonik J. Tobolak, proboszcz w Zakopanem; Oddział Wileński P. T. T.; Redakcja „Wiadomości Turystycznych“ w Warszawie;

b) zagraniczne:

Międzynarodowa Unja Alpinistyczna, Komitet Wykonawczy w Genewie; Stały Sekretarjat Asocjacji Słowiańskich Tow. Turystycznych w Pradze; Związek Górskich Tow. Turystycznych Król. Jugosławji w Lublanie; Club Alpin Francais w Paryżu; Schweizer Alpenclub, Zarząd Główny w Baden; Club Alpino Italiano, Prezydjum w Rzymie; Klub Czechosłowackich Turystów, Zarząd Główny w Pradze; Żupa Środkowo-słowacka Kl. Czsł. Turystów w Bańskiej Bystrzycy; Żupa Tatrzańska Kl. Czsł. Turystów w Rużomberku; Oddziały Kl. Czsł. Turystów w Twardoszynie, Dolnym Kubinie, Popradzie, Liptowskim Św. Mikułaszu, Rużomberku, Czacy, Cz. Cieszynie i Nowym Boguminie, Klub Alpinistów Czeskosłowackich w Pradze; Związek Taterników Słowackich „James" w Spiskiej Nowej Wsi; Związek Czeskosłowackich Turystów-Robotników w Pradze; Węgierska Federacja Tow. Turystycznych w Budapeszcie; Węgierskie Tow. Turystyczne w Budapeszcie; Węgierskie Tow. Karpackie w Budapeszcie; Druzstvo Demanovskych Jaskyń w Lipt. Św. Mikułaszu; Czeskosłowacka Liga Ochrony Przyrody, Prezydjum w Pradze; Koło Polskie w Bratysławie; Liga Polsko-Jugosłowiańska, Sekcja Turystyczna w Białogrodzie; Redakcja „Nasej Oravy" w Namiestowie; Redakcja miesięcznika „Bezkydy-Jeseniky" w Morawskiej Ostrawie; p. Egmond d'Arcis, prezydent Międzyn. Unji Alpinistycznej w Genewie; p. Franz Dénes, zasłużony działacz w „Karpathenvereinie" w Tatranskiej Poliance; p. Makso Hrovatin, zasłużony działacz „Slovenskega Planinskega Drustva" w Lublanie; p. dr. Wacław Łaciński, konsul R. P. w Bratysławie; p. dr. Karol Ripa, konsul R. P. w Morawskiej Ostrawie; p. Samuel Grünwald, właśc. Hotelu „Myto" w Rużomberku.

d) Posiedzenia i uchwały.

W okresie sprawozdawczym t. j. od 2. IV. 1933 do 31. III. 1934 oprócz Zjazdu Delegatów w dniach 6. i 7. V. 1933 w Zakopanem odbyło się 7 posiedzeń Zarządu Głównego, 10 konferencyj prezydjalnych i 10 posiedzeń komisyj międzyoddziałowych dla robót w górach (w tem Komisja Tatrzańska 2 posiedzenia, obie podkomisje Zachodnio-Beskidzkie po dwa posiedzenia, Wschodnio-Beskidzka cztery posiedzenia). Ponadto odbył się Zjazd Sekcyj Narciarskich P. T. T. oraz szereg posiedzeń różnych Komisyj pracujących w łonie Zarządu Głównego. Wreszcie odbył się szereg konferencyj specjalnych, a to 5 posiedzeń Komisji Porozumiewawczej między P. T. T. a P. Z. N. oraz 2 wspólne posiedzenia Komisyj Tatrzańskich P. T. T. i Klubu Czechosłowackich Turystów.

W szczególności Zarząd Główny odbył swe posiedzenia w dniach 6. V. 1933 w Zakopanem, oraz 11. VI., 29. X., 10. XII. 1933, 11. II. i 25. III. 1934, w Krakowie. Konferencje prezydjalne odbyły się 6. V. 1933 w Zakopanem, 10. VI. 1933 w Krakowie, 16. VII. 1933 w Zakopanem, 1. X., 29. X. 19. XI., 10. XII. 1933 w Krakowie, 14. I. 1934 w Warszawie 11. II., i 25. III. 1934 w Krakowie. Komisja Tatrzańska obradowała 16. VII. 1933 w Zakopanem, zaś następnego dnia t. j. 17. VII. 1933 obradowała wspólnie z Komisją Tatrzańską K. C. S. T. nad Jeziorem Szczyrbskiem, oraz 8. X. 1933 w Zakopanem, poczem tego samego dnia w dalszym ciągu obradowała wspólnie w Zakopanem z komisją Czechosłowacką. Pierwsza Podkomisja Zachodnio-Beskidzka odbyła swe posiedzenia 21. VI. 1933 w Dziedzicach oraz 5. I. 1934 w Katowicach, II. Podkomisja 10. VII. 1933 w N. Sączu i 12. I. 1934 w Stróżach. Komisja Wschodnio-Beskidzka obradowa 26. VI. 1933 we Lwowie, 2. XII. 1933 we Lwowie, 3. II. 1934 w Worochcie i 12. III. 1934 we Lwowie.

Zjazd Sekcyj Narciarskich P. T. T. odbył się 19. XI. 1933 w Krakowie. Komisja porozumiewawcza między P. T. T. a P. Z. N. obradowała dnia 4. IV., 19. VI., 6. XII. 1933, 17. I. i 20. III. 1934 w Krakowie.

Uchwały Zarządu Głównego były przygotowane na konferencjach prezydjalnych. Na konferencjach tych załatwiono również sprawy drobniejsze nie wymagające uchwał plenum Zarządu Głównego. Część spraw dotyczących robót w górach przejęły na siebie sprawnie pracujące Komisje Międzyoddziałowe dla Robót w Górach, które przygotowywały program prac Tawarzystwa, a Zarząd Główny po zaznajomieniu się z uchwałami komisyj już przemyślanemi i przedyskutowanemi zatwierdzał je. Komisja Tatrzańska dokonała ponadto wielkiego dzieła przez uzyskanie porozumienia z takąż komisją K. C. S. T., z którą uzgodniono program prac w Tatrach, przedewszystkiem zaś na stykających się z sobą odcinkach granicznych na obszarze Tatr.

Poszczególnych uchwał nie przytaczamy tutaj, gdyż wynikają one z toku prac Towarzystwa przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu.

e) Prace statutowe i regulaminowe.

W dniu 25 marca 1934 uchwalił ostatecznie Zarząd Główny projekt nowego statutu P. T. T. Projekt ten zostanie przedstawiony Zjazdowi Delegatów w dniach 5 i 6 maja 1934 r. w Warszawie. W ten sposób zostanie prawdopodobnie zakończona wreszcie sprawa nowego statutu ciągnąca się od czterech lat. Gdy przed trzema laty z trudem uzgodniono rozbieżne poglądy i uchwalono go, ze względów formalnych nie mógł wejść pod obrady Zjazdu Delegatów. Po powtórnem uchwaleniu projektu przez Zarząd i zwołaniu nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów zostało ogłoszone nowe prawo o stowarzyszeniach, do którego należało projekt dostosować. Natrafiało to na znaczne trudności, gdyż nowa ustawa nie zna tego rodzaju organizacji, jaką miało P. T. T. Po szeregu konferencyj w Min. Spraw. Wewnętrzn., na których zasięgnięto autorytatywnych opinji co do spraw wątpliwych, Komisja Statutowa opracowała projekt, w ostatecznej redakcji opracowany przez Sekr. Gen. p. mg. W. Krygowskiego, przyjęty z niewielkiemi poprawkami przez Zarząd Główny.

W dziedzinie ujednostajnienia i uregulowania administracji Towarzystwa dokonano wielkiego kroku naprzód, gdyż zostały uchwalone i weszły w życie regulaminy administracyjne Centralnego Biura P. T. T. oraz Oddziałów i Kół Towarzystwa.

Regulamin schroniskowy, uchwalony w roku ubiegłym, po przeprowadzeniu drobnych poprawek redakcyjnych i stylistycznych przez Prezydjum na mocy pełnomocnictwa Zarządu Głównego, został rozesłany w lutym 1934 r. jako obowiązujący.

Również wszedł w życie regulamin dla spraw przewodnictwa Tatrzańskiego, a przewodnicy otrzymali nowe książeczki legitymacyjne według nowego wzoru.

f) Prace Głównej Komisji Kontrolującej.

W związku z opracowanym regulaminem administracyjnym dla Oddziałów i Kół. Główna Komisja Kontrolująca wstrzymała chwilowo badanie ksiąg Oddziałów na większą skalę. W okresie sprawozdawczym Komisja dokonała dwukrotnie przeglądu ksiąg Zarządu Głównego w Biurze Centralnem, badając bardzo szczegółowo księgi i alegaty. Ponadto Komisja dokonała przeglądu ksiąg filji Biura Centralnego w Zakopanem oraz Sekcyj Narciarsk. i Ratown., a przy tej okazji i Oddziału w Zakopanem. Wreszcie w związku z reorganizacją Oddziału w Łodzi oraz likwidacją Oddziału Akademickiego w Krakowie Komisja przeglądnęła tamtejsze księgi. Ogółem Komisja dokonała 8 razy wglądu w gospodarkę Zarządu Głównego oraz członków organizacyjnych Towarzystwa. W roku bieżącym przewidywana jest kontynuacja pracy nad kontrolą Oddziałów i Kół.

Ponadto Sekretarjat Generalny przeprowadził w maju 1933 r. kontrolę Oddziału w Krynicy, zaznajamiając się ze sposobem gospodarki tego Oddziału. W grudniu 1933 r. takąż kontrolę przeprowadził Sekretarjat w Oddziale w Zagłębiu Dąbrowskim i jego Koła w Częstochowie.

Z nowym rokiem administracyjnym 1935 w myśl uchwały Zarządu Głównego będą obowiązujące ujednostajnione księgi kasowe i pomocnicze oraz kwitarjusze, których przygotowaniem zajmie się Centralne Biuro w porozumieniu z Komisją Kontrolującą.

g) Centralne Biuro P. T. T.

Centralne Biuro Towarzystwa mieściło się tak jak w roku poprzednim w lokalu przy ul. A. Potockiego L. 5. I. p. w Krakowie. Skład personelu Biura: kierownik Biura mg. Mileski Witold, księgowy Człapiński Piotr, urzędniczki Ożgowa Józefina i Łukasiewiczówna Teresa. Ponadto stały woźny Sarota Józef. Rozrost agend Towarzystwa, a zwłaszcza spraw finansowych i majątkowych skłonił w jesieni 1933 r. Zarząd Główny do powiększenia składu Biura przez powierzenie administracji tychże spraw specjalnemu urzędnikowi, którym został p. B. Jaxa-Małachowski dotychczasowy Sekretarz Gen. Centralne Biuro posiada filję w Zakopanem, która się mieści we własnym budynku Towarzystwa t. zw. Dworcu Tatrzańskim przy ul. Krupówki. Kierownikiem Biura w Zakopanem jest p. Bujak Ignacy, stałym woźnym Kapera Franciszek.

Zadaniem Biura Centralnego w Krakowie jest załatwianie wszelkich spraw administracyjnych Towarzystwa w dziedzinie sekretarjatu i skarbowości Towarzystwa. W jesieni 1933 roku wprowadzono ostatecznie w życie regulamin administracyjny Centralnego Biura P. T. T., opracowany przez p. B. Jaxę Małachowskiego.

Dla porównania rozrostu agend Biura Centralnego podajemy cyfry korespondencji załatwionej w roku 1933 przez Biuro. Podczas gdy w roku 1931 załatwiono 4622 pism, w roku 1932 załatwiono 5823 pism, to w roku 1933 załatwiono 6905 pism, w czem wpłynęło 2048, wyszło 4857. Kasa i buchalterja załatwiły w 1932 roku 2846 spraw, zaś w roku 1933 załatwiły 3044 spraw; ogółem więc załatwiono w roku 1933 w porównaniu z rokiem poprzednim o 1280 spraw więcej.

W roku 1933 objęło Centralne Biuro P. T. T. również i agendy stałego sekretarjatu Asocjacji Słowiańskich Tow. Turyst., który dotychczas znajdował się w Pradze. Zarząd Główny podnosi z pełnem uznaniem sprawne funkcjonowanie całego Biura. Dla pełnego obrazu prac należy dodać, że Gen. Sekretarz i Gen. Skarbnik Towarzystwa urzędują stale po kilka godzin dziennie, wykonując swą pracę honorowo.

Filja Centralnego Biura w Zakopanem prowadzi administrację Dworca Tatrzańskiego, agendy Towarzystwa na terenie Podhala w zakresie własności nieruchomej, nadzór nad robotami i pracami w górach na terenie tatrzańskim, sprawy przewodnickie, oraz służy jako miejscowe informacyjne biuro turystyczne. Ponadto Biuro w Zakopanem prowadzi agendy Oddziału P. T. T. w Zakopanem oraz Sekcyj Narciarskiej i Ratowniczej (Tatrz. Och. Pog. Rat.). Biuro w Zakopanem działa bardzo sprawnie, co Zarząd Główny podnosi z uznaniem.

Zaznaczyć wreszcie należy, że do pomocy w wypełnieniu zadań biura powoływane są czasowe siły pomocnicze. W szczególności przy rozsyłce Przeglądu Turystycznego pomagał Biuru p. Dąbrowski Kazimierz, zaś w sezonie letnim jako pomoc biura w Zakopanem pracowała p. Bujakowa Zofja, ponadto różne specjalne prace jak np. w starem archiwum, rysowanie map etc. powierzano od czasu do czasu specjalnym pracownikom. Ze względu na prowadzenie znacznej części agend Towarzystwa bezpośrednio przez I. Wiceprezesa prof. dra W. Goetla, Towarzystwo zwraca część płacy miesięcznej sekretarki p. Grudzińskiej Ireny.

3. LICZBA I RUCH CZŁONKÓW, NOWE PLACÓWKI ORGANIZACYJNE.

W roku 1933 Polskie Towarzystwo Tatrzańskie liczyło czynnych członków i uczestników (za takich liczymy tych, za których Oddziały płaciły składkę do kasy Zarządu Głównego) 19.719. Stanowi to przyrost w porównaniu z rokiem 1932, w którym liczyliśmy 17.619 członków, przyrost o 2.100, czyli o 11.9%. Poniżej załączona tabela ilustruje liczbę członków w poszczególnych Oddziałach wraz z porównaniem z rokiem 1932.

Procentowo biorąc poszczególne Oddziały wykazały następujący wzrost liczby członków: Zagłębie Dąbrowskie 123%, Gorlice 118.2%, Stryj 69.5%, Rabka 68.3%, Lwów 63.9%, Jarosław 62.1%, Łódź 60.9%, Kielce 57.5%, Drohobycz 53.1%, Poznań 42%, Warszawa 34.1%, Radom 32.7%, Nowy Sącz 31.3%, Nowy Targ 25%, Kołomyja 23.6%, Zakopane 23.2%, Wilno 19.1%, Stanisławów 15.8%, Tarnów 13%, Bochnia 11.1%, Kalisz 9.3%, Kraków 9.2%, Katowice 3.4%, Krakowski Akademicki 2.1%. W powyższem zestawieniu nie podajemy wzrostu liczby członków Oddziału w Jordanowie, któremu jako założonemu w końcu 1933, brak danych porównawczych, gdyż liczy on 77 nowo zwerbowanych członków.

Spadek liczby członków wykazały Krynica 20.4%, Szczawnica 18.5%, Bielsko 16.3%, Cieszyn 6.3%, Żywiec 1%. Spadek więc wykazały przedewszystkiem Oddziały położone w południowo-zachodniej reszty Polski.

Wzrost liczby członków wykazały, rzecz jasna, oddziały nowe jak w Zagłębiu Dąbrowskiem, istniejący dopiero czwarty rok, i w Gorlicach, istniejący dopiero drugi rok, poza tem zaś jak w ostatnich latach oddziały wschodnio-małopolskie i położone na nizinach. W związku z tem, stoi dalsze obserwowane od kilku lat przesunięcie liczbowe. wyrażone w procentach, gdy będziemy ogólną ilość członków rozważać pod kątem przydziałów do trzech obszarów, t. j. śląsko-krakowskiego z Zagłębiem Dąbrowskiem, Małopolski Wschodniej i reszty Polski.

ODDZIAŁ	1933 r.			Liczba członków w 1932 r.	Przybyło	Ubyło
	Liczba członków	Liczba uczestników	Razem			
Bielsko	2.690	22	2.712	3.241	—	529
Bochnia	60	—	60	54	6	—
Cieszyn	1.372	—	1.372	1.465	—	93
Drohobycz	466	30	496	324	172	—
Gorlice	118	2	120	55	65	—
Jarosław	94	—	94	58	36	—
Jordanów	77	—	77	—	77	—
Kalisz	47	—	47	43	4	—
Katowice	2.965	74	3.039	2.939	100	—
Kielce	189	—	189	120	69	
Kołomyja	220	5	225	182	43	—
Kraków	2.412	14	2.426	2.221	205	—
Krak. Akad.	431	—	431	422	9	—
Krynica	121	—	121	152	—	31
Lwów	1.138	6	1.144	698	446	—
Łódź	177	—	177	110	67	—
Nowy Sącz	270	49	319	243	76	—
Nowy Targ	111	14	125	100	25	—
Poznań	488	9	497	350	147	—
Rabka	143	—	143	85	58	—
Radom	67	2	69	52	17	—
Stanisławów	536	—	536	463	73	—
Stryj	100	—	100	59	41	—
Szczawnica	84	—	84	103	—	19
Tarnów	401	8	409	362	47	—
Warszawa	1.719	19	1.738	1.296	442	—
Wilno	50	—	50	42	8	—
Zagł. Dąbrowskie . . .	728	11	739	331	408	—
Zakopane	758	12	770	625	145	—
Żywiec	1.391	19	1.410	1.424	—	14
Razem	19.423	296	19.719	17.619	2.786	686

Uwaga! Oddział w Żywcu rozdzielił się w grudniu 1933 na dwa oddziały: w Żywcu i w Białej. Ten ostatni powstał z Koła w Białej, liczącego 732 członków i 8 uczestników.

OBSZAR	1931		1932		1933	
Śląsko-Krakowski . .	13.019	82·9%	13.822	78·5%	14.357	72·9%
Małopolska Wsch. . .	1.203	7·6%	1.784	10·1%	2.595	13·1%
reszta Polski	1.478	9·5%	2013	11·4%	2.767	14·0%
	15.700		17.619		19.719	

Powyższa tabela wykazuje przedewszystkiem jak silny wzrost liczby członków obserwujemy na obszarach Małopolski Wsch. i nizinnych, gdzie liczba członków w ciągu dwóch lat wzrosła z cyfry 2.681 w roku 1931 na 5.362 w roku 1933, czyli dwukrotnie.

Obraz przedstawiony wyżej byłby niezupełny, gdyby nie rozważyć jeszcze jednej pozycji. Jak podaliśmy przybyło Towarzystwu „na czysto“ 2.100 członków. Ponieważ jednak nowo zapisanych było 3748 osób, wynika z tego że ubyło z Towarzystwa w roku 1933 1.648 członków przez wystąpienie. Jest to z resztą stały objaw, że szereg osób po krótkim okresie należenia do P. T. T. występuje z Towarzystwa, tak, że liczba nowo zapisanych nigdy nie jest równoznaczna z liczbą o jaką ogólna ilość członków wzrosła.

W okresie sprawozdawczym akcja nad zakładaniem nowych placówek organizacyjnych została nieco zahamowana wskutek wejścia w życie nowego prawa o stowarzyszeniach i związanej z tem pracy nad przeredagowaniem statutu. Równocześnie zaś weszła w życie nowa ustawa o stowarzyszeniach akademickich, wskutek czego został zlikwidowany Oddział Akademicki w Krakowie, oraz Koła Akademickie we Lwowie i w Poznaniu. Jednakowoż liczba Oddziałów pozostała ta sama t. j. 30, gdyż Koło w Białej zostało przekształcone w grudniu 1933 roku na samodzielny Oddział. Koło to oddzieliło się od macierzystego Oddziału w Żywcu, a liczyło ono w chwili wystąpienia z Oddziału 732 członków i 8 uczestników, czyli jest obecnie jednym z silniejszych Oddziałów Towarzystwa. Zorganizowano 3 nowe Koła, a to w Krośnie przez Oddział Lwowski, w Radomsku przez Oddział w Zagłębiu Dąbrowskiem i Morszynie przez Oddział w Stryju (gdzie poprzednio istniała Delegatura). Stworzono 4 nowe Delegatury, a to w Gdyni i Grudziądzu przez Oddział Poznański, oraz w Muszynie i Żegiestowie przez Oddział w Krynicy. Natomiast Oddział Górnośląski przemienił Koła w Król. Hucie, Mikołowie, Rudzie Śląskiej i Tarnowskich Górach na Delegatury. Ponadto Koło w Dolinie należące dotychczas do Oddziału Stanisławowskiego przeszło organizacyjnie do Lwowa. Tak więc w chwili obecnej Towarzystwo liczy 76 placówek organizacyjnych, t. j. 30 Oddziałów, 34 Koła i 12 Delegatur.

4. PRACE TURYSTYCZNE W GÓRACH I ORGANIZACYJNE.

a) Schroniska, stacje turystyczne i noclegowe, schrony.

W roku 1933 na terenie Tatr w dziedzinie schronisk wysuwają się na pierwszy plan prace dokonane przy rozbudowie schronisk w Dolinie Pięciu Stawów Polskich i na Hali Pysznej. W Dolinie Pięciu Stawów (Oddział w Zakopanem) zamknięto omurowaniem kamiennem dotychczasowy budynek, przez co powstała weranda oraz schody frontowe i nowe pokoje. Dobudowano kuchnię i pokój gospodarczy. W ten sposób przybyło w tem schronisku 40 nowych miejsc noclegowych, tak, że obecnie schronisko mieści wygodnie 100 osób, w czem jest 60 łóżek i 40 prymitywnych miejsc noclegowych. Koszta tej rozbudowy wyniosły w roku 1933 przeszło 26.400 zł. Rozbudowano również schronisko na Hali Pysznej (Sekcja Narciarska), w którem przybyło 34 miejsc noclegowych, tak, że w chwili obecnej w schronisku tem ma 50 miejsc noclegowych, w tem 30 łóżek. Koszt rozbudowy wyniósł prawie 5.000 zł. Poza tem w schronisku w Roztoce wykończono ostatecznie wewnętrzne urządzenie i doprowadzono telefon. W schronisku nad Morskiem Okiem uskuteczniono gruntowny remont instalacji elektrycznej, a przedewszystkiem generatora i akumulatorów. Poza tem zresztą dokonano kilka drobnych naprawek. W schronisku na Hali Gąsienicowej uzupełniono inwentarz. W Dworcu Tatrzańskim w Zakopanem dokonano najkonieczniejszego remontu wewnętrznego. Zaznaczyć jedynie należy jako ważniejszą zmianę urządzenie w pokoju za biurem gabinetu konferencyjnego, umeblowanego stylowemi meblami zakopiańskiemi. Brak takiego gabinetu dawał się bardzo odczuwać. Ogółem uwzględniwszy jeszcze drobne zmiany w schronisku w Roztoce, oraz stratę kilku miejsc noclegowych w Dworcu Tatrzańskim wywołaną przeróbką, przybyło na terenie Tatr i Podtatrza 72 miejsca noclegowe, czyli 14.2%.

Na terenie Beskidów Zachodnich musimy w pierwszym rzędzie zanotować stratę jaką poniosło Towarzystwo przez spłonięcie schroniska na Turbaczu w listopadzie 1933 roku. Z prac dokonanych wymienić należy uzupełnienie inwentarza i dalsze wykończenie schroniska w Zwardoniu, przez co przybyło 46 nowych miejsc noclegowych. Poza tem z wiosną 1933 roku urządzono stację turystyczną w Rabce w willi „Wisła“ zawierającą 7 łóżek. Urządzono stacje noclegowe przez Zarząd Główny w Sromowcach Niżnych w domu Śląskiej Wojewódzkiej Komisji Turystycznej (10 łóżek) oraz w Szczawnicy u wylotu przełomu Dunajca w Pieninach, w willi „Biały Domek“ pp. Wolskich (12 łóżek). Oddział Górnośląski w Katowicach uruchomił 2 stacje noclegowe, a to w Rajczy w gospodzie p. Nesselrotha (12 łóżek) oraz w Milówce w Hotelu „Turystycznym“. Oddział w Jordanowie stację noclegową w Jordanowie w Hotelu N. Feita. Ogółem tedy w okresie sprawozdawczym ubyło na terenie Beskidów Zachodnich jedno schronisko, przybyła zaś jedna stacja turystyczna i pięć stacyj noclegowych, tak, że na tem terenie Towarzystwo ma obecnie 24 punkty oparcia, o łącznej ilości 911 miejsc noclegowych, co stanowi przyrost o 58 miejsc, czyli 6.3%. W szczególności posiadamy 11 schronisk, a to na Stożku, Równicy, Baraniej, w Zwardoniu, na Pilsku, Babiej Górze, Leskowcu, Wielkim Luboniu, Sta-

rych Wierchach, Szczawnicy Niżnej i Szczawnicy Zdroju, jeden schron niezagospodarowany na Runku koło Krynicy, 2 stacje turystyczne: na Żarze i w Rabce, 9 stacji noclegowych: w Rycerce Dolnej, Rajczy, Milówce, Hucisku, Porąbce, Jordanowie, Sromowcach Niżnych, w Szczawnicy i Gorlicach, oraz jedną gospodę w Pienienach, bez noclegów.

Na terenie Beskidów Wschodnich uruchomił Oddział w Drohobyczu nowe schronisko na Trościanie zawierające 20 łóżek, a mieszczące się w domu myśliwskim Firmy Bracia Groedel, wydzierżawionym na 10 lat. Tenże Oddział uruchomił dwie stacje turystyczne, a to w Klimcu (na przełęczy Tucholskiej) w budynku Zarządu Straży Granicznej (10 miejsc noclegowych, w tem 5 łóżek) oraz w Oporcu w leśniczówce Firmy Braci Groedel (30 miejsc noclegowych, w tem 12 łóżek) i jedną stację noclegową w Tysowcu, w domu Iwana Czudyjowicza (10 miejsc noclegowych). Oddział we Lwowie uruchomił schron niezagospodarowany na przełęczy Sołotwince na wysokości 1350 m (10 miejsc noclegowych) w budynku własnym, oraz stację turystyczną w Sokolem nad Sanem, mieszczącą się w dworze pp. Brandysów (20 miejsc noclegowych). Ponadto Koło w Dolinie Oddziału Lwowskiego założyło stacje noclegowe w Wygodzie, Żakli i Maksymówce (bliższych szczegółów narazie brak). Zlikwidowano natomiast schronisko Oddziału Drohobyckiego w Sokolikach Górskich, oraz stację noclegową Oddziału Stanisławowskiego w Jaremczu, mieszczącą się w pensjonacie p. Czappka (willa „Jasna Polana"). W chwili obecnej więc P. T. T. posiada na terenie Beskidów Wschodnich 58 punktów oparcia, w tem 9 schronisk; na Trościanie, w Załokciu, Malmasthału, Orowie, u źródeł Świcy, w Jali, na przełęczy Jabłonickiej (Tatarskiej), w Worochcie i pod Howerlą, (to ostatnie schronisko rozbudował Oddział w Stanisławowie przez dobudowę skrzydła, tak że w chwili obecnej mieści ono 150 miejsc noclegowych w tem 100 łóżek), 8 stacji turystycznych; w Sokolem nad Sanem, Klimcu, Oporcu, Dolinie Prutca, Jaremczu, Mikuliczynie, Kosmaczu i Burkucie, 33 stacyj noclegowych: w Tysowcu, Siankach, Skolem, Sławsku, Tuchli, Ławocznem, Wygodzie, Żakli, Maksymówce, Stryju, Bolechowie, Dolinie, 2 w Wyszkowie, Ludwikówce, na Kazanowcu, w Zielonej, Zielenicy, Nadwórnej, Porohach, Kuźmieńcu, Sołotwinie, Jaremczu, Jamnej, Kołomyji, Żabiem Słupejce, Żabiem Ilciach, 2 w Szybenem, w Zełenem, Kosowie, Jaworze, Kutach. 8 schronów: pod Paraszką, na Zełeminie, Bukowinkach, w Różance Niżnej, pod Widnohą, na przełęczy Sołotwince, na Niżnej pod Doboszanką, i na Borewce. Ógólna liczba miejsc noclegowych wynosi 990. Przyrost w porównaniu z rokiem poprzednim wynosi 155 miejsc, czyli 18.5%.

	Ogółem	Schronisk zagospodar.	Stacyj turystycznych	Stacyj noclegowych	Schronów niezagosp.	Gospód	Miejsc nocleg. ogółem	Łóżek	Noclegów prymityw.
Tatry	6	6	—	—	—	—	581	374	207
Beskidy Zachodnie . .	24	11	2	9	1	1	911	437	474
Beskidy Wschodnie .	58	9	8	33	8	—	990	459	531
Razem . .	88	26	10	42	9	1	2.482	1.270	1.212

Wyrażając powyższe cyfry w procentach:

Na Tatry przypada 23.6% ogólnej ilości miejsc noclegowych. Na 581 miejsc przypada na łóżka 64.4%, na noclegi prymitywne 35.6%.

Na Beskidy Zachodnie przypada 37% ogólnej ilości miejsc noclegowych. Na 911 miejsc, na łóżka przypada 48%, na noclegi prymitywne 52%.

Na Beskidy Wschodnie przypada 39.4% ogólnej ilości miejsc noclegowych. Na 990 miejsc, przypada na łóżka 47.4% na noclegi prymitywne 52.6%.

Na ogólną ilość 2.482 miejsc noclegowych, na łóżka przypada 51.6%, na noclegi prymitywne 48.4%.

Ogólnie licząc przybyło 12 punktów oparcia (zlikwidowano 4, stworzono nowych 16), tak że obecnie Towarzystwo dysponuje 87 punktami oparcia na terenie gór polskich. Miejsc noclegowych przybyło 285 w porównaniu z rokiem poprzednim, co stanowi przyrost 12.9%.

b) Szlaki turystyczne.

W dalszej pracy nad rozszerzeniem sieci szlaków wyznakowano w roku 1933 ogółem nowych szlaków:

Na Skalnem Podhalu	12 km
W Beskidach Zachodnich	438 km
W Beskidach Wschodnich	369 km
t. j. razem	819 km

W cyfrze tej ogólnej uderza duża cyfra długości nowych szlaków w Beskidach Zachodnich. Wynikło to stąd, że przeszło połowa wykonanych prac przypada na obszar Beskidu środkowego, gdzie Oddział Gorlicki rozpoczął energiczną akcję wyznakowania leżących dotychczas odłogiem terenów. Na terenie Beskidów Wschodnich większa część wykonanych prac przypada na Oddział w Drohobyczu, który również pracuje na stosunkowo mało zagospodarowanym odcinku. W porównaniu do roku 1932, w którym ogólna długość szlaków turystycznych utrzymywanych przez P. T. T. wynosiła 2.481 km przybyło 819 km nowych szlaków, czyli 33%. Z końcem roku 1933 ogólna długość sieci szlaków wynosiła 3.300 km.

Z pośród istniejących w roku 1932 2.481 km odnowiono w ciągu 1933 roku i naprawiono:

W Tatrach i na Skalnem Podhalu	67 km
W Beskidach Zachodnich	582 km
W Beskidach Wschodnich	200 km
t. j. razem	849 km

czyli 34.2% ogólnej ilości szlaków istniejących z końcem 1932 roku.

Ustawiono tablic i drogowskazów: w Tatrach i na Skalnem Podhalu 17, w Beskidach Zachodnich 61, w Beskidach Wschodnich 45, razem 123.

Wykonano następujące prace w terenie:

Tatry.

Zmieniono znakowanie szlaku z Kuźnic na Halę Gąsienicową przez Skupniów Upłaz z barwy żółtej na niebieską przy równoczesnem zniesieniu znakowania szlaku przez Jaworzynkę. Przedłużono szlak przez Polanę Waksmundzką czerwono znakowany od szosy do schroniska w Roztoce lasem przez kładkę poniżej Wodogrzmotów, odnowiono znakowanie na szlaku Toporowa Cyrhla—Psia Trawka (czerwony), przeniesiono szlak przez Halę Pyszną na trasę tuż koło schroniska, oraz odcinek szlaku na Zawrat między Czarnym Stawem a Zmarzłym na nowo przetrasowaną ścieżkę. Zniesiono resztę znakowań na kilku szlakach, uznanych za zbytne na podstawie uchwał zeszłorocznych.

W dziale ścieżek przebudowano gruntownie odcinek szlaku na Zawrat między Czarnym Stawem Gąsienicowym a Zmarzłym Stawem, uskuteczniono drobne poprawy na ścieżce z Morskiego Oka do Pięciu Stawów, przetrasowano na nowo starą ścieżkę od kilkunastu lat zupełnie zarzuconą, jako przedłużenie drogi przez Waksmundzką od szosy do schroniska w Roztoce przez kładkę poniżej Wodogrzmotów. Zbudowano wreszcie na nowo na przestrzeni 400 m 4 odcinki ścieżek na zachodnim brzegu Morskiego Oka (dookoła jeziora i do Doliny za Mnichem) zniszczone zupełnie przez obsunięcie się stoku górskiego i lawinę kamienną z początkiem lipca 1933 roku. Naprawiono dwie kładki w Dolinie Roztoki i zbudowano dwie nowe kładki na Potoku Lejowym i na Chochołowskiej Wodzie.

Podtatrze.

Wyznakowano nowy szlak z Witowa na Magórę Orawską, niebieski. Odnowiono zaś szlak Bukowina—Małe Ciche na odcinku na Zgorzelisku, niebieski, i rozstaje szlaku żółtego i czerwonego na Butorowym Wierchu. Poprawiono znaki na ścieżkach na Gubałówce i umieszczono w tej partji 6 tabliczek i drogowskazów

Beskidy Zachodnie.

Oddział w Cieszynie wyznakował nowe szlaki: Ustronie—Mała Czantorja 6 km, żółty; Polana—Wielka Czantorja, 6 km, czerwony; Głębiec—Stożek, 3 km, niebieski; odnowił zaś na szlaku Ustroń—Wielka Czantorja, 3 km, niebieski; Obłaziec—Jawornik—Stożek, 10 km, zielony; Wisła—Kobyla, 3 km, niebieski; Wisła—

Dol. Dziechcinki—Stożek, 8 km, żółty; Stożek—Kubalonka, 10 km, czerwony; Bażanowice—Wielka Czantorja, 18 km, czarny. Ustawiono 16 nowych drogowskazów i tablic. Prace te wykonali bezpłatnie pp. Szczepański Karol, Cieślar Karol, Lipowczan Karol, Pustelnik Józef, Żydek Józef, Elżbieta i Adam Sabelowie.

Oddział w Katowicach wyznaczył nowy szlak z Brennej na Równicę, 7 km, zielony, odnowił zaś szlaki Kubalonka—Barania Góra—Węgierska Górka (część szlaku głównego), 20 km, czerwony, Szczyrk—Skrzyczne—Barania Góra, 15 km, zielony, Milówka—Barania Góra, 15 km, żółty, Barania Góra—Biała Wisełka—Wisła, 15 km, niebieski, Barania Góra—Tyniok—Koniaków—Zwardoń, 20 km, niebieski, Ustroń—Równica, 6 km, zielony, Ustroń—Równica, 7 km, czerwony, Polana—Równica, 5 km, niebieski. Ustawiono 3 tablice i drogowskazy. Pracę wykonał bezpłatnie p. mg. Roman Górski.

Oddział w Bielsku odnowił szlaki Sól—Wielka Racza, 4 km, żółty, punkt 845 — Zwardoń, wzdłuż granicy Państwa, 35 km, niebieski, Rajcza—Rycerzowa—Bukowina, 17 km, czerwony, Rycerzowa—Munczół—Ujsoły—Rajcza, 14 km, zielony, Salmopol (Biały Krzyż) — Malinowa 3½ km, zielony. Pracę wykonywali za zwrotem kosztów pp. prof. Heilig, dr. Kaczmarz, Rychlik i Smerdyński.

Oddział w Żywcu. Nowe szlaki: odcinek Łysa—Czoło na szlaku Wadowice—Leskowiec—Hucisko, 9 km, niebieski; Leskowiec—Gancarz, 10 km, zielony; Skawce—Makowa Góra, 9 km, czerwony; odcinek Mucharz—Gancarz na szlaku Andrychów—Inwałd—Gancarz, 13 km, zielony; odnowiono zaś szlak główny Węgierska Górka—Pilsko—Glinne, 33 km, czerwony (w tem część 3 km wskutek zniszczenia nowo znakowana); Pochodzita—Piekło—Zwardoń—Sól, 16 km, czerwony (częściowo zmieniona trasa oraz 3 km całkowicie odnowione); Zwardoń—Kikula (część szlaku na Raczę), 8 km, niebieski; Pilsko—Marszałkowa—Glinne, 8 km, niebieski; Korbielów — schronisko na Pilsku przez Suwarki, 9 km, żółty; Jeleśnia—Wielka Sopotnia—Pilsko przez Las Uszczawny, 19 km, zielony; Radziechowy—Wieprz—Juszczynka, 11 km, niebieski; Wadowice—Leskowiec—Hucisko, 30 km, niebieski; Mucharz—Leskowiec, 4 km, zielony; Lachowice—Leskowiec, 3 km, żółty; Makowa Góra—Madohora (na szlaku Skawce—Leskowiec—Kocierz—Porąbka), 7 km, czerwony; Kocierz—Żar, 5 km, zielony; Korbielów—Hala Miziowa—Marszałkowa—Przełęcz Ujsolska, 16 km, niebieski. Ustawiono 24 nowych drogowskazów i tablic. Pracę wykonywali bezpłatnie pp. T. Wróbel, W. Zajączek, J. Wajdzik, prof. Cz. Panczakiewicz, A. Mikołajewski, Raczyński, T. Panczakiewicz, dr. R. Pelc, F. Byrski, I., F. i K. Frysiowie, Zimmerspitz, Richtman, Zadora i Gancarczyk.

Oddział w Jordanowie wyznaczył nowe szlaki: Jordanów—Toporzysko—Sidzina—Polica, 15 km, żółty; Myślenice—Lubień—Cymbałowa—Jordanów, 35 km, niebieski; pracę wykonali bezpłatnie pp. T. Kubica i dr. S. Spławiński.

Oddział w Rabce wyznaczył nowe szlaki na przestrzeni ogólnej 28 km: Jordanów—wk. Luboń—Krzyżowa, niebieski; Nowy Targ—Kowaniec—Stare Wierchy, zielony; Olszówka—Stare Wierchy, żółty; Jaworzyna—Średniak, zielony; Jaworzyna—Borek, niebieski. Ponadto uzupełniono i odnowiono wszystkie szlaki istniejące na terenie Oddziału. Ustawiono nowe drogowskazy i tablice orjentacyjne, ponadto 4 wielkie tablice orjentacyjne ozdobne z mapami na dworcach kolejowych: Chabówka, Rabka, Zaryte, Mszana Dolna.

Oddział w Nowym Targu odnowił szlaki N. Targ—Turbacz przez Dziubasówki, 10 km, żółty; oraz Turbacz—Kiczora—Cioski—Przełęcz Knurowska, 9 km, czerwony, część szlaku głównego; ustawiono 1 nową tablicę orjentacyjną. Pracę wykonał bezpłatnie ppłk. K. Anlauf z jednym płatnym robotnikiem.

Oddział w Bochni odnowił szlaki Tymbark—Mogielica, 10 km, żółty; Mogielica—Łopień, 4 km, zielony. Ustawiono 2 nowe tablice orjentacyjne. Pracę wykonali bezpłatnie prezes Oddziału prof. P. Galas i uczeń gimn. Leon Dziedzic.

Oddział w Tarnowie wyznaczył nowe szlaki: Lubań—Ochotnica Dolna—Kamienica, 10 km, zielony; Grybów—Postawne, 12 km, czerwony; Postawne—Ptaszkowa, 2½ km, czerwony; odnowił zaś szlaki Krościenko—Marszałek—Lubań—Przełęcz Knurowska, 24 km, czerwony; Lubań—Czorsztyn—Trzy Korony—Szopka, 17 km, niebieski; Czorsztyn—Niedzica—Łapsze—Pawlikowski Wierch—Jurgów—Brzegi, 24 km, czerwony. Ustawiono 5 tablic i drogowskazów. Pracę wykonywali honorowo dr. E. Carewicz, dr. H. Fink i T. Wysocki.

Oddział w Nowym Sączu wyznaczył nowe szlaki: Grybów—Chełm—Wawrzka, 10 km, niebieski; Łomnica wieś—Łomnica przystanek, 5 km, niebieski; oraz poprawił szlaki: Łomnica—Hala Łabowska, 6 km, niebieski; Piwniczna—Elja-

szówka, 6 km, zielony; Obidza—Eljaszówka, 3 km, żółty; Rogacz—Prehyba, 5 km, czerwony; Prehyba—Dzwonkówka—Krościenko, 13 km, czerwony; ponadto zmieniono trasę szlaku głównego na wierzchołku Radziejowej na przestrzeni 2 km, skierowując go przez sam szczyt. Pracę wykonywali honorowo prof. F. Rapf i A. Gryglewski.

Oddział w Krynicy wyznaczył nowe szlaki: Góra Parkowa—Huzary—Jaworzynka—Bukowina (z odnogą do Parku Pułaskiego), 12 km, żółty; Góra Parkowa—Bradowiec—Powroźnik—Zimne—Leluchów, 24 km, niebieski; odnowił zaś szlaki Krynica—Czarny Potok—Jaworzyna—Runek, 14 km, czerwony; Runek—Pusta Wielka, 5 km, niebieski; Muszyna—Pusta Wielka—Żegiestów wieś, 15 km, żółty; Krynica—Krzyżowa—Czarny Potok—Jaworzyna—Muszyna, 14 km, zielony. Ustawiono 2 nowe drogowskazy. Pracę wykonali bezpłatnie pp. R. Nitribitt, T. Gajowski i K. Żarlikowski.

Oddział w Gorlicach wyznaczył nowe szlaki: Wysowa—Konieczna—Kąty—Dukla (przedłużenie ku wschodowi szlaku głównego), 79 km, czerwony; Stróże—Szymbark—Magóra—Wysowa, 55 km, zielony; Gorlice—Żmigród, 49 km, zielony; Grybów—Chełm—Wysowa, 36 km, niebieski. Pracę wykonywali za częściowem wynagrodzeniem pp. W. Tokarski, K. i W. Kosibowie, A. i W. Wójcikowie.

Beskidy Wschodnie.

Oddział w Drohobyczu wyznaczył nowe szlaki: Tuchla—Jarowiszcze—Kiczera—Koziowa—Kozij—Tysowiec—Połonina—Dolina Czarnego Potoku, 40 km, niebieski; Hrebenów—Kodrawiec (przez punkty 714 i 1034), 9 km, żółty; Sokoliki—Tarnawa—Stuposiany—Bukowe Berdo—Halicz, 25 km, zielony; Ciuchowy Dział—Dział Schodnicki, 8 km, zielony; Dolina Czarnego Potoku—Połonina—Wysoki Werch, 14 km, zielony; Dolina Czarnego Potoku—Połonina—Wysoki Werch—Menczuł Radycki—Ilnik—Turka, 40 km, czerwony; Mraźnica—Opaka—Załokieć, 10 km, zielony; Przełęcz Tucholska—Jawornik Wielki—Horb Menczołowski—Ławoczne—Trościan—Sławsko—Wysoki Werch—Czarna Repa, punkt 1218 (główny szlak karpacki, przedłużenie ku zachodowi), 60 km, czerwony; Sławsko—Ilza—Reszitka—Bukowiec—Ławoczne, 10 km, niebieski; Ławoczne—Maradikiw—punkt 890—Jawornik Mały, 6 km, żółty; punkt 890—Maradikiw—Bukowiec, 10 km, zielony; Kazanowiec—Różanka Niżna—Magij, 7 km, żółty; odnowiono zaś szlaki Zełemin—Kamionka—Skole, 20 km, zielony; Skole—Paraszka, 11 km, czerwony; Sianki—Starostyna—Ruski Put—Pikuj—Klimiec (główny szlak karpacki), 30 km, czerwony. Ustawiono 42 drogowskazów i tablic orjentacyjnych. Pracę wykonywali bezpłatnie W. Gruczelak, W. Bukietyński, Sz. Witkowski, inż. M. Kozłowski, dr. J. Czyrek, G. Hubicki, Siemaszkiewicz, Teleżyński, Schäffer, inż. Górka, Krimmer i Trnobracky.

Oddział w Stryju wyznaczył nowe szlaki: Magóra—Sobol, 5 km, żółty; Sobol—Ludwikówka, 15 km (częściowo zaczęty do wykończenia z wiosną 1934), żółty; odnowił szlaki: Stacja Synowódzko Bubniszcze—Skały w Bubniszczach, 12 km, żółty; Skały w Bubniszczach—Truchanów—Stacja Synowódzko—Bubniszcze. 9 km, żółty. Umieszczono 2 tablice i drogowskazy. Prace wykonywali bezpłatnie pp. A. Wasung, M. Klimaszewski, M. Jarosz.

Oddział we Lwowie wyznaczył nowe szlaki: schronisko u źródeł Świcy—Hyczowa—dolina Mołodyńca, 10 km, żółty, schronisko u źródeł Świcy—Gajownia w Mündungu, 3½ km, zielony, ścieżka przez Perebyte na Jajko Ilemskie, 12 km, niebieski, ścieżka przez Czorny Horb na przełęcz Sołotwinkę, 11 km, niebieski, Ukierna—Sywania—Sołotwinka, 4 km, czerwony, oraz odnowił szlaki: Żakla—Sokołów—Połoninka—Gorgan Ilemski, 16 km, niebieski, Jala—Ruszczyna przez Łopusznę, 15 km, niebieski, Jala—Ruszczyna, 14 km, żółty, Jala—dolina Pietrosa—Jamy—Popadja Wielka—Popadja Mała—Parenki—Płyśce—Grofa (część szlaku głównego), 25 km, czerwony. Pracę wykonywali pp. dr. M. Romanowska, red. St. Starzewski, W. Podlacha, oraz członkowie Koła w Dolinie, bezpłatnie, częściowo zaś z dwoma płatnymi robotnikami.

Oddział w Kołomyji wyznaczył nowe szlaki: Turkuł—Rebra—Munczel—Pop Iwan—Szybene—Burkut (przedłużenie ku wschodowi głównego szlaku), 35 km, czerwony, Burkut—Łukawiec—Skupowa—Kręta—Żabie, 40 km, niebieski. Pracę tę wykonali inż. Kurdziel z towarzyszami, bezpłatnie. Ponadto pp. A. i B. Blitzowie odnowili szlaki wiodące z Kosmacza na Łysynę (przez Zapust—Cwiłową—Ladyskul), na Pyrczuł (przez Klauzę Kosmacką) i Połonicy Czemegowskiej (przez Biłaszewą) na łącznej przestrzeni 28 km. Umieszczono 1 tablicę orjentacyjną oraz w Kosmaczu schematyczną mapę.

c) Ulgi i przywileje dla członków.

W roku ubiegłym przysługiwały członkom P. T. T. następujące ulgi i udogodnienia:

Konwencja turystyczna z Czechosłowacją obowiązuje nadal i członkowie T-wa zaopatrzeni w legitymacje t. zw. konwencyjne, a zatwierdzone przez Starostwo w miejscu zamieszkania i odnośny Konsulat Czechosłowacki, są uprawnieni przez przeciąg całego roku do przekraczania granicy Polsko-Czechosłowackiej i swobodnego poruszania się na terenie Czechosłowacji w obrębie określonego konwencją pasa turystycznego.

System indywidualnych zniżek kolejowych dla członków na podstawie legitymacji Związku Polskich Towarzystw Turystycznych, do którego należy P. T. T. i które to legitymacje Oddziały nasze wydawały swym członkom został niestety z dniem 1. I. 1934 zniesiony. Do jesieni obowiązywały 33⅓%-we zniżki przy przejazdach między wszystkiemi niemal większemi miejscowościami a ważniejszemi punktami turystycznemi (wyliczonemi w rozporządzeniach taryfowych P. K. P.), na jesień zaś obniżone zostały do 25%. Obecnie od 1. I. 1934 pozostały jedynie zniżki przy grupowych przejazdach w wysokości faktycznej około 8% od obowiązującej powszechnie obecnej taryfy.

W schroniskach oraz stacjach noclegowych T-wa przysługują naszym członkom zniżki od cen noclegowych oraz pierwszeństwo w zajmowaniu miejsc noclegowych przed niečzłonkami T-wa do godzin wieczornych określonych regulaminem schroniskowym.

Członkowie otrzymują bezpłatnie rocznik T-wa p. t. „Wierchy", którego tom XI. ukazał się w grudniu 1933 roku, oraz kwartalnik rozsyłany bezpłatnie członkom przez Zarząd Główny p. t. „Przegląd Turystyczny". Rocznik „Wierchy" otrzymują członkowie z dołu przy prolongacie legitymacyj. Członkowie mogą nabywać ponadto w Biurach T-wa po cenach zniżonych różne wydawnictwa tak wydane przez Towarzystwo jak i wydawnictwa obce, od cen których uzyskało Towarzystwo specjalne zniżki.

Układ z Polskim Związkiem Narciarskim, mocą którego członkowie nasi po wykupieniu specjalnej nalepki P. Z. N. mogą korzystać z ulg i zniżek w schroniskach i stacjach turystycznych P. Z. N., obowiązuje nadal. Obniżono na sezon 1933/34 cenę nalepki z 2.50 zł. na 1.80 zł.

Członkowie nasi korzystają ze zniżek od cen wstępu do grot w Krzywczu na Podolu, przyznanych nam przez Podolskie Towarzystwo Krajoznawcze.

Poza granicami Rzeczypospolitej członkowie P. T. T., którym biura P. T. T. naklejają na legitymację konwencyjną nalepkę Asocjacji Słow. Tow. Tur. (cena w roku 1933 wynosiła gr. 30, na rok 1934 obniżono na gr. 25), korzystają z tych samych ulg i przywilejów w schroniskach towarzystw turystycznych Czechosłowacji, Jugosławji i Bułgarji, co członkowie tych towarzystw. W obrębie Czechosłowacji członkom naszym przysługują 33%-we zniżki na linjach tramwaju elektrycznego podtatrzańskiego (z Łomnicy Tatrzańskiej do Jeziora Szczyrbskiego i ze Smokowca do Popradu), zniżki przy cenach wstępu do grot Dobszyńskiej i Demenowskiej oraz do Zamków Orawskich. Przysługują nam również zniżki w schronisku na Kozubowej Pol. Tow. Tur. „Beskid Śląski" w Orłowej. Od 1. I. 1934 członkowie P. T. T. w grupach conajmniej 6 osób za okazaniem legitymacji z nalepką A. S. T. T. otrzymują zniżki na kolejach Jugosławji, tak jak członkowie tamtejszych Towarzystw turystycznych.

Na rok 1934 przewidujemy usilną pracę nad odzyskaniem indywidualnych zniżek kolejowych. Nadzieje na rozszerzenie przywilejów wynikających z konwencji turystycznej z Czechosłowacją jeszcze w roku 1933 nie spełniły się na razie wskutek niezależnych od nas okoliczności.

d) Przewodnictwo Tatrzańskie.

W dziale opieki nad przewodnictwem tatrzańskim zakończyliśmy w okresie sprawozdawczym prace nad nowym regulaminem, który wszedł w życie w ub. roku, a przewodnicy otrzymali nowe książeczki. Wymagał modernizacji cały regulamin, gdyż postanowienia jego datujące się z przed 25 lat były zupełnie nieaktualne i przestarzałe.

Próby zaasekurowania przewodników od nieszczęśliwych wypadków w czasie ich działalności górskiej natrafiają na wielkie przeszkody z powodu niebywale wy-

górowanych żądań towarzystw asekuracyjnych. Dla przykładu damy cyfry. Gdyby P. T. T. od początku istnienia zaasekurowało przewodników w myśl stawek proponowanych przez tow. asekuracyjne, wpłaciłoby do dziś dnia gotówką około 300.000 zł. nie licząc narosłych przez 60 lat odsetek, zaś odszkodowania wypłacone przewodnikom i ich rodzinom wyniosłyby niecałe 30.000 zł. Warto zaznaczyć, że porównywaliśmy ten stan rzeczy z przewodnictwem po południowej stronie Tatr i otrzymaliśmy te same cyfry. Mimo to nie ustajemy w usiłowaniach uzyskania jakichś możliwych warunków, bądź też stworzenia pewnego rodzaju wzajemnego ubezpieczenia między samymi przewodnikami, przy poparciu finansowem T-wa. Ten ostatni sposób przedstawia duże trudności ze względu na brak koniecznego początkowego kapitału conajmniej kilkunastu tysięcy złotych, oraz zbyt mało licznej grupy samych przewodników.

Obecny stan przewodników tatrzańskich przedstawia się następująco:

Klasa I.

1. Andrzej Marusarz (starszy) — Żywczańskie 1139, tel. 607.
2. Stanisław Gąsienica Byrcyn — Gładkie 2048.
3. Józef Gąsienica Tomków — ul. Kościeliska za Strugiem.
4. Jan Stopka Ceberniak — Hoćkowskie.
5. Józef Wala Bachleda — Chramcówki, dom Makowskiego.
6. Józef Wawrytko Krzeptowski — Krzeptówki.
7. Stanisław Gąsienica z Lasu — Kościeliska 66.
8. Andrzej Wawrytko Krzeptowski — Żywczańskie, pod Reglami 1723.
9. Jan Obrochta Bartków — Żywczyńskie.

Klasa II.

10. Wawrzyniec Dzielawa — Antołówka 1575.
11. Wojciech Wawrytko Krzeptowski — Skibówki.
12. Stanisław Majerczyk — Sobczakówna 2.
13. Józef Krzeptowski — Krzeptówki 177.
14. Jan Gąsienica Tomków — Kościeliska 23.
15. Wojciech Wawrytko Krzeptowski — Żywczańskie 794.
16. Józef Stopka — Kościeliska 682.

Klasa III.

17. Stanisław Roj — Kościeliska 83.
18. Andrzej Marusarz (młodszy) — Żywczańskie 1139, tel. nr. 607.
19. Jan Tatar Bartków — u Tatarów 182.
20. Franciszek Łojas — Chłabówka.
21. Filip Klaper — Żywczańskie u Wawrytki.
22. Szymon Żarycki — Kościeliska Krzeptowki 297.

5. WYDAWNICTWA, BIBLJOTEKI, PROPAGANDA.

a) Wydawnictwa.

W grudniu 1933 ukazał się rocznik XI. „Wierchów“ bogato ilustrowany zawierający 276 stron druku. Nakład tego rocznika wynosił 17500 egzemplarzy, wydanych kosztem ponad 30.000 zł. wyłącznie z funduszu Zarządu Głównego. Z rocznika tego odbito część jako osobne wydawnictwo liczące stron 82 p. t. „Czarnohora“ zawierającą 5 artykułów różnych autorów o Czarnohorze. Odbitka ta, która ukazała się w nakładzie 500 sztuk, stanowi swego rodzaju monografję tej części Beskidów Wschodnich. Redaktorem naczelnym „Wierchów“ jest nadal prof. dr. J. Gw. Pawlikowski, współredaktorem prof. dr. W. Goetel.

Wznowiony w 1932 roku Przegląd Turystyczny jako kwartalnik ukazywał się nadal regularnie. Nakład wzrósł do 16500 egzemplarzy. Za rok 1933 wydane 4 numery liczyły łącznie 52 strony druku, obecnie ukazał się już numer I/1934 w formacie dostosowanym do wszystkich wydawnictw T-wa, liczący 24 stron. Koszt wydawnictwa wyniósł w roku 1933 ponad 5.000 zł. Redaktorem czasopisma był w roku 1933 dr. Zbigniew Grabowski, zaś od 1. I. 1934 jest nim p. B. Jaxa Małachowski.

Jako pismo specjalne poświęcone alpinizmowi wydaje Sekcja Turystyczna (Klub Wysokogórski) czasopismo „Taternik“. W roku 1933 ukazał się on czterokrot-

nie, w tem jednak dwa zeszyty jako podwójne, t. j. jako Nr. 3/4 i 5/6. Objętość rocznika wyniosła 132 strony. Obecnie ukazał się już nr. 1/1934. Na wydawanie tego czasopisma udziela Zarząd Główny subwencji 3.000 zł. rocznie, resztę zaś t. j. około 500—1.000 zł. rocznie pokrywa Sekcja z własnych funduszów. Redaguje czasopismo przy współudziale Komitetu Redakcyjnego p. J. A. Szczepański. „Taternik" jest jedynem polskiem czasopismem wysokogórskiem, a wychodzi w nakładzie 500 egzemplarzy.

Ponadto z wiosną 1933 roku wydała Sekcja książkę zbiorową poświęconą pamięci jednego z najwybitniejszych polskich Taterników dr. M. Świerza, przed kilku laty zmarłego tragiczną śmiercią w Tatrach. Książka ta licząca 54 stron ukazała się w nakładzie 500 egzemplarzy. Odbitka tej książki ukazała się jako podwójny zeszyt „Taternika" oznaczony jako Nr. 5—6/1932 dla członków Sekcji.

Pragnąc, aby członkowie otrzymywali sprawozdanie roczne możliwie aktualne, sprawozdanie za czas 1. IV. 1932 do 2. IV. 1933 wydał w maju 1933 r. Zarząd Główny jako osobną broszurę liczącą 73 stron w nakładzie 16.300 egzemplarzy i rozesłał do wszystkich Oddziałów celem doręczenia członkom. Zerwano w ten sposób z systemem dołączania całego sprawozdania do Wierchów przez co członkowie otrzymywali zawsze sprawozdanie prawie z rocznem opóźnieniem: zamieszczono natomiast w XI. tomie Wierchów krótkie resumé w kronice.

Oddział w Cieszynie wydał wyłącznie z własnych funduszów V. tom swego „Rocznika". Tom ten obok szeregu ciekawych artykułów zawiera sprawozdanie z działalności Oddziału za rok 1933. Tom V. nosi datę 1934. Wydawnictwo to stanowi piękny przykład dla tego rodzaju wydawnictw regjonalnych.

Ponadto Oddział w Cieszynie wydał „Przewodnik po Cieszynie i okolicy" (z planem miasta) pióra dra J. Galicza, liczący 55 stron, a stanowiący znakomite uzupełnienie „Przewodnika po Beskidach" prof. K. Sosnowskiego jak i „Przewodnika po Beskidzie Śląskim" J. Galicza i K. Sosnowskiego.

Oddział Beskid w N. Sączu wydał przewodnik o Parku Narodowym Pienińskim wraz z mapą, pióra prof. F. Rapfa. Przewodnik ten pięknie ilustrowany stoi na poziomie najlepszych tego rodzaju wydawnictw. Tom ten liczy 125 str. Ukazała się wreszcie schematyczna mapa turystyczna Gorganów Zachodnich i Bieszczadów a opracowana przez dr. A. Zielińskiego, wydana za łączną subwencją Zarządu Głównego oraz oddziałów we Lwowie, Stryju i Drohobyczu.

b) Bibljoteki.

Centralna bibljoteka T-wa znajduje się w posiadaniu Oddziału Krakowskiego P. T. T. Bibljoteka ta liczy 1529 tomów, 50 map i 1354 przeźroczy. Zarząd Główny składa otrzymywane bądź drogą wymiany, bądź przez prenumeraturę wydawnictwa w depozyt do tej bibljoteki. Do wyliczonych w roku ubiegłym czasopism i perjodycznych wydawnictw w ilości 42 przybyło kilka nowych, gdyż Centralne Biuro T-wa otrzymuje obecnie poza wymienionemi w roku ubiegłym wydawnictwami jeszcze następujące: „Zima", miesięcznik, organ P. Z. N. w Krakowie, „Turystyka", dwutygodnik wydawany przez biuro podróży „Orbis", „Nasze wiadomości krajoznawcze", organ Akademickich Kół Miłośników Krajoznawstwa, „Zwiedzam", dwutygodnik turystyczny krajoznawczy i sportowy, „Wiadomości Ż. T. K.", organ Żydowskiego Tow. Krajoznawczego, „Wychowanie Fizyczne", „Litopis Bojkiwszczyzny", „Vestnik Klubu Cesko-Slovenskych Alpistu", „Cestowni Sprawodaj C. S. D.", „Moravsko-Slezky Cestowni Sprawodaj" (oba ostatnie wydawnictwa czechosłowackich kolei państw.), „Monatsnachrichten des Deutschen Alpenverein Berlin", miesięcznik, „Nachrichten des Alpenvereins Donauland", „Mitteilungen des Oesterreichischen Bergsteiger Vereins", „Algemeine Bergsteiger Zeitung", tygodnik, miesięcznik katalońskiego towarzystwa Club Excursionista del Gracia, oraz dwa greckie miesięczniki „Ekdromika" i „To Bouno". Przestały zaś wychodzić „Sport" w Bratislawie, „Wiadomości Turczańskie", zaś czasopismo „Vysokie Tatry" zostały zjednoczone z czasopismem „Krasy Slovenska", miesięcznikiem, wychodząc łącznie pod tym ostatnim tytułem. Nie otrzymujemy zaś miesięcznika „Blgarski Turist" i dodatku tygodniowego do Kurjera Lwowskiego p. t. Kurjer Zdrojowiskowo-Turystyczny. Tak więc w chwili obecnej otrzymujemy oprócz wydawnictw sporadycznych 54 czasopism (z cyfry 42 czasopism otrzymywanych w roku poprzednim ubyło 5, przybyło 17).

Z pośród oddziałów i sekcyj Tow. większe bibljoteki posiadają Oddziały w Warszawie (371 tomów ze wspaniałym zbiorem 3245 przeźroczy), w N. Sączu (294 tomów, 75 map, 273 przeźroczy), w Wilnie (159 tomów i 480 przeźroczy), Sekcja Narciarska w Zakopanem (80 tomów i 200 przeźroczy), Klub Wysokogórski (642 tomów, 26 map),

we Lwowie 264 tomów, 83 map i 200 przeźroczy, inne natomiast Oddziały posiadają mniejsze podręczne bibljoteczki.

c) Propaganda.

W dziale propagandy T-wa i gór polskich kierownik Centralnego Biura prowadził systematyczną akcję na terenie prasowym.

Zbierane dla celów propagandowych przez Centralne Biuro plansze fotograficzne zostały powiększone w roku sprawozdawczym o 49 nowych pięknych powiększeń, przez co zbiór wzrósł do 231 egzemplarzy. Ze zbioru tego wysłano 45 sztuk na Wystawę Turystyczną w Mościcach, w której wziął udział nasz Oddział w Tarnowie. Najpiękniejsze z tych powiększeń w liczbie 30 wypożyczył od nas Zarząd Zamku na Wawelu celem dekoracji willi w Kościelisku, w której mieszkał w okresie zimowym Pan Prezydent Rzeczypospolitej.

Zarząd Główny wziął udział w Wystawie Fotografji Geograficznej w Krakowie, wystawiając 120 powiększeń fotograficznych z całego świata.

Oddział nasz w Warszawie wziął udział w dwu Wystawach Turystycznych tam urządzonych, a to letniej i zimowej. Część eksponatów wysłał również Zarząd Główny.

Zarząd Główny ofiarował 20 pięknych powiększeń fotograficznych ze zdjęć p. inż. J. Jaroszyńskiego, a obejmujących tereny górskie Województwa Krakowskiego dla dekoracji gmachu Województwa w Krakowie.

W lecie 1933 roku bawiła we Wschodniej Małopolsce wielka wycieczka Czechosłowackich Turystów, zwiedziła pole bitwy Legjonu czechosłowackiego pod Zborowem i Beskidy Wschodnie. Wycieczka ta była przyjmowana przez nasze oddziały wschodnie.

W stadjum organizacji znajduje się wycieczka do Pragi, Tatr i Krakowa Klubu Alpejskiego francuskiego. Wycieczka ta odbędzie się w lecie 1934 roku a organizują ją wspólnie P. T. T. i Klub Czeskosłowackich Alpinistów.

Akcja odczytowa w roku sprawozdawczym była nadal żywo prowadzona. Zorganizowano 83 odczytów, z frekwencją 4272 osób. Specjalnie żywą akcję w tym kierunku prowadziły Oddziały w Krakowie (wspólnie z Polskiem Towarzystwem Geograficznem), w Poznaniu (wspólnie z Polskiem Towarzystwem Krajoznawczem) w Warszawie i we Lwowie.

Oprócz odczytów publicznych Sekcja Turystyczna (Klub wysokogórski) w Krakowie, Koło Wysokogórskie Oddziału Warszawskiego, Koło Taterników O. w Łodzi, urządzały zebrania towarzysko-dyskusyjne dla swych członków.

Oddziały i Koła T-wa urządzały zbiorowe wycieczki kolejowe, piesze i narciarskie dla członków i osób postronnych w tereny górskie. Wycieczek takich zorganizowano w okresie sprawozdawczym 264, o frekwencji łącznej 6812 osób. W organizacji wycieczek pieszych specjalnie żywą akcję prowadziły Oddziały w Bielsku, Krynicy Lwowie, Kołomyji i Stanisławowie. Ponadto Oddział w Krynicy poprowadził szereg doskonale zorganizowanych wycieczek autobusowych w sezonie letnim 1933. Wycieczek takich odbyło się 62 o łącznej frekwencji 674 osób.

6. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE.

a) W kraju.

W ubiegłym roku Ministerstwo Komunikacji i Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego rozwinęły ożywioną działalność przygotowawczą dla ustalenia planu rozbudowy urządzeń turystycznych na terenie gór polskich. Dla uzgodnienia poglądów odbyły się dwie konferencje w tych sprawach, obie w Warszawie, jedna zwołana w dniu 29. VI. 1933, przez P. U. W. F. i P. W., druga w dniu 23. I. 1934 r. zwołana przez Min. Komunikacji.

P. T. T. brało żywy udział w tych pracach przygotowując po ścisłem porozumieniu z P. Z. N. referaty w dziedzinie podziału terenów górskich między poszczególne organizacje pracujące w górach, ustalenia typów schronisk, rozmieszczenia schronisk na obszarach górskich oraz instrukcji budowania ścieżek i znakowania szlaków turystycznych. Dalszy ciąg tej pracy odbędzie się na konferencjach przygotowywanych na wiosnę bieżącego roku.

Istniejąca przy Urzędzie Wojewódzkim Krakowskim Komisja dla spraw regjonalnych Podhala, prowadzi ożywioną akcję w celu podniesienia gospodarczego i kul-

turalnego tych okolic. W komisji tej przedstawicielem naszego T-wa jest p. prof. dr. W. Goetel.

Wzięliśmy również udział w regjonalnym zjeździe działaczy gospodarczym B. B. W. R. w Krakowie, na wiosnę 1933 r., na którym byliśmy reprezentowani przez pp.: Dr. W. Goetla i mg. W. Mileskiego.

Polskie Tow. Tatrz. jest członkiem Związku Polskich Towarzystw Turystycznych, w którego pracach bierze żywy udział. Prezes naszego T-wa p. St. Osiecki jest równocześnie prezesem Z. P. T. T. W Zarządzie Związku posiadaliśmy pięciu przedstawicieli, którymi byli pp.: prof. W. Goetel, dr. W. Majewski, B. Jaxa-Małachowski, B. Dzięciołowski i inż. J. Jaroszyński, oraz pięciu zastępców którymi byli: prof. K. Drewnowski, A. Rozenkranz, inż. K. Kubacki, dr. J. Rzewnicki i J. Różycka. Zjazd Delegatów Związku odbył się ostatnio 18. III. 1934, a Delegatem Towarzystwa na zjeździe był p. Bohdan Dzięciołowski.

Utrzymywano żywe stosunki z innemi Towarzystwami o pokrewnych celach, a specjalnie z Polskiem Towarzystwem Krajoznawczem, Podolskiem Towarzystwem Krajoznawczem, Polskiem Towarzystwem Geograficznem (Oddział w Krakowie) i z Ligą Ochrony Przyrody, której jesteśmy zbiorowym członkiem. Towarzystwo nasze utrzymuje ścisłe i żywe stosunki z Państwową Radą Ochrony Przyrody. W zjeździe Państwowej Rady Ochrony Przyrody, który odbył się 13. I. 1934 w Warszawie, Towarzystwo wzięło udział przez swych delegatów.

Ścisła i bliska współpraca panuje z Muzeum Tatrzańskiem im. T. Chałubińskiego w Zakopanem. Współpraca ta prowadzona jest zarówno przez udzielanie pomocy finansowej Muzeum (udzielono pożyczki w wysok. 600 zł. spłaconej już obecnie), oraz w załatwianiu czynności w zastępstwie Muzeum na terenie Krakowa przez Centralne Biuro P. T. T. Praca wydawnicza T-wa jest prowadzona również zawsze w porozumieniu z Muzeum.

Z Polskim Związkiem Narciarskim utrzymujemy stały kontakt za pośrednictwem specjalnej komisji porozumiewawczej, która odbyła w okresie sprawozdawczym 5 posiedzeń. Współpraca z P. Z. N. rozciąga się przedewszystkiem na uzgodnienie programu robót w górach, zwłaszcza zaś na uzgodnienie stanowiska obu organizacyj w stosunku do planów i zamierzeń Ministerstwa Komunikacji i P. U. W. F i P. W. w dziedzinie turystyki.

W osobie naszego przedstawiciela prof. K. Sosnowskiego wzięliśmy udział w uroczystości jubileuszu 25-lecia pracy twórczej Emila Zegadłowicza w Gorzeniu Górnym koło Wadowic, w dniach .4 i 5. VI. 1933 r.

Wzięliśmy udział w odsłonięciu tablicy pamiątkowej ku czci Wojciecha Borowego, wielkiego działacza narodowego na Orawie, które odbyło się 30. VII. 1933 r. w Lipnicy Wielkiej. Reprezentował nasze Towarzystwo p. T. Zwoliński.

Delegacja naszego T-wa wzięła udział w uroczystem przeniesieniu zwłok Jana Kasprowicza do mauzoleum na Harendzie w dniu 31. VII. 1933.

b) Zagranicą.

Żywe i serdeczne stosunki utrzymywaliśmy nadal z polską organizacją turystyczną w Czechosłowacji, Polskiem Towarzystwem Turystycznem „Beskid Śląski“ w Orłowej. Oba Towarzystwa udzieliły wzajemnie swym członkom przywilejów i ulg w schroniskach. Zarząd Główny P. T. T. przyszedł z pomocą braciom z za kordonu udzielając im subwencji w wysokości zł. 500.— oraz fundując puhar przechodni narciarski z okazji otwarcia polskiej skoczni narciarskiej w Czechosłowacji w Górnej Lisznej.

Na terenie Czechosłowacji podtrzymywaliśmy nadal bliskie i żywe stosunki z Klubem Czechosłowackich Turystów, a zwłaszcza z Tatrzańską Komisją K. C. S. T. z którą współpracowała ściśle nasza Międzyoddziałowa Komisja Tatrzańska dla Robót w Górach oraz Oddziałami pogranicznemi K. C. S. T.

Nawiązaliśmy również bliższe stosunki z czechosłowacką organizacją wysokogórską, towarzystwem „Klub Ceskoslovenskich Alpistu“. W związku z niem organizujemy w lecie 1934 roku wycieczkę członków Club Alpin Français w Tatry, do Pragi i do Krakowa. W sprawie tej odbył prof. W. Goetel konferencję z tem Towarzystwem w Pradze w grudniu 1933 r. Klub Ceskoslovenskich Alpistu nadał godność członka honorowego prof. W. Goetlowi.

W łonie Asocjacji Słowiańskich Towarzystw Turystycznych zaszły ostatnio wielkie zmiany. Dotychczasowy prezes dr. Josip Pasarić ustąpił, a zastępuje go dr. Tominsek z Ljubljany I. wiceprezes. Ustąpili również kierownik Stałego Sekretarjatu

Asocjacji w Pradze i II. wiceprezes dr. Jenicek i skarbnik Asocjacji dr. Kamenicky. Stały Sekretarjat został przeniesiony do Krakowa, a kierownictwo objął prof. dr. W. Goetel, agendy zaś prowadzi Centralne Biuro P. T. T., a mianowicie w dziale sekretarjatu mg. W. Mileski, w dziale finansowym p. B. Jaxa-Małachowski. Kongres Asocjacji w okresie sprawozdawczym się nie odbył, natomiast we wrześniu 1934 roku ma być zwołany Kongres do Ljubljany.

Międzynarodowa Unja Alpinistyczna odbyła swój IV. Kongres we wrześniu 1933 roku w Cortina d'Ampezzo we Włoszech. Reprezentantami naszego T-wa byli prof. dr. W. Goetel i mjr. B. Romaniszyn. Ponadto w Kongresie wziął udział z ramienia Związku Pol. Tow. Tur. prezes naszego T-wa a zarazem prezes Związku p. St. Osiecki. Prace Międzynar. Unji Alpin. rozwijają się normalnie, a założone w roku ubiegłym biuro Unji w Genewie działa sprawnie i normalnie. Pewien uszczerbek poniosła Unja przez wystąpienie z niej angielskiego Alpin Clubu. Bliższe szczegóły o IV. Kongresie w Cortino d'Ampezzo patrz „Wierchy" tom XI, strona 227. W bieżącym roku V. Kongres Alpinistyczny ma się odbyć we wrześniu w Pontresina w Szwajcarji. Z okazji IV. Kongresu Unji Alpinistycznej w Cortino d'Ampezzo Club Alpino Italiano nadał godność członków honorowych, prezesowi P. T. T. p. St. Osieckiemu i I. wiceprezesowi prof. dr. W. Goetlowi.

Utrzymujemy nadal bratnie stosunki z jugosłowiańskiemi towarzystwami turystycznemi, podczas gdy stosunki z bułgarskiem towarzystwem „Blgarski Turisticeski Sajuz" stosunki uległy pewnemu rozluźnieniu, wywołanemu brakiem stałego kontaktu i brakiem stycznych w pracy obu towarzystw.

W dniach 5. i 6. VIII. 1933 odbył się jubileusz 60-o lecia istnienia Towarzystwa Karpathen-Verein w Smokowcu. P. T. T. reprezentowali pp. prof. dr. W. Goetel, dyr. T. Malicki i I. Bujak. Na zjeździe tym została nadana godność członka honorowego Karpathen-Verein'u prof. W. Goetlowi.

W dniu 5. VII. 1933 odbyło się otwarcie nowo odkrytych i udostępnionych części Demenowskich Jaskiń. Druzstvo Demenovskych Jaskyn, towarzystwo zajmujące się temi grotami nazwało na cześć Polski jedną z najpiękniejszych części grot „Polski Dom". Reprezentantem T-wa na tej uroczystości był p. T. Zwoliński.

7. BADANIA NAUKOWE.

W wykonaniu jednego z celów statutowych Twa popierano badania naukowe gór polskich. Popierano badania te zarówno subwencjami gotówkowemi jak i udzielaniem gościny badaczom w schroniskach. Również w schroniskach utrzymywano szereg mniejszych stacyj meteorologicznych obejmując siecią stacyj obserwacyjnych całe polskie góry. W tymże dziale udzielono jak zawsze co roku subwencji 600 zł. na utrzymanie stacji meteorolog. P. I. M. w Zakopanem. Ponadto Zarząd Gł. subwencjonował prace geologiczne dra F. Rabowskiego nad nową mapą geologiczną Tatr Polskich oraz układem geologicznym Czerwonych Wierchów i otoczenia Hali Gąsienicowej (prace zostały częściowo ogłoszone), dalej toponomastyczne W. Paryskiego nad nomenklaturą ludową Tatr Polskich, speleologiczne T. i S. Zwolińskich oraz gleboznawcze inż. J. Kiełpińskiego. Praca tego ostatniego „Badania nad składem próchnicy i związków azotowych w glebach tatrzańskich", która ukazała się m. i. dzięki subwencji P. T. T., ma poważne znaczenie dla badań nad rozwojem pasterstwa w Tatrach na przyszłość. Kwoty wydane na ten cel przez Zarząd Główny wyniosły łącznie w roku 1933 2849.11 gr.

Krakowski Oddział Akademicki poświęcał się specjalnie subwencjonowaniu i popieraniu prac naukowych na terenie gór polskich. W okresie sprawozdawczym subwencjonowano szereg prac jako to z dziedziny geologji: mg. J. Burtanównej w okolicy Myślenic i Mogilan, dra M. Książkiewicza na południowych zboczach Małego Beskidu i między Skawą a Lachówką, dra St. Sokołowskiego na południowych stokach Tatr Bielskich, K. Guzika nad tektoniką dolnej serji reglowej (między dolinami Kościeliską a Chochołowską), dra M. Klimaszewskiego w płn. części Orawy i dorzeczu Stryszawki i Lachówki, następnie antropogeograficzne dra St. Leszczyckiego nad osadnictwem Orawy i szałaśnictwem kamiennem w Małym Beskidzie i mgra Wł. Milaty nad osadnictwem Beskidu Śląskiego, oraz badania speleologiczne tegoż nad jaskiniami Beskidu Śląskiego i Wysokiego, dialektologiczne Piusa Jabłońskiego nad polskiemi gwarami góralskiemi na Orawie, wreszcie dra J. Szaflarskiego (wraz z grupą współpracowników) limnologiczne badania jezior tatrzańskich w dolinie Suchej Wody, Staroleśnej, Kieżmarskiej, Jaworowej, Rybiego Potoku,

Pięciu Stawów Polskich i Smreczyńskiego w Dolinie Kościeliskiej. Wydatki na te cele Oddziału Akademickiego wyniosły 2195 zł.

Oddział Krakowski wreszcie udzielił poparcia kartografom Wojskowego Instytutu Geograficznego, którzy robili zdjęcia do nowej mapy fotogrametrycznej Tatr Polskich, przez udzielenie im mieszkania w schronisku nad Morskiem Okiem po cenach kwaterunków wojskowych, a różnicę ceny w wysokości zł. 260.— wyrównując dzierżawcy schroniska.

Tak więc łączne wydatki Towarzystwa na cele naukowe wyniosły w roku 1933: 5304 zł. 11 gr. Zaznaczyć wreszcie należy, że udzielono Muzeum im. Chałubińskiego w Zakopanem zwrotnej pożyczki 600 zł. na zakupy celem uzupełnienia zbiorów muzeum. W związku z rozwiązaniem Krakowskiego Oddziału Akademickiego wskutek nowej ustawy o Stowarzyszeniach Akademickich akcję popierania prac naukowych przejął obecnie Oddział Krakowski, uchwalając na swem Walnem Zgromadzeniu w dniu 23. III. 1934 roku w budżecie zł. 1000 na ten cel, przejmując pozostałe fundusze po Oddziele Akademickim w wysokości 1187 zł. 87 gr.

Ponadto w dalszym ciągu współpracuje P. T. T. w opracowaniu Słownika Geograficznego, w którego Komitecie Radakcyjnym reprezentantami T-wa są pp. prof. dr. W. Goetel i dr. Jan Rzewnicki.

Publikacje T-wa stoją zawsze otworem dla prac naukowych w górach polskich. W roku sprawozdawczym XI. tom „Wierchów“ zawierał szereg artykułów naukowych o Czarnohorze, które wyszły jako osobna publikacja monograficzna w odbitce p. t. „Czarnohora“. W pracy tej omówiono w sposób przystępny a rzeczowy całokształt wiadomości o tej najciekawszej części Polskich Beskidów Wschodnich.

8. OCHRONA PRZYRODY.

a) Sprawy ogólne.

P. T. T. bierze nadal udział w akcji ochrony przyrody, która jest jednym z celów statutowych. Popieramy akcję ochrony przyrody w wydatny sposób finansowo, gdyż należymy do Ligi Ochrony Przyrody jako członek zbiorowy. Na cele Ligi wpłaciliśmy w roku 1933 zł. 3.850.— (za nalepki Ligi).

Należymy w dalszym ciągu do Międzynarodowego Biura Ochrony Przyrody w Brukseli, z którem pozostajemy w stałym kontakcie i z którem wymieniamy publikacje oraz wpłacamy przewidzianą statutem składkę roczną.

Sekcja Ochrony Gór w okresie sprawozdawczym była faktycznie nieczynna, z powodu zmiany statutu P. T. T., gdyż stan prawny tej Sekcji nie został ostatecznie uregulowany. Żywą natomiast działalność prowadziły poszczególne sekcje i komisje Ochrony Przyrody, istniejące przy szeregu Oddziałów i Kół.

W dziedzinie bezpośredniej pracy nad ochroną przyrody podkreślić należy wykupno części skał w Bubniszczach przez nasz Oddział w Stryju za subwencją Zarządu Głównego P. T. T., przez co zabezpieczono ten ciekawy zarówno zabytek prehisoryczny jak i pomnik przyrody przed zagrażającem zniszczeniem. Bliższe szczegóły patrz „Przegląd Turystyczny“ Nr. 1/1934, strona 11.

Na terenie Tatr mamy do zanotowania olbrzymi sukces w dziedzinie ochrony przyrody przez wykupno dokonane przez rząd lasów dóbr zakopiańskich, należących do Fundacji Kórnickiej o obszarze około 8000 ha na cele Parku Narodowego Tatrzańskiego. Rząd stworzył obecnie osobny zarząd Lasów Państwowych Podhalańskich, w skład którego wejdą rezerwaty w Tatrach i Pieninach i na Babiej Górze, Za jednym zamachem zbliżyliśmy się o wielki krok do realizacji Parku Narodowego Tatrzańskiego. Podkreślamy ten sukces naszej idei tem więcej, że stał się on za bezpośrednią współpracą wielu naszych członków, a przedewszystkiem prof. dr. W. Goetla.

W Pieninach należy zanotować ukonstytuowanie się Komisji Parku Narodowego w Pieninach pod przewodnictwem p. W. Leśniewskiego, b. wicemin. roln., która odbyła swe posiedzenie w Krościenku dnia 3. i 4. X. 1933 r. Na posiedzeniu tem reprezentowali P. T. T. pp. prof. dr. W. Goetel, dyr. T. Malicki i prezes Oddziału Pienińskiego P. T. T. p. Masztelarz. Następnie w dniach 8 i 9 stycznia 1934 r. odbyło się w Krakowie w Akademji Umiejętności I. wspólne posiedzenie obu Komisyj Parku Narodowego w Pieninach, polskiej i czechosłowackiej. W ten sposób funkcjonowanie Parku Narodowego w Pieninach jako pogranicznej jed-

nostki międzynarodowej weszło ostatecznie w życie. Sprawozdania z obu posiedzeń wyszły drukiem.

Szczególną wdzięczność odczuwają liczne rzesze członków naszego T-wa dla dyr. naczelnego lasów państwowych p. A. Loreta, za energiczne poparcie akcji wykupna dóbr zakopiańskich i stałe wybitne życzliwe stanowisko dla idei ochrony przyrody. Należy się też serdeczna wdzięczność poszczególnym dyrekcjom lasów państwowych, a w szczególności Dyrekcji Lwowskiej p. dyr. inż. K. Schubertem na czele oraz Zakładowi Doświadczalnemu Lasów Państwowych w Warszawie. Również wyrażamy słowa gorącej podzięki dla p. W. Leśniewskiego, b. wiceministrowi roln., przewodniczącemu Komisji Parku Narodowego w Pieninach, za jego życzliwe poparcie wszelkich postulatów turystycznych.

W prasie polskiej rozwinęła się żywa dyskusja nad zagadnieniami ochrony przyrody górskiej oraz górskich Parków Narodowych, wszczęta przez artykuły Kurjera Codziennego w Krakowie, które idee te zaatakowały. Znaczna większość pism wszelkich odcieni poparła w tej sprawie stanowisko ścisłej ochrony przyrody oraz tworzenia Parków Narodowych, jako najlepszego środka do trwałej ochrony przyrody górskiej. W ciągu powstałej kampanji P. T. T. powzięło szereg uchwał i rezollucji za ochroną przyrody górskiej i tworzeniem górskich Parków Narodowych przy przestrzeganiu interesów turystyki oraz interesów ludności miejscowej. Uchwały takie powziął tak Zarząd Główny, jak Walne Zgromadzenia 30 Oddziałów P. T. T., co dowodzi jednomyślności panującej w P. T. T. pod tym względem. Również wzięło P. T. T. udział w akcji towarzystw kulturalnych, naukowych i turystycznych, które w liczbie ponad 90 podpisały memorjał w duchu naszych poglądów, urządziło szereg odczytów i wieczorów dyskusyjnych na ten temat oraz współdziałało w urządzeniu przez szereg towarzystw wielkiego zebrania informacyjnego w tych sprawach w krakowskiem Muzeum Przemysłowem dnia 8. III. 1934. Wśród mówców, objaśniających zagadnienie, przemawiał imieniem P. T. T. prof. W. Goetel.

Bliższe szczegóły o akcji ochrony przyrody patrz „Wierchy" tom XI. strona 168.

b) Sprawozdanie Sekcji Ochrony Gór.

W okresie sprawozdawczym Sekcja nie mając uregulowanego stanu prawnego nie prowadziła żadnej działalności. Nowy statut P. T. T., który zostanie prawdopodobnie uchwalony w maju 1934 roku, a wejdzie w życie z początkiem 1935 roku przewiduje zupełnie inną organizację w miejsce tej sekcji. Mają zostać stworzone sekcje ochrony gór względnie ochrony przyrody przy wszystkich Oddziałach T-wa, zaś przy Zarządzie Głównym ma powstać komisja ochrony przyrody górskiej, która będzie miała na celu prowadzenie akcji ochrony przyrody całego T-wa na zewnątrz, a uzgadnianie wewnątrz T-wa akcji poszczególnych sekcyj oddziałowych.

Wobec takiego stanu rzeczy nie zaszły w okresie sprawozdawczym żadne zmiany w składzie sekcji i jej władz oraz w jej majątku. Jedynemi przejawami działalności był stały czynny udział delegata sekcji w pracach władz naczelnych T-wa oraz w Międzyoddziałowej Komisji Tatrzańskiej. Zarząd Sekcji łączył się z innemi organizacjami społecznemi w akcji apelowania do władz o przyspieszenie wydania ustawy o Ochronie Przyrody i o przyspieszenie utworzenia Parku Narodowego w Tatrach.

9. RATOWNICTWO W GÓRACH.

(Sprawozdanie Sekcji Ratowniczej „Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego")

Skład Zarządu:

Prezes i honorowy naczelnik: gen. Zaruski Marjusz; wiceprezes: Marusarz Andrzej; kierownik: Oppenheim Józef; gospodarz: Zdyb Stanisław; sekretarz: Bujak Ignacy; lekarz pogotowia: dr. Nowotny Gustaw, członkowie: pp. Ritterschild Zdzisław i Gąsienica-Byrcyn Stanisław.

Pogotowie ratunkowe rozwinęło wewnętrzną ożywioną działalność dla usprawnienia ratownictwa. Zaprowadzono w sezonie letnim stałe codzienne dyżury członków pogotowia w Dworcu Tatrzańskim. Urządzono dla przewodników i członków pogotowia kilka kursów udzielania pierwszej pomocy rannym i chorym, co w wyprawach ratunkowych jest rzeczą pierwszorzędnego znaczenia, gdyż od umiejętności pierwszego

opatrzenia rannego i sposobu jego transportu zależy częstokroć nawet życie ratowanego. Kursa te prowadził honorowo lekarz pogotowia i członek Zarządu dr. Gustaw Nowotny, dyr. szpitala klimatycznego w Zakopanem. Kosztem 1830 zł. zakupiono nowy sprzęt ratowniczy jako to cztery lornety pryzmatyczne, 20 lin, 6 topoganów, druty do sondowania lawin, 50 łopat, 15 par raków, 5 czekanów, 4 plecaki, 10 latarek, oraz materjał apteczny do schronisk. Nawiązano ścisły kontakt zarówno bezpośredni jak i za pośrednictwem posiedzeń Tatrzańskich komisyj P. T. T. i K. C. S. T. z bratnią instytucją na południowej stronie Tatr towarzystwem „Sdruženie Pre Zachrannu Službu w Tatrach". Ofiarowano tamtejszemu towarzystwu jeden komplet noszy schroniskowych i jeden tobogan.

W 1933 roku pogotowie interwenjowało 13 razy w górach, z czego specjalnie ciężkie wyprawy były po ciało śp. W. Birkenmajera na Galerji Gankowej, oraz wyprawa po J. Perausównę w ścianie Żłobistego. Bliższe szczegóły o działalności pogotowia w roku 1933 patrz „Wierchy", tom XI, strona 220.

10. TURYSTYKA WYSOKOGÓRSKA.

a) Polska wyprawa alpinistyczno-naukowa w Andy.

W zimie 1933/34 doszła do skutku wyprawa alpinistyczno-naukowa w góry Ameryki Południowej zorganizowana z inicjatywy dr. K. Narkiewicza-Jodki, którą to myśl podjęło Koło Wysokogórskie przy O. Warszawskim P. T. T. Protektorat nad wyprawą objęły i subwencji udzieliły P. T. T. i Liga Morska i Kolonjalna. Znalazły się również i prywatne ofiarne jednostki, a wzamian za wyłączność sprawozdań wyprawy udzieliła także subwencji Redakcja Gazety Polskiej. W skład wyprawy weszli pp. S. Daszyński, dr. J. K. Dorawski, inż. A. Karpiński, dr. K. Narkiewicz-Jodko (kierownik wyprawy), S. Osiecki, i W. Ostrowski. Wyprawa odniosła pierwszorzędne sukcesy, które wprowadzają polski alpinizm za jednym zamachem do rodziny poważnych narodów alpinistycznych świata — w dziedzinie wypraw egzotycznych. Zaznaczyć trzeba z zadowoleniem, że wyprawa dokonała więcej, niż było zamierzone, gdyż nietylko zbadała i zwiedziła nieznaną zupełnie dotychczas grupę Andów, zwaną Sierra Ramada, zdobywając tam najwyższy szczyt tej góry Cerro Mercedario, drugi szczyt Ameryki pod względem wysokości oraz kilka innych wierzchołków tej grupy nie zwiedzonych dotychczas i nietylko dokonała wejścia na najwyższy szczyt Ameryki Aconcagué, co leżało w programie wyprawy, lecz ponadto zdobyła Aconcagué nową drogą od północnego wschodu z doliny Las Vacas przez lodowiec Relincho. Jest to pierwszy siedmio-tysięczny szczyt świata, na który wiodą dwie odrębne drogi. Szczegółowo biorąc, zdobyli członkowie wyprawy: w dniu 18. I. 1934 Mercedario (6770 m) w dwu grupach, a to pp. Karpiński i Ostrowski oraz pp. Daszyński i Osiecki dwoma nieco odmiennemi drogami. Następnie w otoczeniu doliny Rio Colorado w dniu 2. II. 1934 zdobył samotnie szczyt Cerro Ramada (6400 m) p. Narkiewicz-Jodko, ustanawiając polski rekord wysokości samotnie osiągnięty, na który to szczyt wyszedł powtórnie samotnie p. Karpiński w kilka dni potem. 9. II. 1934 szczyt Alma Negra (6120 m) zdobyli pp. Dorawski i Ostrowski oraz ciż sami w dniu 10. II. 1934 szczyt La Mesa (5900 m). Ponadto z początkiem stycznia pp. Dorawski i Karpiński zwiedzili szczyt bez nazwy wysokości około 4670 m, zaś pp. Narkiewicz-Jodko i Ostrowski szczyt bez nazwy wysokości około 5200 m. Aconcagua (7015 m), najwyższy szczyt Ameryki, została zdobyta wyżej wymienioną drogą z dol. Las Vacas przez pp. Daszyńskiego, Narkiewicza-Jodkę, Osieckiego i Ostrowskiego. Było to wogóle VIII. wejście na ten szczyt na kilkadziesiąt odbytych prób zdobycia go. Wszystkie dotychczasowe wejścia prowadziły od strony południowo-zachodniej, podczas gdy nasza wyprawa zwiedziła nieznaną dotychczas stronę północno-wchodnią. O możliwości ataku na Aconcagué z tej strony wyraził się znany podróżnik i znawca Południowej Ameryki Herzog, że droga ta stanie otworem tylko dla najtęższych alpinistów. Wyprawa w chwili obecnej znajduje się w drodze powrotnej do kraju.

b) Wyprawy alpinistyczne i naukowe w roku 1934.

Na rok bieżący przygotowane są dwie wyprawy pozakrajowe, a to alpinistyczna wyprawa w góry Wysokiego Atlasu w Marokko przez grupę krakowskich taterników oraz wyprawa naukowa na Spitzbergen do Ziemi Torella, w której ta-

ternicy z grupy Koła Wysokogórskiego w Warszawie mają wziąć udział przedewszystkiem jako przewodnicy w terenie lodowcowym. Przygotowania do obu tych wypraw są już bardzo daleko posunięte i nie ulega niemal wątpliwości, że dojdą one do skutku. P. T. T. udziela im jak najdalej idącego poparcia.

c) Sprawozdanie Sekcji Turystycznej (Klubu Wysokogórskiego) P. T. T.

Rok sprawozdawczy należał do nader ożywionych w istnieniu Sekcji. Zarząd Sekcji musiał pracować szczególnie wytrwale, aby podołać wciąż nowym i trudnym zadaniom.

Walne Zgromadzenie Członków Sekcji odbyło się w dniu 13 sierpnia 1933 r. w Zakopanem. Przez aklamację wybrano na niem dr. K. Piotrowskiego prezesem, a dr. J. K. Dorawskiego wiceprezesem Sekcji, jednogłośnie zaś resztę Zarządu, który ukonstytuował się następująco: sekretarz inż. J. Kiełpiński, skarbnik dr. L. Górski, członkowie Zarządu: B. Chwaściński, dr. A. Sokołowski, i red. J. A. Szczepański, zastępcy członków Zarządu: Z. Korosadowicz i dr. K. Sinkówna. Komisję Rewizyjną wybrano w składzie: prof. dr. W. Goetel, prof. J. Lande i mjr. B. Romaniszyn. W ciągu okresu sprawozdawczego ustąpili z Zarządu dr. J. K. Dorawski i dr. K. Sinkówna, postanowiono na ich miejsce przed najbliższem Walnem Zgromadzeniem już nikogo nie kooptować.

Zarząd odbył cały szereg posiedzeń plenarnych i prezydjalnych. Liczba członków Sekcji wynosi obecnie 141, w czem 15 członków honorowych i 2 dożywotnich. Niestety, rok sprawozdawczy zaznaczył się również tragicznym ubytkiem z pośród grona członków, w szczególności śmierć górska prof. W. Birkenmajera i W. Stanisławskiego — alpinistów i taterników pierwszej wielkości — stała się ciężkim ciosem nietylko dla Sekcji, ale i dla całej polskiej turystyki wysokogórskiej. Sekcja uczciła pamięć obu zmarłych wydaniem ku ich czci dwu osobnych, podwójnych zeszytów „Taternika". Poza tem zaś zabrano się do stworzenia osobnego Stypendjum im. W. Birkenmajera, na który złożyć się mają coroczne dotacje Sekcji, oraz dwu ofiarodawców, którzy nie życzą sobie ujawnienia ich nazwisk. W myśl uchwały Waln. Zgrom. fundusz ten ma być przeznaczony na cele taternickie, nie związane jednak bezpośrednio z indywidualnem chodzeniem po górach. Sprawa ta jest jeszcze w toku.

Spełnił też Zarząd w roku sprawozdawczym, od tak dawna już zapowiadane wydanie specjalnej książki, poświęconej pamięci śp. Mieczysława Świerza. Wydawnictwo przedstawia się bardzo interesująco, zabrały w nim głos znane pióra polskie, m. i. Ferd. Goetel i Zygm. Nowakowski. Odbitka z tego wydawnictwa wyszła jako zesz. 5—6 rocznika 1932 „Taternika", który tym sposobem dosięgnął 156 stron i stał się najobszerniejszym rocznikiem od początku istnienia czasopisma.

Życie towarzysko-klubowe Sekcji osłabło na wiosnę 1933 r., gdy ustawiczna niepogoda prawie uniemożliwiała odbywanie tak sympatycznych wycieczek treningowych w skałki podkrakowskie; natomiast ożywiło się w jesieni t. r., gdy wznowiono perjodyczne herbatki towarzyskie, połączone z wygłoszeniem referatów dyskusyjnych. Do końca marca b. r. odbyły się trzy takie zebrania, na których wygłosili referaty: J. A. Szczepański „Taternictwo 1910—1932", dr. A. Sokołowski „Ochrona przyrody a sport wysokogórski", dr. K. Piotrowski „Turystyka lotnicza".

Aczkolwiek członkowie Sekcji podtrzymywali w całej pełni ów wysoki poziom taternictwa tak letniego jak i zimowego, jaki osiągnęli polscy wysokogórcy w latach ostatnich — i aczkolwiek niejedna wyprawa taternicka stanęła na najwyższym poziomie sportowym — z natury rzeczy taternictwo stało się już dzisiaj tylko bramą wypadową ku podejmowaniu celów dalszych i większych. W okresie sprawozdawczym ogromną część pracy Sekcji pochłonęła polska wyprawa w Andy i liczne sprawy z nią związane. Wyprawa ta miała pierwotnie być wyprawą Sekcji, z jej kierownikiem, p. dr. Narkiewiczem, długo i mozolnie uzgadniano wszelkie wątpliwości i różnice zdań.

Ostatecznie jednak, Zarząd Sekcji z firmowania wyprawy w Andy się wycofał, aczkolwiek poparł jej subwencjonowanie na Zarządzie Głównym P. T. T. Natomiast poparł Zarząd z całą energją wyprawę w Wysoki Atlas, którą na lato b. r. zamierza urządzić grupa taterników z całej Polski. Celem przyjścia tej wyprawie z finansową pomocą uchwalono subwencjonować ją kwotami z Funduszu Alpinistycznego im. Świerza za lata 1933 i 1934. Tym sposobem ciągłość wypraw zagranicznych Sekcji została podtrzymana i skierowana na teren pozaeuropejski.

d) Sprawozdanie Koła Wysokogórskiego przy Oddziale Warszawskim PTT.

Zarząd Koła Wysokogórskiego, wybrany przez Walne Zgromadzenie w dniu 8 lutego 1933 r. ukonstytuował się jak następuje:

Prezes dr. Konstanty Narkiewicz-Jodko; wiceprezes Justyn T. Wojsznis; sekretarz Henryk W. Mogilnicki; skarbnik Maciej Zajączkowski; gospodarz Wiesław Stanisławski.

W dniu 4 sierpnia 1933 r. zginął w Tatrach ś. p. Wiesław Stanisławski. Przez śmierć ś. p. Wiesława Stanisławskiego Koło poniosło niepowetowaną stratę. Zmarły był bowiem jednym z najbardziej czynnych członków-założycieli Koła. Z powodu wyjazdu prezesa Koła, dr. Konstantego Narkiewicza-Jodko z polską wyprawą w Andy, Zarząd postanowił zakończyć swą kadencję w październiku i Walne Zebranie w dniu 10. X. 33 r. dokonało wyboru nowego Zarządu w składzie:

Prezes inż. Stefan Bernadzikiewicz; wiceprezes Justyn T. Wojsznis; sekretarz Henryk W. Mogilnicki; skarbnik Tadeusz Bernadzikiewicz; gospodarz Stanisław Siedlecki. W końcu grudnia 1933 r. z Zarządu ustąpili: Henryk W. Mogilnicki i Tadeusz Bernadzikiewicz. Zarząd kooptował na stanowisko sekretarza inż. Kornela Wesołowskiego, funkcje skarbnika powierzono J. T. Wojsznisowi. Zarząd brał udział w pracach Zarządu Oddziału Warszawskiego P. T. T. w osobach: dr. K. Narkiewicza-Jodko i Henryka W. Mogilnickiego.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 zebrania dyskusyjne i jedno klubowe zorganizowane z okazji wyjazdu członków Koła na Wyprawę Alpinistyczno-Naukową w Andy.

Na zebraniach dyskusyjnych wygłoszono referaty:

1. Wiesław Stanisławski — p. t. „Góry Azji Centralnej"; 2. Wiktor Ostrowski — p. t. „Niemiecka Wyprawa na Kańczendzengę"; 3. Maciej Zajączkowski — p. t. „Nowoczesna technika lodowa".

Zarząd Koła, dzięki poparciu Zarządu Głównego P. T. T., Zarządu Oddziału Warszawskiego P. T. T., oraz Ligi Morskiej i Kolonjalnej — zorganizował pierwszą polską wyprawę alpinistyczno-naukową w góry Ameryki Południowej.

W maju r. ub. wyłoniony został Komitet Organizacyjny Wyprawy z kpt. Mieczysławem B. Lepeckim na czele. Zadaniem Komitetu było przeprowadzenie całokształtu prac organizacyjnych Wyprawy. Protektorat nad wyprawą objęły: Polskie Towarzystwo Tatrzańskie i Liga Morska i Kolonjalna. Kierownictwo Wyprawy powierzono dr. K. Narkiewiczowi-Jodko.

W dniu 15 listopada 1933 r. Zarząd Koła wyłonił Komisję w składzie: inż. Stefana Bernadzikiewicza — prezesa Koła Wysokogórskiego, Stanisława Siedleckiego, członka Polskiej Wyprawy Polarnej na Wyspie Niedźwiedziej, dr. Stef. Różyckiego — Starszego Asystenta Zakładu Geologji i Paleontologji Uniwersytetu Warszawskiego w celu opracowania planu wyprawy odkrywczej na Spitzbergen. Komisja po nawiązaniu kontaktu z Norweskim Instytutem do Badań Svalbardu i Mórz Polarnych oraz Polskiemi Instytucjami Naukowemi, opracowała dokładny plan wyprawy, którego wykonanie powierzyła Komitetowi Organizacyjnemu Polskiej Wyprawy Polarnej na Spitzbergen.

Bliższy kontakt Koło utrzymywało z Sekcją Taternicką Klubu Sportowego „Tatry". Przez zaprenumerowanie „Krzesanicy" dla wszystkich członków Koła Zarząd starał się przyjść z pomocą finansową wydawnictwu „Krzesanicy".

Koło Wysokogórskie wzięło udział w Wystawie Sportów Zimowych przez współpracę przy urządzeniu stoiska Zarządu Oddziału Warszawskiego P. T. T. W dniu 31 grudnia u. r. Koło liczyło 22 członków zwyczajnych i 16 kandydatów.

e) Sprawozdanie Koła Taterników przy Oddziale Łódzkim.

Z inicjatywy Zarządu Oddziału zawiązaną została organizacja taterników łodzian jako komórką wewnętrzno-oddziałową o charakterze towarzysko-klubowym. Na podstawie deklaracji organizacyjnej, przyjętej w dniu 7 grudnia 1933 r. przez I. Zgromadzenie taterników Łodzian, powstałe Koło stało się zalążkiem przyszłego Koła łódzkiego klubu wysokogórskiego P. T. T. Koło weszło w porozumienie z Zarządem Sekcji Turystycznej P. T. T., która objęła nad niem swoją opiekę. Do czasu przekształcenia się w komórkę organizacyjną przyszłego klubu wysokogórskiego Koło pozostaje w ścisłej łączności z łódzkim oddziałem P. T. T. i w zależ-

ności od Zarządu Oddziału. Do Koła mogą należeć tylko członkowie Oddziału łódzkiego P. T. T.

Nowopowstała placówka ruchu wysokogórskiego P. T. T. rozwinęła ożywioną działalność klubową i w krótkim przeciągu czasu zdobyła sobie uznanie i popularność w sferze turystów górskich okręgu łódzkiego, co zapowiada jej rozwojowi jak najlepszą przyszłość, a sportowi wysokogórskiemu w Polsce może przysporzyć narybek nowych poważnych sił. Korzystając z gościnności Stowarzyszenia Aptekarzy Koło odbywa od chwili powstania regularne zebrania klubowe, na których udział członków Koła i gości-sympatyków jest coraz liczniejszy. Koło zorganizowane zostało przez 11 zwolenników sportu taternickiego, a w ostatniem zebraniu klubowem, odbytem dnia 23 stycznia 1934 r., brały udział 24 osoby, która to liczba wobec 177 członków Oddziału łódzkiego P. T. T. jest bardzo duża. Koło liczy obecnie 19 członków, w tem 3 członków Sekcji Turystycznej P. T. T.

Zebrania Koła połączone są z odczytami i pogadankami na tematy wysokogórskie oraz służą do nawiązania bliższych stosunków towarzyskich pomiędzy członkami. Na jednem z zebrań demonstrowane były przeźrocza zdjęć fotograficznych tatrzańskich członka Koła, p. inż. Johna.

Zebranie organizacyjne powołało Zarząd Koła w następującym składzie: pp. przewodniczący — Bajer Czesław, sekretarz — Wagner Kazimierz, skarbnik — Sandmeer Stanisław; zastępcy — Goliński Władysław i Jarociński Kazimierz. Korespondencję do Koła należy nadsyłać pod adresem sekretarza: Kazimierz Wagner, Łódź, ul. Główna 50. Zebrania klubowe odbywają się co drugi wtorek, od godz. 20, w lokalu Stowarzyszenia Aptekarzy, Łódź, ul. Główna 50.

11. NARCIARSTWO.

a) Sprawy ogólne.

W okresie sprawozdawczym mamy do zanotowania bardzo silny postęp w kierunku organizacji narciarstwa w łonie P. T. T. W chwili obecnej istnieje 25 sekcyj przy Oddziałach i Kołach T-wa łącznie z S. N. P. T. T. w Zakopanem. Z pośród 18 istniejących w roku ubiegłym sekcyj trzy, t. j. w Bitkowie, w Szczawnicy i w Radomiu są obecnie nieczynne, przybyło natomiast 9 nowych (a to w Borysławiu, Częstochowie, Iwoniczu, Jordanowie, Łodzi, Skoczowie, w Skolem, w Ustroniu i w Warszawie). Lista sekcyj w chwili obecnej przedstawia się następująco:

1) S. N. Oddziału w Białej;
2) S. N. Koła w Borysławiu (Oddziału Drohobyckiego);
3) S. N. „Watra“ Oddziału w Cieszynie;
4) S. N. Koła w Częstochowie (Oddziału w Zagł. Dąbr.);
5) S. N. Oddziału w Drohobyczu;
6) S. N. Koła w Dziedzicach (Oddziału Bielskiego);
7) S. N. Koła w Iwoniczu (Oddziału Lwowskiego);
8) S. N. Oddziału w Jordanowie;
9) S. N. Oddziału w Kielcach;
10) S. N. Oddziału w Kołomyji;
11) S. N. Koła w Kosowie (Oddziału Kołomyjskiego);
12) S. N. Oddziału we Lwowie;
13) S. N. Oddziału w Łodzi;
14) S. N. Oddziału w Poznaniu;
15) S. N. Koła w Skoczowie (Oddziału Cieszyńskiego);
16) S. N. Koła w Skolem (Oddziału Drohobyckiego);
17) S. N. Oddziału w Zagłębiu Dąbrowskiem, w Sosnowcu;
18) S. N. Oddziału w Stanisławowie;
19) S. N. Oddziału w Stryju;
20) S. N. Oddziału w Tarnowie;
21) S. N. „Czantorja“ w Ustroniu (Oddziału Cieszyńskiego);
22) S. N. Oddziału w Warszawie;
23) S. N. P. T. T. w Zakopanem;
24) S. N. Koło Narciarzy przy Oddziale Babiogórskim w Żywcu.

Wszystkie te Sekcje liczą 1524 członków, co stanowi wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim o 805 członków, czyli o 112% w porównaniu z poprzednim okresem. Jest to wielki sukces organizacyjny, tem bardziej, że do sekcyj naszych należą wyłącznie czynni narciarze.

Narciarze zorganizowani w P. T. T. urządzili wewnętrzne zawody o mistrzostwo sekcyj P. T. T. o t. zw. „Puhar Czarnohorski" ufundowany przez Zarząd Główny. Zawody te odbyły się w dniach 3. i 4. II. 1934 roku w Worochcie. Zawody te miały naogół skromny charakter, są jednak początkiem, w co nie wątpimy; wielkich zawodów, jakich dotychczas zupełnie brakowało na terenie Beskidów Wschodnich. „Puhar Czarnohorski" zdobyła w r. b. S. N. P. T. T. w Zakopanem, jak to było zresztą do przewidzenia. Bliższe szczegóły (jak również o innych wydarzeniach w tej dziedzinie) patrz „Przegląd Turystyczny" Nr. 1, strona 15.

Na terenie Zakopanego odbyła się z inicjatywy Sekcji Narc. P. T. T. w Zakopanem w dniu 23. II. 1934 wzruszająca uroczystość dla uczczenia 25-o lecia rocznicy śmierci Mieczysława Karłowicza w lawinie pod Małym Kościelcem. 200 narciarzy udało się w pochodzie do kamienia Karłowicza, gdzie przy dźwiękach muzyki góralskiej złożono wieńce i zostały wygłoszone przemówienia.

b) Sprawozdanie Sekcji Narciarskiej P. T. T. w Zakopanem.

Rok założenia Sekcji 1907. Skład Zarządu: prezes inż. Kazimierz Schiele, wiceprezes Zdzisław Rittersschild, sekretarz Ignacy Bujak, skarbnik Franciszek Bujak, członkowie: Stanisław Zubek, Michał Jabłoński, inż. Tadeusz Ramza, Odo Lachman, Józef Oppenheim, Bednarski Henryk, Barbara Sendzimir, Zygmunt Leisten, zastępca Stanisław Marusarz.

Komisja Rewizyjna, przewodniczący dyr. Juljusz Zborowski, członkowie Ela Ziętkiewiczowa i Marjan Małecki.

Sekcja posiada schronisko na Hali Pysznej, rozbudowane w ostatnim roku do 50 miejsc noclegowych. Wybudowano 2 pokoje na poddaszu i oszkloną werandę na parterze. Zakupiono 20 łóżek sprężynowych, tyleż koców i bieliznę pościelową

Zarząd prowadził jak zwykle co roku w sezonach zimowych kursy narciarskie dla początkujących i kursy wysokogórskie, członkowie Sekcji uprawiali żywo turystykę zimową narciarską i zdobyli w roku sprawozdawczym 15 odznak górskich, które stanowią jeden z wymaganych punktów do P. O. S. W związku z jubileuszem 60-lecia P. T. T. urządziła Sekcja wystawę stanowiącą przegląd jej działalności.

Wyniki sportowe stały jak zawsze na najwyższym poziomie i Sekcja jest nadal najlepszym klubem narciarskim Polski. W sezonie 1933/34 najlepszemi wynikami Sekcji było zdobycie w kombinacji norweskiej przez Bronisława Czecha mistrzostwa w Czechosłowacji na zawodach w Bańskiej Bystrzycy oraz mistrzostwa Polski na zawodach w Zakopanem. Również znakomite wyniki w kombinacji norweskiej odnieśli zawodnicy Sekcji na zawodach o mistrzostwo F. i S. w Solleftea, gdzie S. Marusarz zajął VII. miejsce mając przed sobą tylko 5 Norwegów i 1 Fina, zaś B. Czech XIII. miejsce, obaj zostawiając za sobą wszystkich reprezentantów środkowej Europy. Również do wybitnych wyników w tej dyscyplinie zaliczyć należy zajęcie trzech pierwszych miejsc w zawodach o mistrzostwo Polski w Zakopanem,(obok mistrzostwa przez B. Czecha II. i III. miejsce zdobyli A. Marusarz, S. Marusarz) i o mistrzostwo Okręgu Podhalańskiego (B. Czech, S. Marusarz i A. Marusarz). Również pięknym sukcesem było zajęcie przez S. Marusarza na zawodach o mistrzostwo Czechosłowacji w Bańskiej Bystrzycy II. miejsca w kombinacji.

Najlepszym skoczkiem polskim ubiegłego sezonu okazał się Stanisław Marusarz, który wygrał szereg konkursów skoków, a w czasie mistrzostw Polski ustanowił rekord skoczni na Krokwi a zarazem rekord Polski ustanym skokiem długości 74 m. Najlepszym z Polaków w otwartym konkursie skoków o mistrzostwo Polski okazał się B. Czech, zajmując II. miejsce po Norwegu Nils Eie. Również i w biegach odnieśli zawodnicy Sekcji szereg pięknych sukcesów, jak B. Czech, który wygrał przedewszystkiem bieg o mistrzostwo Czechosłowacji w Bańskiej Bystrzycy nad stawką najlepszych biegaczy czeskich, odnosząc pierwsze od kilku lat zwycięstwo w biegach nad Czechosłowakami. To też zawodnicy Sekcji stanowili zawsze jądro reprezentacji Polski. W szeregu mniejszych zawodów zawodnicy Sekcji odnieśli również sukcesy. Mniej pomyślnym okazał się natomiast sezon w biegach zjazdowych gdzie zawodnicy Sekcji stracili dominujące dotychczas stanowisko. Najlepszym tu wynikiem jest drugie miejsce w kombinacji alpejskiej i trzecie miejsce w slalomie o mistrzostwo

Polski M. Jabłońskiego. Również w drużynowych konkurencjach spotkały w ub. sezonie Sekcję niepowodzenia wskutek fatalnego zbiegu okoliczności (kontuzja lub choroba kilku czołowych zawodników). Wskutek tego do biegu drużynowego o mistrzostwo Polski, które od 8 lat Sekcja dzierżyła niepodzielnie nie wystawiono wogóle drużyny, a w konkursie drużynowym skoków drużyna Sekcji zajęła II. miejsce za „Wisłą“ zakopiańską.

Sekcja opiera się wyłącznie na własnych wychowankach i obecnie prowadzi nadal usilną pracę nad wyszkoleniem nowych kadr zawodniczych, mając bardzo obiecujące siły wśród młodzieży.

c) Sprawozdanie Sekcji Narciarskiej Oddziału Warszawskiego P. T. T.

W myśl postanowienia Walnego Zgromadzenia Oddziału Warszawskiego P. T. T. z dnia 23 lutego 1933 r. przystąpiono w roku sprawozdawczym do zorganizowania Sekcji Narciarskiej, której brak dawał się już oddawna adczuwać.

Dnia 23 maja 1933 r. odbyło się pierwsze Zebranie Organizacyjne Sekcji, uznane za I. Walne Zgromadenie, które Sekcję powołało do życia i uchwaliło regulamin.

Do Zarządu wybrani zostali: inż. Rothert Bolesław, prezes; inż. Niedźwiecki Tadeusz, wiceprezes; Różycka Jadwiga, sekretarz.

Na podstawie regulaminowych uprawnień dokooptowano następnie do Zarządu: sędziego Stanisława Rudnickiego. Sekcja zgłosiła swe przystąpienie do Polskiego Związku Narciarskiego i w dniu 6 stycznia 1934 r. została przyjęta na członka zwyczajnego.

Z chwilą rozpoczęcia się sezonu narciarskiego zainteresowanie Sekcją wśród członków P. T. T. wzrosło ogromnie i napływ nowych członków był liczny, że w ciągu 3 miesięcy ilość członków wzrosła z 30 do 150 t. j. przeszło 5-ciokrotnie. Obecnie Sekcja liczy 163 członków.

Na początku sezonu narciarskiego odbyło się staraniem Sekcji Narciarskiej zebranie propagandowe, na którem członek Sekcji p. pułk. Tadeusz Zieleniewski wygłosił przy zapełnionej sali odczyt ilustrowany przeźroczami p. t. „Szczytami Karpat na nartach“. Sekcja Narciarska postanowiła sobie w sezonie bieżącym za zadanie realizację programu wyłącznie turystycznego i jedynie na zakończenie sezonu projektuje kurs jazdy wysokogórskiej w czasie Świąt Wielkanocy na Hali Gąsienicowej.

W realizacji programu turystycznego Sekcja osiągnęła pełny sukces, urządzając dotychczas ogółem 10 wycieczek narciarskich z tego: 4 wycieczki w Beskidy Wysokie i Śląskie przy udziale 30 osób, 1 wycieczkę w Czarnohorę przy udziale 26 osób, 1 wycieczkę w Bieszczady przy udziale 3 osób, 1 wycieczkę w Niżne Tatry przy udziale 3 osób, 3 wycieczki w Tatry przy udziale 12 osób, ogółem brało udział 74 osób.

Sekcja zajęła się usilnie propagandą wśród członków odznaki górskiej P. Z. N., w rezultacie za pośrednictwem Sekcji zostało przesłane do P. Z. N-u ok. 70 protokołów odznaki górskiej. Ostatnio czterech członków Sekcji otrzymało nominację na przodowników turystycznych P. Z. N-u, co ułatwi w przyszłości organizowanie przez Sekcję wycieczek o odznakę górską. Staramy się również o mianowanie kilku członków Sekcji instruktorami i sędziami P .Z .N-u, co umożliwi w przyszłości realizowanie programu sportowego Sekcji

d) Sprawozdanie Koła Narciarzy przy Oddziale Babiogórskim PTT. w Żywcu.

Pracę w sezonie zimowym prowadziło ruchliwe Koło Narciarzy przy Oddz. Babiogórskim w Żywcu, liczące 81 członków zrzeszonych równocześnie w P. Z. N. Działalność Koła miała wyłącznie charakter turystyczny, głównie w kierunku organizowania zbiorowych wycieczek narciarskich na Babią Górę, Pilsko, Raczę, Baranią Górę, Skrzyczne i Romankę, których urządzono 11 przy średniej frekwencji 8—16 członków.

Odznakę górską zdobyło 13 członków w następstwie czego osiągnęło Koło w ogólnej klasyfikacji P. Z. N. 8 miejsce, zaś drugie miejsce wśród sekcji narciarskich w łonie P. T. T.

Urządzono dwa kursa jazdy na nartach. Przez zorganizowanie sklepu ze sprzętem narciarskim, umożliwiono członkom i nieczłonkom nabycie taniego sprzętu narciarskiego.

Zebrania Koła urządzano w sezonie każdego piątku w lokalu T. S. L. omawiając

program wspólnych wycieczek i dzieląc się wrażeniami z już odbytych. Zebrania skupiały 6—16 członków. Odznak za sprawność P. Z. N. zdobyło 8 członków.

e) **Sprawozdanie Sekcji Narciarskiej „Watra" przy Oddziale PTT. w Cieszynie.**

Sprawę krzewienia narciarstwa traktuje Sekcja nasza nie jako zagadnienie czysto sportowe tylko, ale widzi w niej jeszcze dziedzinę bardzo poważnej pracy społeczno-państwowej. Zespalając bowiem zainteresowania członków naszych około piękna gór, budzimy wśród sporego odłamu społeczeństwa szczere umiłowanie własnego kraju i jego ludu, a przez to własnego Państwa. Rozwój zaś samego narciarstwa traktujemy jako poważny problem wychowania i usprawnienia fizycznego społeczeństwa, do którego ustosunkowujemy się w staraniach naszych z taką samą powagą, rzetelną chęcią służenia dobrej sprawie i należytem zrozumieniem jego ważności, z jakiem zwykliśmy się odnosić do wszelkich postulatów społeczno-narodowych.

Na takich przesłankach opierając program pracy Sekcji naszej, staraliśmy się pozyskać dla naszych zamierzeń przedewszystkiem jak najszersze grono narciarzy, przez organizowanie i popularyzowanie kursów narciarskich, wycieczek letnich i zimowych, zawodów o odznakę sprawności narciarskiej, które odbiegają w swej istocie od wszelkiej rekordomanji, stają się z roku na rok coraz popularniejszym sprawdzianem sił i hartu każdego narciarza. Poczyniono też szereg posunięć w sprawie Odznaki górskiej P. Z. N-nu przez powiększenie ilości oficjalnych przodowników P. Z. N-nu, zamieszkałych na Śląsku i pomnożenie szlaków górskich w Beskidach, wymaganych regulaminem tej odznaki. Żmudną tę pracę wykonały z pomyślnym rezultatem specjalne komisje „Watry" sportowa (przewodniczący p. A. Sabela), i propagandowa (przew. p. J. Łamacz). Do zakresu działalności komisji sportowej Sekcji naszej należało także organizowanie i obsyłanie licznych wewnętrzno-klubowych, krajowych i zagranicznych zawodów i kursów treningowych, w których niejednokrotnie nasi czołowi zawodnicy Gustaw Kożdoń (mistrz okr. krakowsko-śląskiego) i Jan Kurzysz (wielokrotny mistrz wojskowy) znakomite uzyskali czasy i miejsca.

Dużym krokiem naprzód w rozwoju prac „Watry" jest szczęśliwe wykończenie budowy treningowej skoczni w Lasku Miejskiem w Cieszynie. Spora ta praca, dokonana pod przewodnictwem naszego klubu, jako wynik zgodnych starań i wysiłków cieszyńskiego Oddziału Strzelca W. K. S. 4-go P. S. P., dobrze świadczy o właściwem ustosunkowaniu się tych zrzeszeń do siebie i do zadań, osiągalnych tylko wspólnym wysiłkiem.

Sprężystości i zapobiegliwości gospodarczej Komisji naszego Klubu (przew. p. Andrzej Biłko), jako też wydatnej pomocy finansowej cieszyńskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, zawdzięcza w dużej mierze „Watra" aktywność swoich klubowych finansów, które w całorocznych obrotach zakończyły się w przychodach sumą zł. 1273.52, zaś po stronie rozchodów sumą zł. 913.03. Zarząd klubu naszego odbył 12 plenarnych posiedzeń, na których poza sprawami bieżącemi przygotowano cały szereg prac na następny rok operacyjny.

Naogół zrealizowano prawie całkowicie program prac, i spodziewać się należy, że „Watra" nasza, najstarszy i najaktywniejszy klub narciarski na Śląsku, potrafi już w najbliższej przyszłości zjednoczyć w swoich szeregach najszersze warstwy naszych narciarzy, przez co ideowe zamierzenia społeczno-narodowe rychłoby się doczekać mogły pomyślnego urzeczywistnienia.

Inne Sekcje oddziału cieszyńskiego wykazują również ożywioną działalność i silny rozwój. S. N. „Czantorja" w Ustroniu założona w okresie sprawozdawczym wykazała bardzo silny napływ członków, tak, że w chwili obecnej liczy 158 narciarzy zrzeszonych i posiada piękne widoki rozwoju na przyszłość. Utworzona przy Kole w Skoczowie Sekcja narciarska zgrupowała 35 narciarzy. Sekcja przystąpiła już pod koniec 1933 r. własnemi siłami do wybudowania skoczni narciarskiej na wzgórzach między Skoczowem a Simoradzem.

W skład Zarządu Sekcji Narciarskiej „Watra" wchodzili prezes Macura Stanisław, wiceprezes Sabela Adam, sekretarz Nierostek Gustaw, skarbnik Biłko Aadrzej, gospodarz Molin Ludwik, kapitan sportowy Kożdoń Gustaw, członkowie Zarządu: Kulisz Jan, dr. Szymański Antoni, Łamacz Józef, Sztetek Paweł. W skład Zarządu Sekcji Narciarskiej „Czantorja" wchodzili prezes inż. Jarocki Jan, wicepres Lipowczan Karol, sekretarz Turoń Rudolf, skarbnik Machanek Hubert, gospodarz Cieślar Karol, kronikarz Wawracz Jan, kapitan sportowy Handl Henryk, członkowie Zarządu: Matloch Alojzy, Sikora Rudolf i Ogrodzki Alojzy.

f) Sprawozdanie Sekcji Narciarskiej Oddziału P. T. T. w Drohobyczu.

Skład Zarządu: pp. inż. M. Kozłowski, dr. J. Czyrek, S. Wasiewicz, dr. E. Nappe. Sekcja Narciarska liczyła w okresie sprawozdawczym 110 członków. Prowadzono żywą działalność w dwóch kierunkach, a to sportowym i turystycznym. Urządzono szereg kursów narciarskich pod kierunkiem dyplomowanych instruktorów, oraz wysłano 10 członków na obóz instruktorski i sędziowski w Zakopanem, w czem 2 członków na koszt Sekcji. Urządzono doroczny bieg zjazdowy z Ciuchowego Działu (30 startujących), oraz zawody o odznakę sprawności P. Z. N. W każdą niedzielę i święta organizowano zbiorowe wycieczki narciarskie pod kier. przewodników P. Z. N. 15 członków Sekcji zdobyło odznakę górską P. Z. N. Urządzono szereg odczytów z przeźroczami, oraz wyświetlono instrukcyjny film narciarski, pokazujący ewolucje narciarskie w zwolnionym tempie. Na życzenie Dowództwa 22. Dywizji został opracowany przez Sekcję projekt trasy oficerskiego raidu narciarskiego wzdłuż Karpat w dwóch alternatywach — obu zakwalifikowanych przez P. U. W. F. i W. P. Sekcja współpracuje ściśle z miejsc. Komendą P. W. i W. F., we wszelkich jej poczynaniach.

Inne Sekcje Narciarskie Oddziału Drohobyckiego rozwijają się również pomyślnie. W szczególności istnieją jeszcze dwie sekcje — a to przy Kole w Borysławiu, licząca 28 członków i przy Kole w Skolem, licząca 25 członków. W skład Zarządu tej ostatniej wchodzili pp. W. Gruczelak, H. Chmułówna i J. Chmułówna. Sekcja w Skolem otworzyła w ub. sezonie własną skocznię narciarską w tej miejscowości.

g) Sprawozdanie Sekcji Narciarskiej przy Oddziale Lwowskim.

Założona w styczniu 1933 r. Sekcja Narciarska Oddziału Lwowskiego rozwinęła w obecnym sezonie ożywioną działalność. Sekcja obecnie liczy 296 członków, z których legitymacje PZN wykupiło 95. Sekcja prowadziła dla swych członków ułatwienia w nabyciu sprzętu narciarskiego i smarów po zniżonych cenach lub na dogodne raty. Poza tem zorganizowano stałe kursy narciarskie dla początkujących (8) i dla wprawnych (1), które jedyne we Lwowie stale cieszyły się wielką frekwencją (189 osób). Wprowadzono stałe komunikaty śnieżne. Drużyna zawodnicza Sekcji brała udział w licznych zawodach (w Worochcie 2 i 3 lutego b. r. II. miejsce w zawodach międzysekcyjnych PTT, III miejsce w biegu drużynowym i II miejsce w biegu zjazdowym na Narciarskim Międzynarodowym Meczu Granicznym w Worochcie w dniach 3 i 4 marca). Należy jeszcze nadmienić, że Sekcja Narciarska posiadała własną „Przystań Narciarską“ w budynku wynajętym na Pohulance we Lwowie, gdzie stale dyżurował instruktor narciarski. Sekcja zorganizowała w ciągu sezonu zimowego 32 wycieczki narciarskie, w których wzięło udział 437 osób.

h) Sprawozdanie Sekcji Narciarskiej przy O. Stanisławowskim.

Sekcja Narciarska O. P. T. T. w Stanisławowie wykazała w roku bieżącym jak i zresztą w latach poprzednich bardzo żywotną działalność. Dowodzi tego choćby bardzo poważna ilość członków Sekcji, bo 147, co w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła o 56 członków. Nadto zorganizowała Sekcja Narciarska Koła narciarskie przy Kołach P. T. T. w Nadwórnej, Jaremczu, Mikuliczynie, Worochcie, Delatynie i Bitkowie. Z początkiem sezonu urządzono kursy narciarskie w Stanisławowie i Worochcie, w których wzięło udział 78 osób, pod kierunkiem dyplomowanych instruktorów.

Dwukrotnie w sezonie 1933/34 urządzono konkursy skoków w Worochcie, silnie obesłane przez miejscowych i zamiejscowych uczestników.

Sekcja Narciarska współdziałała energicznie w budowie szkoczni konkursowej w Worochcie, przyczem w wybitnej części przyczyniła się do uroczystego otwarcia skoczni.

W związku z poświęceniem skoczni Związku Strzeleckiego Oddział w Stanisławowie w Ciężowie, urządziła Sekcja Narciarska jedyne w Stanisławowie zawody o odznakę sprawności P. Z. N., przyczem 12 członków Sekcji zdobyło odznakę.

W lutym 1924 r. sprawowała Sekcja Narciarska funkcję gospodarza na Huculszczyźnie dla III i IV rajdu kolejowo-narciarskiego, oprowadzając po naszych górach w pięknie dobranych wycieczkach całe masy krajowych i zagranicznych turystów.

W dniach 16—19 lutego b. r. wzięła Sekcja Narciarska czynny udział w narciarskim Marszu Huculskim „Szlakiem II Brygady Legjonów", obsyłając zawody własną patrolą i biorąc czynny udział w pracach przygotowawczych i w komitecie wykonawczym.

Sekcja Narciarska wysłała własnym kosztem skoczków na kurs skoków w Worochcie, prowadzony przez Per Jonsona, trenera P. Z. N.

Wkońcu zauważyć należy, że w ubiegłym sezonie zimowym 6 członków Sekcji zdobyło odznaki górskie P. Z. N.

W skład jej Zarządu wchodzili: przewodniczący dr. Tomaszek Stanisław, sekretarz dr. Wilder Oskar, skarbnik inż. Piątkiewicz Kazimierz.

CZĘŚĆ II.

SPRAWOZDANIA ODDZIAŁÓW I KÓŁ
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO.

UWAGA: Sprawozdanie z działalności Oddziałów w dziedzinie robót w górach, wydawniczej, propagandowej, badań naukowych i narciarstwa, jak również liczbę członków poszczególnych Oddziałów wraz z Kołami, zebrano w osobnych rozdziałach w jedną całość w I. części, z działalności finansowej w części III.

Poniżej w osobnym rozdziale zebrano razem adresy Oddziałów oraz Kół wraz z godzinami urzędowemi Biur.

WYKAZ ODDZIAŁÓW Z KOŁAMI I DELEGATURAMI.

1. ODDZIAŁ W BIAŁEJ, WP. dyr. Stan. Sojka, godz. urz. codz. od 16—18, ul. Piłsudskiego 19, tel. 26-06.

2. ODDZIAŁ W BIELSKU, ulica Strzelnicza 5, tel. 27-81, godz. urz. codz. od 14—17. Posiada:
Koło w Dziedzicach, Bank Cieszyński.

3. ODDZIAŁ W BOCHNI, WP. prof. Piotr Galas, ul. Gołębia 1200.

4. ODDZIAŁ „BESKID ŚLĄSKI" W CIESZYNIE, Rynek 3 (lokal Związku Spółek Rolniczych), tamże przyjmuje skarbnik codzień od 15—17 godz. Posiada:
Koło w Skoczowie.

5. ODDZIAŁ W DROHOBYCZU, WP. inż. Marjan Kozłowski, Drohobycz 2, „Polmin", telefony 7 i 105, konto P. K. O. Nr. 410.965; biuro informacyjne Oddziału urzęduje codzień w Drogerji mg. Obrowicza, Rynek, tel. 380. Posiada:
Delegaturę w Sławsku, oraz
Koło w Borysławiu, Związek Techników Wiertniczych, tel. 2,
Koło w Samborze, WP. prof. Podoliński, I. Gimn. Państw.,
Koło w Skolem, Skole-Groedlowo,
Koło w Turce, Rada Powiatowa.

6. ODDZIAŁ W GORLICACH, WP. prof. Jan Dziopek.

7. ODDZIAŁ W JAROSŁAWIU, WP. B. Kotzian, Izba Skarbowa, godz. urz. codz. od 8—15.

8. ODDZIAŁ W JORDANOWIE, Gmach Sądu.

9. ODDZIAŁ W KALISZU, Browarna 6, godz. urz. codz. od 11—12.

10. ODDZIAŁ „GÓRNOŚLĄSKI" W KATOWICACH, ul. Pocztowa 16, tel. 316-64, konto P. K. O. nr. 301-058, godz. urz. codz. od 9—16, w soboty i dni przedświąteczne od 9—13. Posiada:
Delegaturę w Król. Hucie, ul. Wolności 24, WP. adw. Jan Stawski,
Delegaturę w Mikołowie, ul. Dworcowa 1, WP. dyr. Jan Kurzak,
Delegaturę w Rudzie Śl., ul. Bytomska 10, WP. Jan Bonk,
Delegaturę w Tarnowskich Górach, Gimn. Męskie, WP. prof. F. Kozieł, oraz
Koło w Lublińcu, Wydział Powiatowy,
Koło w Mysłowicach, ul. Powstańców 7.,
Koło w Pszczynie, Al. Kościuszki 3.,
Koło w Rybniku, skrytka poczt. 7., WP. adw. dr. Leonard Tchórzewski,
Koło w Wk. Hajdukach, Bank Ludowy,

11. ODDZIAŁ W KIELCACH, Urząd Wojewódzki, pokój nr. 37, tel. 1-53, godz. urz. codz. od 11—12, posiada:

Koło w Olkuszu, WP. Stanisław Lipka, S. A. „Olkusz“, godziny urzędowe codz. od 8-12, i od 14-18.

12. ODDZIAŁ „CZARNOHORSKI“ w KOŁOMYJI, WP. inż. Ludwik Morawetz, Państw. Zarząd Drogowy, ul. Strzelecka, tel. 26, godz. urz. codz. 9-14, ponadto biuro Oddziału Plac Piłsudskiego 2., m. 24., godz. urz. czwartki i soboty od 17-19. Posiada

Koło w Kosowie, WP. inż. Oskar Frieser,

13. ODDZIAŁ w KRAKOWIE, ul. A. Potockiego 4, parter, tel. 112-77, konto P. K. O. Nr. 412.535, godz. urz. codz. od 17—19.

14. ODDZIAŁ w KRYNICY, biuro „Stadjon“, ul. Marsz. Piłsudskiego, tel. 88, godz. urz. poniedziałki, środy, piątki od 18-19., Posiada

Delegaturę w Muszynie, WP. dr. Rachwał Tadeusz,

Delegaturę w żegestowie WP. dyr. Krukierek Kazimierz, Zarząd Zdrojowy.

15. ODDZIAŁ WE LWOWIE, ul. Akademicka 23, tel. 20-01, godz. urz. codz. od 11—13 i od 18—20. Posiada

Koło w Dolinie, Starostwo,
Koło w Iwoniczu, WP. Leon Tumas,
Koło w Krośnie, WP. inż Klewski,
Koło w Przemyślu, kancelarja adw. dr. J. Neussa, ul. Jagiellońska 6.

16. ODDZIAŁ W ŁODZI, Stowarzyszenie Techników, ul. Piotrkowska 102, tel. 102-93, godz. urz. codz. od 10—12 i od 16—17.

17. ODDZIAŁ „BESKID“ W NOWYM SĄCZU, adres Gimnazjum I., konto P. K. O. Nr. 411.315, godz. urz. w „Sokole“ wtorki i piątki od 18—19. Posiada

Koło w Grybowie, W. Ks. Jan Solak.

18. ODDZIAŁ „GORCE“ W NOWYM TARGU, WP. Juljan Lubertowicz, nacz. sekr. Sądu, budynek Sądu, drzwi Nr. 1, godz. urz. codz. od 10—13.

19. ODDZIAŁ W POZNANIU, ul. Chełmońskiego 8, I. p., tel. 76-39, konto P. K. O. Nr. 200.804, lokal Oddziału wspólnie z P. T. K. przy ul. Marsz. Focha 18, II. p., godz. urz. codz. od 15—16. Posiada

Delegaturę w Bydgoszczy, WP. inż. Stan. Tychoniewicz, Dyrekcja Dróg Wodnych,

Delegaturę w Gdyni, WP. M. Niemierkiewicz, księgarnia, ul. Świętojańska,

Delegaturę w Grudziądzu, WP. mjr. H. Gąsiorowski, ul. Sienkiewicza 34,

20. ODDZIAŁ W RABCE, willa „Wisła“, tel. 99, ponadto w sezonie letnim Biuro Informacyjno-Wycieczkowe Oddziału w Zakładzie Zdrojowym, willa „Pod Trzema Różami“, tel. 2. Posiada

Delegaturę w Mszanie Dolnej, WP. dr. Franciszek Kowenicki,
Delegaturę w Myślenicach, WP. dyr. Bronisław Miętus.

21. ODDZIAŁ W RADOMIU, ul. żeromskiego 46, II. p., godz. urz. poniedziałki, środy i piątki od 19—20.

22. ODDZIAŁ W STANISŁAWOWIE, ul. Sapieżyńska 30, konto P. K. O. Nr. 409-480, godz. urz. codz. od 17—19. Posiada w sezonie letnim biura informacyjno-turystyczne w Jaremczu i w Worochcie, oraz

Koło w Bitkowie,
Koło w Delatynie,
Koło w Jaremczu,
Koło w Kałuszu,
Koło w Mikuliczynie,
Koło w Nadwórnej,
Koło w Sołotwinie,
Koło w Worochcie.

Ponadto w lecie 1933 roku Koło w Dolinie, które należało do tego czasu do Oddziału w Stanisławowie, zostało przydzielone do Oddziału we Lwowie.

23. ODDZIAŁ W STRYJU, Starostwo, godziny urz. wtorki i piątki od 19—20. Posiada

Koło w Bolechowie, WP. Nacz. M. Klimaszewski, Dworzec Kolejowy,
Koło w Morszynie, Zarząd Zdrojowy.

24. ODDZIAŁ „PIENIŃSKI" W SZCZAWNICY, WP. Juljan Masztelarz, Krościenko nad Dunajcem.

25. ODDZIAŁ W TARNOWIE, adres III. Gimnazjum, sekretarz mieszka ul. Krasińskiego 31, biuro Oddziału ul. Katedralna, pierwsza brama, godz. urz. wtorki i czwartki od 18—19. Posiada

Koło w Rzeszowie, WP. Jan Tyrybon, asesor P. K. P., ul. Dojazdowa 9.

26. ODDZIAŁ W WARSZAWIE, ul. Żórawia 9, m. 1, tel. 9-41-42, konto P. K. O. Nr. 4.000, godz. urz. codz. od 11—13 i od 17—19.

27. ODDZIAŁ W WILNIE, Uniwersytet, WP. prof. dr. Tadeusz Czeżowski.

28. ODDZIAŁ W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM, Sosnowiec, ul. Modrzejowska 32/III, sień, tel. Sosnowiec 7-34, konto P. K. O. Nr. 301.828, godz. urz. codz. od 10—16. Posiada

Koło w Częstochowie, Jasnogórska 14/16.

Koło w Radomsku, Gimn. Fabianiego.

Koło w Zawierciu, WP. adw. Jan Kazański, ul. 3-go Maja 1.

29. ODDZIAŁ W ZAKOPANEM, „Dworzec Tatrzański", ul. Krupówki, tel. 339, godz. urz. codz. od 9—13 i od 16—19.

30. ODDZIAŁ „BABIOGÓRSKI" W ŻYWCU, WP. inż. Wiktor Fucik, Dyrekcja dóbr Żywieckich, tel. 1, konto P. K. O. Nr. 401.437. Posiada

Koło w Andrychowie, WP. Kazimierz Fryś,

Koło w Wadowicach, WP. prof. Czesław Panczakiewicz, ul. E. Zegadłowicza 48, godz. urz. codz. od 13—14.

Ponadto Oddział posiadał Koło w Białej, które w grudniu 1933 roku zostało zamienione na samodzielny oddział.

Oddział w Białej.

Patrz Koło w Białej Oddziału Babiogórskiego w Żywcu.

Oddział w Bielsku.

Rok założenia Oddziału 1931, poprzednio zaś Oddział istniał od roku 1926 jako Koło Oddziału w Cieszynie. W skład Zarządu Oddziału wchodzili pp. prezes dyr. Adamecki Teofil, wiceprezes dyr. Kaczmarz Eustachy, sekretarz Miech Jerzy, skarbnik prof. Rusnok Paweł, członkowie inż. Chlipalski Tadeusz, ks. ppłk. Miodoński Antoni, dr. Bartonec Hugon, dr. Minasowicz Józef, Lipowczan Józef, inż. Nechay, mjr. Kutyba, Zawada Franciszek, Rychlik M., Schnack R., prof. Heilig Leopold i dr. Traubner Józef. W roku sprawozdawczym Zarząd odbył 24 posiedzeń.

W łonie Zarządu funkcjonowały komisje schroniskowa, wycieczkowa, propagandowo-komunikacyjna i dla robót w górach.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzili jako przewodniczący dyr. Zahradnik, jako członkowie dr. Zięba i dyr. Jeske. W skład Sądu Honorowego dyr. Stonawski, dyr. Fikus i dr. Tracz.

Walne Zebranie Oddziału odbyło się 1. XII. 1932 przy udziale 282 członków, zaś Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie odbyło się 17. II. 1933 przy udziale 218 członków. Oddział był w roku sprawozdawczym drugim co do liczebności Oddziałem Towarzystwa. Główny nacisk kładziono w ubiegłym roku na spłatę długów zaciągniętych na budowę schroniska w Zwardoniu, którego Oddział Bielski jest współwłaścicielem wraz z Oddziałem Babiogórskim w Żywcu. W roku 1933 urządzono szereg wycieczek zbiorowych górskich. Wycieczek takich odbyło się 18 przy udziale zgórą 500 osób. Oddział posiada Biuro dla stron urzędujące codzień od godz. 14 do 17.

Koło w Dziedzicach.

Na Walnem Zebraniu odbytem 14. I. 1933 wybrano prezesem ks. Lud. Kojzara, zast. prezesa p. Pawła Pończę, sekretarzem p. Jana Siwego, skarbnikiem p. Annę Bieniekową. Koło liczyło 260 członków. Przy Kole istnieje Sekcja Narciarska licząca 18 członków. Sekcja urządziła kurs narciarski i kilka wycieczek.

Oddział w Bochni.

Rok założenia Oddziału 1928. Skład Zarządu Oddziału prezes Galas Piotr, wiceprezes Paschkowa Marja, sekretarz Urbanek Józef, skarbnik Piątkowski Aleksander, członkowie Czyżewicz Stanisław, Fiszer Stanisław, Han Robert, inż. Tylka Bronisław. W skład Komisji Rewizyjnej wchodzili: przewodniczący ks. Bączewski

Stanisław, członkowie Budzioch Franciszek i Hantschlówna Aleksandra. Skład sądu honorowego: Szymanowiczowa Zofja, Tyczka Franciszek. Walne Zebranie odbyło się 14. III. 1933 przy udziale 17 członków. Urządzone zostały dwie zbiorowe wycieczki, w tem jedna dwudniowa na Babią Górę przy udziale 10 osób. Ponadto zorganizowano jeden odczyt, pod tyt. „Wycieczka na Wezuwjusz", który wygłosił p. P. Galas. W dziale ochrony przyrody Zarząd Oddziału rozpoczął starania o roztoczenie opieki nad t. zw. kamieniami Brodzińskiego. Przy opracowywaniu nowych map turystycznych przez Wojskowy Instytut Geograficzny wziął Oddział udział przez korektę nazw i udzielanie informacyj turystycznych, dotyczących terenów prac Oddziału. Oddział wziął udział w subskrypcji Pożyczki Narodowej.

Oddział „Beskid Śląski" w Cieszynie.

Rok założenia 1910 jako osobnego T-wa „Beskid Śląski" — fuzja z P. T. T. nastąpiła w 1921 r. Skład Zarządu: prezes dr. Galicz Jan, wiceprezes prof. Sowa Stanisław, sekretarz prof. Chwierut Antoni, skarbnik dyr. Gibiec Jan, zast. sekr. prof. Czapla Franciszek, zast. skarb. Sabela Adam, członkowie Zarządu: Juraszek Jan, Szczepański Karol, ks. Sznurowacki Jan, dr. Zembaty Jan, prof. Żukowski Juljan, Macura Stanisław, wszyscy z Cieszyna, inż. Buzek Jan, dr. Kisza Karol ze Skoczowa, Lipowczan Karol z Ustronia i inż. Plutyński Juljan z Wisły. W łonie Zarządu pracowały komisje propagandy i ruchu turystycznego, dla robót w górach, schroniskowa i ochrony przyrody. W skład komisji rewizyjnej wchodzili: pp. Chmiel Jan i Żabka Rudolf. Walne Zgromadzenie odbyło się 25. II. 1933. Oprócz robót terenowych prowadzonych w górach przeprowadzony został konieczny remont schroniska na Stożku i naprawiono drogę dojazdową z Wisły do schroniska. Urządzono wycieczki w okolice Cieszyna, a komisja propagandy i ruchu wycieczkowego udzielała stale informacyj turystom i letnikom. Utrzymywano okno wystawowe w Rynku, gdzie obok ozdobnych fotografij wywieszano komunikaty i wystawiano wydawnictwa. Prowadzono żywą propagandę ochrony przyrody przez wywieszenie szeregu tablic propagandowych. Wydano z początkiem sezonu letniego „Przewodnik po Cieszynie i okolicy" dra Jana Galicza, oraz V. Rocznik naszego Oddziału. Oddział posiada trzy Sekcje narciarskie, a to: „Watra" w Cieszynie, „Czantorja" w Ustroniu i przy Kole w Skoczowie. (Szczegóły z działalności patrz rozdział Narciarstwo). Oddział posiada

Koło w Skoczowie

liczące 173 członków. Skład Zarządu: prezes dr. Kisza Karol, wiceprezes Olszak Franciszek, sekretarz Wojnar Jerzy, skarbnik Jamróz Władysław, członkowie Zarządu: Bukowski Ernest, inż. Buzek Jan, ks. Dyczek Adolf, Krpetz Aleksander, Michalski Antoni, Stritzki Juljusz. Przy Zarządzie działały dwie komisje t j. dla robót w górach i narciarska. Zorganizowano Sekcję Narciarską. Urządzono jedną zbior. wycieczkę do Hałcyny w Brennej. Koło udzieliło subwencji na łączną kwotę 725 zł. w tem 500 zł. na boisko sportowe w Skoczowie, na urządzanie wycieczek zł. 200.— inne zł. 25.—

Oddział w Drohobyczu.

Rok założenia Oddziału 1930. Skład Zarządu: prezes inż. Kozłowski Marjan, wiceprezes dr. Czyrek Jan, sekretarz Wasiewicz Stanisław, skarbnik dr. Nappe Emanuel, członkowie inż. Niementowski Stanisław, inż. Orel Rudolf, Lachowicz Ignacy, inż. Matkowski Jan, mg. Obrowicz Leon, Schenkelbach Bertold, Janicki Tadeusz, Zamojski Tadeusz, Hubicki Grzegorz, inż. Lisiecki Władysław, mg. Glaser Mieczysław. W ciągu roku sprawozdawczego ustąpili pp.: inż. Niementowski S. i Zamojski T. W łonie Zarządu funkcjonowały komisje dla robót w górach, propagandowo-odczytowa i wycieczkowa. Skład Komisji Rewizyjnej: przewodniczący mg. Łepki, członkowie prof. Groński, rejent Witkiewicz i dr. Knopf. Skład Sądu Honorowego. dr. Martynowicz, inż. Bauer i dr. Dunkelblau. Walne Zgromadzenie odbyło się 10. III. 1933 r. przy udziale 60 członków.

Słotne lato roku sprawozdawczego utrudniało znacznie wykonanie robót w górach, mimo to wyznaczono wszystkie szlaki turystyczne, które były projektowane. W ciągu 3-ch lat Oddział wyznaczył ok. 850 km szlaków, tak, że roboty ze znakowaniem związane należy uważać za ukończone na terenie Oddziału. Pozostaje jedynie konserwacja istniejących szlaków i uzupełnienie tablic drogowskazowych na trasach.

W dziedzinie budowy schronisk należy podnieść otwarcie nowego schroniska pod Paraszką, oraz wybudowanie nowego schroniska na Trościanie. Ponieważ pertraktacje z Klubem „Czarni" we Lwowie nie doprowadziły do pozytywnych rezultatów w sprawie wspólnego ukończenia budowy schroniska, Oddział zakupił parcelę gruntową w Sławsku i przystąpi wspólnie z Oddziałem we Lwowie do budowy schroniska.

Podobnie jak lat poprzednich tak i w roku sprawozdawczym prowadził Oddział wspólnie z biurem podróży „Orbis" wycieczki krajoznawcze, autokarami z Truskawca. Wycieczki te cieszyły się zawsze wielką frekwencją i docierały do najdalszych zakątków Karpat wschodnich. W roku bieżącym urządzono po raz pierwszy wycieczkę do Rumunji, tj. do Czerniowiec i Rarańczy.

Na zwołanej przez Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego konferencji turystycznej brał Oddział udział, a Prezes Oddziału inż. Kozłowski opracował na zlecenie Zarządu Głównego referat o stanie zagospodarowania turystycznego w Bieszczadach, od źródeł rzeki Stryj po Cisnę.

W roku sprawozdawczym jako roku jubileuszowym Towarzystwa urządziło nasze Koło w Borysławiu wspólnie z Oddziałem uroczystą Akademję, która odbyła się w dniu 31 grudnia w Truskawcu. Protektorat nad tą uroczystością objął łaskawie p. Wojewoda Lwowski Belina-Prażmowski. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele w Truskawcu, w czasie którego miejscowy proboszcz wygłosił podniosłe kazanie o znaczeniu P. T. T. dla rozwoju polskiej turystyki. Właściwa Akademja odbyła się w sali zdrojowej i zgromadziła ok. 60 osób z pośród przedstawicieli władz i zaproszonych gości. Wieczorem odbył się w salonach zdrojowych Raut, który zgromadził najwybitniejsze osobistości Borysławia, Drohobycza, Truskawca i Stebnika.

Oddział wydał wspólnie z Oddziałami w Stryju i we Lwowie mapę „Gorgany Zachodnie i Bieszczady" dr. A. Zielińskiego.

Sprawy narciarskie — patrz rozdział „Narciarstwo".

Oddział posiada:

Koło w Borysławiu,

liczy 112 członków. Skład Zarządu inż. Kottek, inż. Świątkiewicz, St. Heiler, A. Kałuski.

Koło w Samborze,

liczy 27 członków. Skład Zarządu ppłk. Gronowski, prof. Podoliński.

Koło w Skolem,

liczy 52 członków. Skład Zarządu J. Jureczek, W. Gruczelak, H. Bonom.

Koło w Turce,

liczy 31 członków. Skład Zarządu mg. Łuszpiński, dr. Piotrowicz, Bukietyński, Feldmann.

Oddział w Gorlicach.

Rok założenia 1930. Skład Zarządu: prezes Dziopek Jan, wiceprezes Mikołajczyk Jakób, sekretarz Wójcik Adam, skarbnik Kosiba Jan, członkowie Zarządu: Tokarski Witold, Zabierowski Stanisław, Rziha Franciszek, Kalicińska Zofja, dr. Świrad Aleksander. Komisja Rewizyjna: przewodniczący inż. Węgrzyn Henryk, członkowie dr. Michalski Aleksander i Czapelska Helena. Sąd Honorowy: dr. Muchowicz Józef, Dill Jan, inż. Marczak Henryk. Walne Zgromadzenie odbyło się 17. III. 1934 przy udziale 23 członków. Obok pracy terenowych w górach przy znaczeniu szlaków turystycznych Oddział zorganizował trzy zbiorowe wycieczki (w Pieniny, do Bardjowa w Czechosłowacji i na Magurę). Zorganizowano również odczyt p. t. „Urok gór polskich", który wygłosił prof. K. Sosnowski.

Oddział w Jarosławiu.

Rok założenia Oddziału 1924. Skład Zarządu: prezes prof. Wiśniowski Zygmunt, wiceprezes prof. Kostka Władysław, sekretarz Skarbowski Kazimierz, skarbnik Kotzian Bolesław. Komisja Rewizyjna: przewodniczący Grabowski Zdzisław, członkowie inż. Robakowski Michał, Tenerdrowski Tadeusz. Sąd honorowy: mjr.

Michalski Benedykt, inż. Brodowicz Władysław. Walne Zgromadzenie odbyło się 2. IV. 1933 przy udziale 18 członków. Oddział urządził kilka wycieczek zbiorowych przy udziale zgórą 40 osób.

Oddział w Jordanowie.

Rok założenia Oddziału 1933. Skład Zarządu: prezes dr. Szumski Leon, wiceprezes mg. Sawrycz Eugenjusz, sekretarz mg. Feit Leon, skarbnik Zięba Józef, członkowie Friedhaber Fryderyka, Zembaty Wilhelm, dr. Offert Tadeusz, dr. Spławiński Stanisław. Komisja Rewizyjna: dr. Spławiński Aleksander, dr. Kutrzeba Wiktor, dr. Jenner Jan. Sąd Honorowy: dr. Kutrzeba Wiktor, Zduń Józef i pani Pacanowerowa. Walne Zgromadzenie Oddziału odbyło się 20. III. 1933 przy udziale 32 członków. Oddział posiada stację noclegową w Jordanowie w hotelu Natana Feita. Oddział rozpoczął wstępne prace zmierzające do budowy schroniska na Policy. Dzięki staraniom Zarządu Rada Gminna w Sidzinie uchwałą z 11. V. 1933 darowała Oddziałowi mórg gruntu pod budowę schroniska. Po zatwierdzeniu tej uchwały przez Radę Powiatową w Myślenicach parcela zostanie zaintabulowaną na P. T. T. a Oddział przystąpi do prac budowlanych. Zarząd urządza częste zebrania towarzyskie dla członków, co natrafia jednak na trudności z powodu braku odpowiedniego lokalu. Zarząd w najbliższym czasie przystąpi do wynajęcia lokalu i rozwinie szerszą działalność propagandową. W roku sprawozdawczym zmarło dwóch członków, a to śp. Józef Kukla, burmistrz Jordanowa, jeden z założycieli Oddziału i dr. Karol Pers, adwokat w Makowie. Przy Oddziale istnieje Sekcja Narciarska licząca 20 członków. W skład jej Zarządu wchodzą mg. E. Sawrycz, mg. L. Feit, prof. F. Kwak, dr. T. Offert i N. Feit.

Oddział w Kaliszu.

Rok założenia Oddziału 1931. Skład Zarządu: prezes prof. Nowosielski Stanisław wiceprezes sędzia Weiss Janusz, sekretarz Staniewska Helena, skarbnik Charszewski Zygmunt członkowie Tarasinowa Katarzyna, Tarasin Jan, Staniewski Maurycy i Michalski Jan. W łonie Zarządu funkcjonowała komisja imprezowa. Komisja rewizyjna: Przewodniczący Krzysik Józef Stanisław, członkowie Czajkowska Janina i Kardos Józef. Sąd honorowy: poseł Ulrych Aleksander, adwokat Czapski Kazimierz, Dancygier Mieczysław. Walne Zgromadzenie odbyło się 24. IV. 1933 przy udziale 16 członków.

. Oddział urządził dla członków w marcu 1933 odczyt znanego taternika Prof. W. Birkenmajera, na którym było obecnych 30 osób. We wrześniu 1933 sprowadzono i wyświetlono film „Biały Ślad“ A. Krzeptowskiego. Dochód wyniósł 232 zł.

Oddział „Górnośląski“ w Katowicach.

Rok założenia 1920. Skład Zarządu: prezes wicewojewoda Zygmunt Żurawski, wiceprezes adw. Kaźmierczak Edmund, sekretarz dyr. Kęsa Antoni, skarbnik adw. Mroczkowski Bolesław. W ciągu roku w listopadzie 1933 zrezygnował ze stanowiska prezesa p. wicewojewoda Z. Żurawski, a agendy prowadził w jego zastępstwie wiceprezes adw. E. Kaźmierczak. W skład Komitetu wykonawczego wchodzili oprócz wyżej wymienionych: adw. Dzięciół Alfons, dr. Korowicz Marek, inż. Konopczyński Adam. Komisja Rewizyjna: przewodniczący dr. Wierzbiański Stanisław, członkowie pp. Bulla Ludwik i Hałgas Michał. Sąd Honorowy: pp. Dąbrowski Włodzimierz, wicemarszałek Sejmu Śląskiego, prok. Rieger Andrzej, inż. Kuczyński Antoni. Walne zgromadzenie odbyło się 28. IV. 1933 przy udziale 258 członków. Oddział posiada:

Koło w Mysłowicach,

liczące 82 członków. Skład Zarządu: prezes Jan Pollak, wiceprezes Bulla Ludwik, sekretarz Szotkowski Emil, skarbnik Strykowski Henryk.

Koło w Pszczynie,

liczące 86 członków. Skład Zarządu: prezes prof. Grzybowski Józef, sekretarz prof. Iwanowski Wacław, skarbnik Stieber Ludwik.

Koło w Rybniku,

liczące 291 członków. Skład Zarządu: prezes adw. dr. Tchórzewski Leonard, sekretarz mg. Górski Roman, skarbnik Hübscher Karol.

Koło w Lublińcu,

liczące 21 członków. Skład Zarządu: prezes dyr. Czech Wilhelm, sekretarz i skarbnik Sumera Tadeusz.

Koło w Wielkich Hajdukach,

liczące 41 członków. Skład Zarządu: prezes dr. Stateczny, sekretarz A. Müller, skarbnik dyr. Świderski.

Oraz ponadto delegatury w Tarnowskich Górach (prof. dr. Kozieł Franciszek), w Mikołowie (dyr. Kurzak Jan), w Królewskiej Hucie (adw. Stawski Jan), oraz w Rudzie Śląskiej (p. Bonk Jan).

Oddział w Kielcach.

Rok założenia 1923. Skład Zarządu: prezes Cybulski Jerzy, wiceprezes Biłowicki Bronisław, sekretarz Kobylecki Gustaw, skarbnik Grik Anatol, członkowie zarządu: Knichowiecki Lucjan, Czarniecka Hanna, Zwoliński Franciszek, dr. Lewkowiczówna Alina, dr. Kroebl Adam, zastępcy Małukiewicz Michał, Topolski Stanisław, Sadowski Czesław. Wskutek ustąpienia z członkowstwa zarządu dra Kroebla Adama, członkiem Zarządu został dotychczasowy zastępca p. Małukiewicz Michał. Komisja Rewizyjna: przewodnicząca Stępińska Zofja, członkowie Zwoliński Mieczysław i Staroń Jan. Walne Zgromadzenie odbyło się 30. III. 1933 przy udziale 12 członków.

Schronisk własnych Oddział nie posiada, natomiast w miarę zbywających funduszów subsydjuje zamierzenia inwestycyjne innych żywotnie pracujących w górach oddziałów. Do dnia 31. XII. 1933 r. wypłacono 1000 zł. oddziałowi „Beskid" w Nowym Sączu na budowę schroniska na Prehybie, oraz zaliczkowo zł. 350.— Oddziałowi P. T. T. w Rabce na ufundowanie łóżek kompletnych do stacji noclegowo-turystycznej w Rabce. Również z inicjatywy Oddziału Kieleckiego i dzięki bezpośrednim zabiegom koła P. T. T. w Olkuszu wyposażono schroniska Oddziału Rabczańskiego: na Luboniu i Starych Wierchach, oraz Stację noclegowo-turystyczną w Rabce i schronisko na Leskowcu we wszelkie potrzebne naczynia i przybory emaljowane o wartości ogólnej około 200 zł.

Do wycieczek zbiorowych w Beskidy i Tatry, nie udało się wzbudzić wśród członków zainteresowania.

Prace Zarządu Oddziału były poza tem skoncentrowane około akcji werbunkowej, która w roku sprawozdawczym dała pokaźne wyniki, w stosunku bowiem do 1932 przybyło około 78% nowych członków.

Oddział posiada Sekcję Narciarską. Skład Zarządu: prezes dr. Kroebl Adam, wiceprezes Chęciński Witold, sekretarz Jedlicka Marja, skarbnik Grik Anatol.

Oddział posiada

Koło w Olkuszu

liczące 24 członków. Skład Zarządu: prezes St. Podsiadło, wiceprezes St. Lipka, sekretarz i skarbnik J. Kania, członkowie Zarządu: dyr. W. Majewski i ks. J. Piskorz. W ciągu roku ustąpili prezes St. Podsiadło i ks. J. Piskorz.

Oddział „Czarnohorski" w Kołomyji.

Rok założenia 1877. Skład Zarządu: prezes star. Skłodowski Władysław, wiceprezes inż. Morawetz Ludwik, sekretarz Rękas Tadeusz, zast. sekr. Blitz Benjamin, skarbnik Sozański Władysław; członkowie Zarządu: Dębicki Zdzisław, Dyduszyńska Helena, Hanus Mieczysław, Kurdziel Roman, Rzepecki Seweryn, Śnigowski Ignacy, dr. Schmuck Adam. W łonie Zarządu funkcjonowały komisje gospodarczo-administracyjna, turystyczna i dla robót w górach, propagandowo-fotograficzna, narciarska i ochrony przyrody. Komisja Rewizyjna: przewodniczący Zadembski Franciszek, członkowie Stifel Wilhelm, Krogulski Juljan. Sąd Honorowy: Sobota Karol, dr. Bosakowski Tadeusz, Damm Józef. Walne Zgromadzenie odbyło się 9. IV. 1933 roku przy udziale 20 członków. Oddział przeprowadził wewnętrzny remont „Dworku Czarnohorskiego" w Worochcie oraz uzupełniono inwentarz pościelowy. Wybudowano nową drogę dojazdową. W Kosmaczu umieszczono schematyczną mapę orjentacyjną z objaśnieniami, malowaną trwale na blasze. Urządzono 9 wycieczek zbiorowych, w tem 6 pieszych i 3 kolejowe przy łącznym udziale 490 osób. Oddział posiada

Koło w Kosowie.

Oddział w Krakowie.

Rok założenia 1923. Skład Zarządu: prezes dr. Nowicki Jan, wiceprezes prof. U. J. dr. Włodek Jan, sekretarz dr. Stolfa Emil, skarbnik dr. Ralski Edward. Członkowie dr. Fredro-Boniecki Aleksander, prof. U. J. dr. Bystroń Jan Stanisław, inż. Czerwiński Jan Wacław, dr. Dorawski Jan Kazimierz, prof. Akad. Górn. dr. Goetel Walery, inż Kiełpiński Jan, prof. U. J. dr. Kowalski Tadeusz, Jaxa-Małachowski Bohdan, mjr. Romaniszyn Bronisław, dr. Sokołowski Adam, Szczepański Jan Alfred. W roku sprawozdawczym ustąpił mjr. B. Romaniszyn. W łonie Zarządu funkcjonowały Komisje: schroniskowa, bibljoteczna, i dla sprawy przeniesienia schroniska nad Morskiem Okiem. W skład Komisji Rewizyjnej wchodzili pp.: Dreszer Marjan, Nodzeński Adam i Breuer Stanisław. Sąd Honorowy: prof. U.J. dr. Zoll Fryderyk, prof. U. J. dr. Smoleński Jerzy i adw. dr. Kosch Teodor. Walne Zgromadzenie Oddziału odbyło się 25. IV. 1933. przy udziale 56 członków. Sekretarjat Oddziału zajmuje jak w latach poprzednich lokal przy ul. A. Potockiego L. 4 i urzęduje codzień od 17—19 godziny.

W lokalu Oddziału mieści się również nadal siedziba Sekcji Turystycznej (Klubu Wysokogórskiego) i Sekcji Taternickiej A. Z. S. z swemi bibljotekami posiadającemi razem blisko 1000 tomów. Sekcje te urządzają tam swe posiedzenia i zebrania towarzyskie. Ponadto mieści się tam również administracja czasopisma „Taternik“.

Bibljotekę Oddziału prowadził w pierwszym półroczu p. Witołd Paryski zaś w drugim p. Dyr. Jan Magiera. Bibljoteka liczy 1529 tomów, 50 map, 1354 przeźroczy.

Oddział wziął udział wspólnie z Tow. Geograficznem w zorganizowaniu dwóch seryj odczytów, do których w części użyto przeźroczy ze zbiorów Oddziału. Pierwsza serja w listopadzie i grudniu 1933 r. obejmowała 5 odczytów, zaś serja druga od 24. I. 1934 do 21. III. 1934 obejmowała odczytów 12.

W Zarządzie Oddziału znajdują się dwa schroniska nad Morskiem Okiem i w Roztoce.

W schroniskach nad Morskiem Okiem wykonano w roku sprawozdawczym następujące roboty: 1) 3 nowe okna na parterze, 1 na I. p., 1 na poddaszu w pokoju dla kelnerek z futryną, 1 nowe podwójne drzwi na sali, 2 okna, pod N-rem 4, i 5 przekuto i przerobiono, 4 progi (przy wejściu na salę, do kuchni i do sieni) nadbito, 1 drzwi pełne zakładane, do gospody. 2) Nowe schody od strony zachodniej przy wejściu do schr. 3) Uzupełniono obicie blachą podłóg w klozetach. 4) Zainstalowano gromochron. 5) Firma „Tudor“ przeprowadziła oczyszczenie akumulatorów. 6) Naprawiono i uzupełniono w kilku pokojach obicie tekturą, uszkodzone przez zaciekanie (przed pobiciem nowemi gontami). 7) Naprawiono wszystkie uszkodzone materace. 8) Zakupiono pewne części do motoru oświetl. i przeprowadzono drobne naprawki. 9) Umocniono listwami, i omszono ściany na I. piętrze (balkony). Ponadto zakupiono 40 sienników i słomę, oraz 10 koców i kilka naczyń. Wydatki wyniosły na inwentarz 267.50 zł. na inwestycje zł. 2.476.16.

W schronisku w Roztoce zaprowadzono telefon, wykonano zbiornik na wodę, postawiono piece, wykończono wewnętrzne urządzenie pokoi na górze, oraz zakupiono koce, aparaty do gaszenia i sporządzono szafkę na wydawnictwa P. T. T. i t. p. Wydatki wyniosły na inwestycje 3.605.51 zł. na inwentarz zł. 1.104.29. Schroniska nad M. Okiem pozostawały podobnie jak w latach ubiegłych w dzierżawie p. Teofila Janikowskiego, a schronisko w Roztoce w dzierżawie p. inż. Romana Grabowskiego, przyczem zauważa się, że na rozpoczynający się nowy okres dzierżawy schroniska w Roztoce obniżył Zarząd Oddziału czynsz dzierżawny o 250 zł. rocznie przy równoczesnem obniżeniu cen noclegów w łóżku na 1.50 zł., na sienniku na 80 gr. i maksymalnej ceny herbaty z cukrem na 25 gr.

Funkcje Delegatów Zarządu Oddziału w sezonie letnim w schronisku nad Morskiem Okiem pełnili na przemian pp.: Prezes Dr. Nowicki i p. B. Małachowski.

W obu powyższych schroniskach ruch turystów nie był silny. Nocowała tam jednak znaczna ilość wycieczek, którym przyznawano ulgi członkowskie w cenach noclegów. Oprócz wycieczek szkolnych zezwolił Zarząd Oddziału na pomieszczenie w schronisku po cenie 1 zł. za nocleg oficerom Wojskowego Instytutu Geograficznego na czas ich prac pomiarowych pokrywając z funduszów Oddziału nadwyżkę wydatków z tego powodu w kwocie zł. 260.

W dniu 12 sierpnia 1933 r. odbyło się w schronisku nad Morskiem Okiem posiedzenie Komisji dla sprawy przeniesienia schroniska, której uczestnicy przy współ-

udziale prof. Dr. Szafera, Prezesa Państw. Rady Ochron. Przyrody i prof. Dr. W. Goetla wiceprezesa P. T. T. zbadali teren nad M. Okiem i wybrali miejsce pod nowe schronisko za Rybim potokiem w odległości około 500 m od jeziora.

Staraniem p. B. Małachowskiego naprawiono w lecie 1933 r. ścieżki nad M. Okiem do doliny za Mnichem zniszczone przez lawiny.

Walne Zebranie uchwaliło na wniosek p. Żmudy, aby poczynić starania o umieszczanie drogą wzajemności po stronie polskiej obok polskich również napisy w jednym z języków państwowych Czechosłowacji i na odwrót po stronie czeskiej, także polskich napisów. Na wniosek p. Romaniszyna uchwaliło przez Zarząd Gł. P. T. T. podjąć starania o otwarcie zamkniętych szlaków w Tatrach dla członków K. C. S. T. i P. T. T. oraz o utrzymanie kontaktu ze stacją radjową i ogłaszanie tą drogą komunikatów. Na wniosek Dyr. Jana Magiery uchwalono zainterpelować Zarząd Gł. P. T. T. w sprawie projektu budowy kolejki linowej na Łomnicę.

Dalej uchwalono odnieść się przez Zarząd Gł. P. T. T. do właściwych władz czeskosłowackich o usunięcie trudności przy przejeździe pasa turystycznego koleją via Bogumin i przy nabywaniu w Boguminie biletów kolejowych w wypadku przesiadania się. Kwestja ta będzie załatwiona przy okazji rozszerzenia pasa turystycznego.

Nadto na wniosek prof. dr. Włodka uchwalono poruczyć delegatowi Oddziału na najbliższe posiedzenie międzyoddziałowej Komisji Tatrz. przedstawienie postulatu używania w oficjalnych publikacjach P. T. T. oddawna istniejącej polskiej nomenklatury tatrzańskiej po stronie czechosłowackiej.

W końcu nadmienia się, że Oddział subskrybował 200 zł. na pożyczkę Narodową.

Krakowski Oddział Akademicki.

Rok założenia 1930. Skład Zarządu: prezes mg. Książkówna-Mileska Irena, wiceprezes mg. Milata Władysław, sekretarz Marcinkowski Marjan, skarbnik Jabłoński Pius, zast. sekr. Petecki Jan, zast. skarbn. Moeserówna Anna, członkowie Zarządu: Leszczycka Wanda, dr. Leszczycki Stanisław, dr. Książkiewicz Marjan, dr. Klimaszewski Mieczysław. Komisja Rewizyjna: przewodniczący dr. Kołodziejski Zygmunt, członkowie: dr. Sokołowski Stanisław i dr. Wrzosek Antoni. Sąd Honorowy dr. Sinkówna Krystyna, dr. Sokołowski Adam, i dr. Gadomski Adam.

Oddział jako główny cel swego zadania traktował subwencjowanie badań naukowych gór polskich (patrz rozdział Badania naukowe). Wskutek wejścia w życie nowej ustawy o stowarzyszeniach akademickich, Oddział został zlikwidowany. a likwidacyjne Walne Zebranie, które odbyło się 14. XII. 1933 przekazało ruchomości biurowe Zarządowi Głównemu, pozostałą zaś gotówkę w kwocie 1.187 zł. 87 gr. oraz należność od Oddziału Rabczańskiego P. T. T. za udzieloną pożyczkę na budowę schroniska na Wielkim Luboniu w wysokości zł. 1200, Oddziałowi P. T. T. w Krakowie z prośbą o kontynuowanie popierania prac naukowych.

Oddział w Krynicy

Rok założenia 1929. Skład Zarządu: prezes dr. Graba-Łęcki Wacław, wiceprezes mg. Nitribitt Roman, sekretarz Kamyk Jan, skarbnik Porzycki Wład., członkowie: inż. Dymnicki Tadeusz, Porzycki Stanisław, Gross Stefan, Żarlikowski Kazimierz, zastępcy Dyszkiewicz Stefanja, Gajowski Tadeusz, Iwański Józef. Członkowie z głosem doradczym inż. Krukierek Kazim., dr. Kmietowicz Kazim., inż Krówka Józef, inż. Frank Mieczysław. W łonie Zarządu fungowały komisje: budowy schroniska, znakowania ścieżek, wycieczkowa i imprez dochodowych. Komisja Rewizyjna: przew. dyr. Chmiel Józef, Kmietowicz Stanisław i Kamyk Michał. Sąd Honorowy: inż. Nowotarski Leon, dyr. Chmiel Józef, inż. Frank Mieczysław.

Wyznakowano 38 km szlaków nowych, odnowiono 34 km starych. Przeprowadzono remont schronu na Runku (1082 m.) koło Jaworzyny Krynickiej. Urządzono kilkanaście wycieczek pieszych i przeszło 60 autobusowych, w których wzięło udział około 700 osób.

Akcja Zarządu Oddziału prowadzona w sprawie ochrony lasów dała wynik dodatni, gdyż odbyła się Komisja z ramienia Dyr. Lasów Państwowych we Lwowie, która postawiła wniosek o uznanie wszystkich lasów państwowych i prywatnych w okolicy Krynicy za ochronne — ponadto uznano za pożądane utworzenie rezerwatu z doliny „Czarnego Potoku".

Prowadzono nadal intensywną pracę celem zbierania funduszów na budowę

schroniska turystycznego na Jaworzynie Krynickiej zapomocą ofiar, składek, sprzedaży nalepek, cegiełek i t. p. Ze względu na trudności w nabyciu źródeł, na parceli Zarządu Głównego, zakupiono drugą parcelę wraz ze znajdującym się na niej źródłem w pobliżu szczytu Jaworzyny. Uzyskano potrzebną do budowy ilość drzewa z Dyr. Lasów Państwowych we Lwowie na dogodnych warunkach spłaty, poczyniono starania w Dyrekcji Funduszu Pracy o uzyskanie pożyczki oraz przystąpiono do przetarcia drzewa i zwózki na miejsce budowy.

Z wczesną wiosną Oddział przystępuje do rozpoczęcia robót, tak, by już w miesiącu lipcu b. r. schronisko częściowo uruchomić i oddać do użytku turystów. Schronisko posiadać będzie około 80 miejsc noclegowych i wyposażone zostanie w urządzenia gwarantujące wszelkie wygody zarówno latem jak i zimą.

Oddział stworzył dwie delegatury:

Delegaturę w Muszynie,

Delegaturę w Żegestowie.

Oddział we Lwowie.

Rok założenia 1921. Skład Zarządu: prezes prof. Lenkiewicz Adam, wiceprezesi Czołowski Stanisław i prof. dr. Łomnicki Antoni, sekretarz Ziembicki Jerzy, a następnie dr. Romanowska Marja, skarbnik Skórkowski Tadeusz. Członkowie Zarządu: Baczyńska Marja, inż. Haczewski Feliks, Łomnicka Marja, dr. Orlicz Michał, prof. dr. Pawlikowski Jan Gwalbert, inż. Przetocki Kazimierz, inż. Schubert Konrad, red. Starzewski Stanisław. W ciągu roku zrezygnował p. Ziembicki Jerzy, na którego miejsce kooptowano p. Wincentego Podlachę. Ponadto w ciągu roku dokooptowano pp. Masłowskiego Kazimierza, Niedenthala Władysława, dra Romanowską Marję, inż. Skórkowskiego Tadeusza. W łonie Zarządu funkcjonowały komisje propagandowa, przedsiębiorstw, życia towarzyskiego, sportowo-narciarska i turystyczna. Skład Komisji Rewizyjnej: przewodniczący Bujak Jan, członkowie Szafrański Tadeusz, dr. Westwalewicz Marjan. Sąd Honorowy: prof. dr. Ostrowski Tadeusz, prof. dr. Romer Eugenjusz, dr. Beynarowicz Michał.

Oddział Lwowski posiada obecnie dwa schroniska zagospodarowane przez cały rok w Jali i w Świcy. W roku 1933 założono stacje turystyczne w Dolinie, Wygodzie, Żakli, Maksymówce, Sokolem nad Sanem czyli łącznie posiada obecnie 8 stacyj turystycznych. Poza tem Oddział posiada schron wysokogórski, na Sołotwince w Gorganach Zachodnich (1350 m n. p. m.).

W lecie 1933 przeprowadzono szkontrum schronisk Oddziału w Jali i w Świcy, przyczem stwierdzono dobry stan schronisk. Poza tem Oddział przygotowuje plany budowy schronisk w Mołodzie i w Sławsku.

Wyznakowano 42 km nowych szlaków, poprawiono 89 km dawniejszych.

Z dniem 1 grudnia 1933 r. Oddział przeniósł swe biuro z pl. Marjackiego na ul. Akademicką 23. Nowa siedziba Oddziału składająca się z obszernego lokalu sklepowego, jak i dwu dalszych pokoi, przeznaczonych na lokale klubowe wpłynęła znacznie na wzmożenie agend T-wa; przedewszystkiem wzmógł się dział informacyjny, co jest niewątpliwie doskonałą propagandą dla Oddziału.

W celach popagandowych Oddział poparł nakręcenie filmu propagandowego z wycieczki letniej w Gorgany Zachodnie. Oddział kładł silny nacisk na propagandę. W tym celu stworzono Komisję Propagandową pod kierownictwem p. Red. Stanisława Starzewskiego. — Wydano informator dla członków Oddziału Lwowskiego, zasilano prasę lwowską i zamiejscową artykułami i komunikatami, omawiającemi działalność Oddziału. Zorganizowano wspólnie z Oddziałami Wschodnio-Beskidzkiemi obchód 60-lecia istnienia T-wa. Z okazji wymienionych uroczystości ukazały się w prasie lwowskiej liczne artykuły, omawiające działalność T-wa na terenie Karpat Wschodnich. Zorganizowano w grudniu 1933 konferencję prasową, w której udział wzięli przedstawiciele prasy, sfer rządowych, samorządowych i wojskowych. Celem informowania członków i szerokiej publiczności o stanie zaśnieżenia w Karpatach Wschodnich — Oddział zorganizował stałą służbę informacyjną w górach. Komunikaty śniegowe umieszczano codziennie w prasie, a co czwartku ogłaszane były na wszystkie rozgłośnie Polskiego Radja przez Rozgłośnię Lwowską. Było to pierwsze tego rodzaju zorganizowanie służby informacyjnej o warunkach śnieżnych w Karpatach Wschodnich, które spotkało się z ogólnem uznaniem ze strony sfer narciarskich i turystycznych. W sezonie letnim Oddział zorganizował 21

wycieczek, przeważnie w Karpaty Wschodnie, w tem 7 wycieczek pociągami popularnymi, zorganizowanymi wspólnie z Referatem Turystycznym Lwowskiej Dyrekcji Kolejowej. W wycieczkach tych wzięło udział 2155 uczesników.

W czasie organizacji Sekcji Narciarskiej stała się na nowo aktualną sprawa współpracy czy też fuzji z Karpackiem Towarzystwem Narciarzy. Odbyły się w tym celu trzy konferencje porozumiewawcze; jednak do porozumienia bliższego narazie nie doszło.

Na posiedzeniu Zarządu w dniu 21 marca 1934 r. uchwalono założenie Sekcji Kajakowej przy Oddziale Lwowskim. Sekcja ta została przyjęta już do Polskiego Związku Kajakowców. Obecnie przygotowuje Sekcja plany obozów letnich, spływów i wycieczek, starając się uzyskać dla uczestników tych imprez wydatne zniżki kolejowe. Sekcja posiada narazie jeden składak oraz dwa kajaki dyktowe.

Zarząd Oddziału starał się usilnie o rozwinięcie życia towarzyskiego wśród swych członków. Odbyto 15 herbatek towarzyskich z odczytami, w których wzięło udział około 500 osób.

W lokalu T-wa znajdują się do dyspozycji członków dzienniki i pisma turystyczne.

Oddział posiada bibljotekę, z której korzystało w ciągu roku 297 osób. Bibljoteka ta składa się z 264 tomów, 83 map i 200 przeźroczy.

Oddział wydał w roku sprawozdawczym informator dla członków Oddziałów, liczący 12 stron oraz subwencjonował wydania i współpracował w opracowaniu map dra A. Zielińskiego Huculszczyzny oraz Bieszczadów i Gorganów, obie w podziałce 1:200.000. Oddział posiada:

Koło w Dolinie,

liczące 44 członków.

Koło w Krośnie,

liczące 16 członków.

Koło w Iwoniczu,

liczące 57 członków.

Koło w Przemyślu,

liczące 33 członków.

Oddział w Łodzi.

Rok założenia 1923. Skład Zarządu: prezes inż. W. Kowalewski, wiceprezes K. Sulikowski, sekretarz H. Bergwitz, skarbnik M. Kołodyńska, członkowie: K. Jarociński, W. Wagner, S. Sandmeer, A. Rusecki, J. Jurczyński. Wskutek zdekompletowania Zarządu odbyło się nadzwyczajne Walne Zgromadzenie 28. X. 1933 przy udziale 24 członków. Na miejsce pp. Kołodyńskiej, Sulikowskiego i Jurczyńskiego weszli do Zarządu: dr. E. Loth, Cz. J. Bayer, H. Zdrojewska, prof. Z. Lorentz. W łonie Zarządu funkcjonowała komisja propagandowa oraz dwie komisje celem organizacji Koła Taternickiego i Sekcji Narciarskiej. Komisja Rewizyjna: Przewodniczący inż. H. Wendt, członkowie inż. Popielawski, S. Podciechowski, zastępca Ks. Pastor K. Kotula. Oddział własnych robót w górach nie prowadził dopomagał natomiast Oddziałowi „Gorce“ w N. Targu dotacjami pieniężnemi, lub też przez dostarczenie inwentarza schroniskowego jako to koców i bielizny pościelowej. Prowadzono propagandę specjalnie wśród młodzieży. Wielką rolę odgrywała wypożyczalnia sprzętu narciarskiego, której inwentarz wskazuje stały wzrost. Zorganizowano szereg wycieczek jednodniowych narciarskich w okolice Łodzi. Urządzono dwa odczyty dr. M. Orłowicza cieszące się znaczną frekwencją. Jeden z nich przeznaczony był dla członków P. T. T., P. T. K. i Touring-Klubu, na temat „Zmiany w Tatrach i Beskidach w ostatniem piętnastoleciu“. Drugi odczyt na temat „Tatry i Karpaty latem i zimą“ był przeznaczony dla ogółu, a szczególnie dla młodzieży szkolnej. Przy Oddziale Łódzkim istnieje Koło Taterników. Szczegóły patrz rozdział „Turystyka wysokogórska“.

Oddział „Beskid“ w Nowym Sączu.

Rok założenia Oddziału 1906. Skład Zarządu: prezes Zarządu prof. Rapf Feliks, wiceprezes Bukowski Henryk, sekretarz prof. Golachowski Kazimierz, skarbnik Krajewski Stefan. Członkowie: prof. Bogusz Józef, prof. Gargula Alfons, Konopacki Jerzy, Kostańska Amalja, dr. Kozaczka Adam, Szwenik Leon, oraz delegat Koła Grybowskiego dr. Wierzbicki Gustaw (do 31. VIII.), a następnie Ks. Solak Jan. Komisja

Rewizyjna: przewodniczący dr. Janczy Franciszek, członkowie Hibl Ludwik i prof. Szeworski Stefan. Sąd Honorowy: dr. Borowczyk Feliks, Ks. dr. Cierniak Jędrzej, dyr. Pelczar Michał. Walne Zgromadzenie odbyło się 12. III. 1933 przy udziale 32 członków. Oddział posiada bibljotekę złożoną z 294 tomów, 75 map, 273 przeźroczy. Bibljoteka urzędowała dwa razy tygodniowo, a korzystało z niej 185 członków. W roku sprawozdawczym wydał Oddział przewodnik turystyczny z mapą objętości 125 str. p. t. „Park Narodowy w Pieninach“ F. Rapfa. Oddział posiada stację turystyczną w Szczawnicy Niżnej na Piaskach. Oddział posiada

Koło w Grybowie,

powstałe z inicjatywy ks. Jana Solaka i dr. Gustawa Wierzbickiego. Liczyło 30 członków. Koło otrzymało od Oddziału teren w okolicy Grybowa do gospodarki turystycznej. Wytyczono i wyznakowano kolorem niebieskim nowy szlak turystyczny z Grybowa przez Chełm do Wawrzki jako początek szlaku Grybów—Wysowa. W skład Zarządu Koła wchodzili prezes ks. Solak Jan, wiceprezes Pietras Wojciech, sekretarz Olszewski Zygmunt, skarbnik dr. Chmielewski Zygmunt i mg. Hodbot Józef.

Oddział „Gorce“ w Nowym Targu.

Rok założenia 1924. Skład Zarządu: prezes inż. Rams Józef, wiceprezes Rajski Józef, sekretarz Lubertowicz Juljan, skarbnik Szubińska Janina, członkowie ppłk. Anlauf Konrad, Polak Edward, Bryniczka Józef, Chodorowicz Józef, dr. Ptaś Karol. Komisja Rewizyjna: przewodniczący Kador Alfred, członkowie Jarosz Stanisław, Rajski Kazimierz. Sąd Honorowy: dr. Zygmunt Mieszkowski, Rajski Marjan, dr. Hammerschlag Izrael. Walne Zgromadzenie odbyło się 26. II. 1933 przy udziale 34 członków. Oddział posiadał schronisko pod Turbaczem, które spłonęło w nocy z 16. na 17. XI. 1933. Prawdopodobnie ogień został podłożony zbrodniczą ręką, lecz sprawców nie ujęto. W roku 1934 Oddział przystąpi do odbudowy schroniska, a w tej sprawie 12. XII. 1933 odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie przy udziale 46 członków.

Oddział w Poznaniu.

Rok założenia 1921. Skład Zarządu: prezes dr. Smoluchowski Tadeusz, wiceprezes prof. dr. Jakubski Antoni, sekretarz dr. Kamiński Feliks, skarbnik Rasińska Jadwiga. Członkowie prof. dr. Dedio Stanisław, śp. prof. Birkenmajer Wincenty, mg. Groński Stanisław, inż. Hetper Zygmunt, prof. dr. Kilarski Jan, mg. Młodziejowski Jerzy, insp. Mroczkowski Władysław, i jako delegat Koła Akad. Mrózek Władysław. W przeciągu roku zmarł członek Zarządu prof. W. Birkenmajer a mg. J. Młodziejowski ustąpił wskutek wyjazdu z Poznania. W łonie Zarządu pracowała Komisja odczytowa. Komisja Rewizyjna: przewodniczący Strużyński Józef, członek prof. dr. Kilarski Jan. Walne Zgromadzenie odbyło się 11. III. 1933 przy udziale 27 członków.

Oddział urządził jak w poprzednich latach wspólnie z Oddz. Pozn. P. T. K. serję odczytów cieszącą się liczną frekwencją. Wykłady odbywały się zimową porą niemal co sobotę i były urozmaicone pokazami przeźroczy. Z odczytów górskiej treści nadmieniamy:

Dr. Tadeusz Smoluchowski: „Wspomnienia z początków polskiego narciarstwa“; mg. Władysław Bojcun: „Z Rajdu narciarskiego kolejowego podkarpackiego“; prof. dr. Czekalski: „O Andach“; dr. Tadeusz Smoluchowski: „O lawinach“; mg. Stanisław Groński: „Mont Blanc“; dr. Tadeusz Smoluchowski: „Piękno Alp“; † prof. Wincenty Birkenmajer: „Najsławniejsze szczyty ziemi“; dr. Tadeusz Smoluchowski: „Krajobraz górski w obrazach“; dr. Stanisław Dedio: „Zamki Orawskie i Mała Fatra“; dr. Tadeusz Smoluchowski: „Rozwój Narciarstwa Polskiego“.

Z końcem kwietnia i początkiem maja odbył się staraniem Koła Akademickiego cykl odczytów specjalnie poświęconych wiedzy o Tatrach; przemawiali:

Prof. dr. K. Stecki na temat: „Flora Tatr“; dr. T. Smoluchowski: „Krajobraz i piękno Tatr“; prof. dr. A. Wodziczko: „Tatry parkiem narodowym“; prof. dr. E. Piasecki: „Fizjologja, patologja i higjena taternictwa“; prof. J. Kilarski: „Metodyka wycieczek szkolnych w Karpaty i Tatry“; prof. dr. E. Frankowski: „Lud podhalański, jego kultura i sztuka“; prof. dr. E. Klich: „O dialekcie podhalańskim w życiu i w literaturze“; prof. dr. T. Grabowski: „Literatura tatrzańska“.

Wspólnie z Tow. Naucz. Szkół Wyższych urządził Oddział 30 maja uroczysty wieczór poświęcony pamięci tragicznie zmarłego członka prof. Wincentego Birkenmajera.

Wycieczek zanotowano kilkanaście, między niemi największą 20-dniową w ilości 12 członków Koła Akademickiego; Sekcja Narciarska wybrała się korzystając z śnieżnej powłoki 6 razy w pagórkowate okolice Poznania.

Budowa schroniska w Dolinie Kościeliskiej nie posunęła się naprzód wobec zmiany własności terenów tamtejszych. Oddział starał się o powiększenie funduszów potrzebnych do przyszłej budowy. Oddział ułatwił prace naukowe mgr. Jerzego Młodziejowskiego z dziedziny morfologji Zachodnich Tatr udzieleniem kwoty zł. 200.— jako zwrotnej pożyczki.

Oddział posiada Sekcję Narciarską liczącą 10 członków. W skład Zarządu wchodzą dr. T. Smoluchowski, inż. Z. Hetper, J. Rasińska.

Koło Akademickie,

liczyło członków 67. Skład Zarządu: prezes W. Mrózek, wiceprezes N. Heczko, sekretarka K. Nowosielska, skarbnik J. Byrt. Koło Akademickie okazujące dużą żywotność i świetny rozwój przestało istnieć wobec postanowień nowej ustawy o stowarzyszeniach akademickich z końcem roku 1933 przelewając cały swój majątek na rzecz Oddziału.

Oddział w Rabce.

Na Walnem Zgromadzeniu, odbytem dnia 19 lutego 1933 r. wybrano Zarząd w następującym składzie: prezes Ks. Kan. Jan Surowiak, wiceprezesi: red. Jerzy Czoponowski i Andrzej Janowiec, skarbnik Ks. Stefan Zapałowicz, sekretarz Eleonora Czoponowska, członkowie zarządu: Zofja Andersówna, Ks. Justyn Bulanda, Włodzimierz Huk, Helena Janowcowa, Władysław Klempka, Franciszka Korngruenowa, Ludwik Moskalski, Mgr. Ignacy Pilcer, Karolina Sobańska, Dyr. Tadeusz Świerz-Zaleski, Władysława Tadrzyńska. Członkowie Komisji Kontrolującej: Dr. Teodor Cybulski, Dr. Kazimierz Kaden, Dr. Józef Olszewski.

Biuro Oddziału mieściło się w willi „Wisła“ i otwarte było przez cały rok, a nadto w sezonie czynne było osobne biuro Informacyjno-Wycieczkowe w Zakładzie Zdrojowym w willi „Pod Trzema Różami“.

Poszczególne gałęzie prac Oddziału wykonywały specjalne Komisje, których 5 było czynnych w roku sprawozdawczym, a mianowicie: Finansowo-Gospodarcza (przew. Mgr. Ignacy Pilcer), Muzealno-Etnograficzna (przew. Ks. Justyn Bulanda), Turystyczna (przew. Red. Jeerzy Czoponowski), Propagandowa (przew. Helena Janowcowa) i Ochrony Przyrody (przew. Dyr. Tadeusz Swierz-Zaleski).

Komisja Finansowo-Gospodarcza rozwijała ożywioną działalność w kierunku zdobywania funduszów na spłatę zobowiązań Oddziału, zaciągniętych na pokrycie kosztów budowy schroniska na Wielkim Luboniu i na Starych Wierchach w Gorcach. W tym celu uruchomiła kino, które w sezonie letnim prowadzone było w Pijalni Zdrojowej, pod nazwą „Kina Tatrzańskiego“. Przedsiębiorstwo to nie przyniosło narazie zysków z tego powodu, że znaczny kapitał włożony został w inwestycje, których w jednym roku nie zamortyzowano. Kino to, cieszące się frekwencją, zwłaszcza młodzieży i dzieci, będzie prowadzone nadal w zezonach letnich w tym samym lokalu. Nadto Komisja wydała własnym nakładem widokówki z Beskidu Wyspowego, Gorców i Rabki, których rozsprzedażą zajmowały się biura Oddziału, oraz zarządy schronisk. Dawno odczuwaną potrzebę posiadania odznak na laski, pokryto w roku sprawozdawczym przez wydanie efektownych odznak z widokiem schroniska na W. Luboniu w otoku pięknie modelowanej spinki góralskiej. Odznaki te nabywać można w biurach Oddziału i w schroniskach po cenie 50 gr. za sztukę.

Komisja Muzealno-Etnograficzna przeprowadziła poważne roboty konserwacyjne w Starym Kościele w Rabce, cennym zabytku drewnianego budownictwa podhalańskiego, a nadto zdobywała nowe eksponaty do Muzeum Regjonalnego im. Wład. Orkana, których zapas wzrósł do ilości ponad 500 sztuk. Wszystkie eksponaty zaopatrzono w metryki ich pochodzenia i wciągnięto do sumiennie prowadzonego inwentarza. Komisja gromadzi materjały do pracy monograficznej o Starym Kościele i Muzeum. Członkowie Komisji oprowadzali liczne rzesze zwiedzających po Kościele i Muzeum. Istnieje zamiar powołania do życia kółek etnograficznych młodzieży przy zakładach naukowych w Rabce, któreby współdziałały w pracach Komisji.

Komisja Turystyczna zwróciła cały swój wysiłek w kierunku dokończenia budowy i uzupełnienia inwentarzy schronisk. W schronisku na Wielkim Luboniu

uszczelniono ściany, sprawiono drugie okna, drugą bramę wejściową z daszkiem, bufet i uzupełniono inwentarz pościelowy nowemi poduszkami. W schronisku na St. Wierchach przebudowano i oszklono dwie werandy, uszczelniono ściany oraz zaopatrzono schronisko w przyzwoity inwentarz (8 żelaznych łóżek z siatkami i materacami, 12 sienników, koce, bieliznę, kompletne urządzenie kuchni i t. d.). Schronisko to cieszyło się, zwłaszcza w sezonie zimowym, znaczną frekwencją narciarzy. Podnieść należy ofiarność fabryki naczyń emaljowanych w Olkuszu, która dzięki interwencji Koła P. T. T. w Olkuszu oraz Oddziału P. T. T. w Kielcach, zaopatrzyła oba schroniska i Turystyczny Dom Noclegowy w Rabce w doskonałe naczynia emaljowane, za co Oddział składa ofiarodawcom, oraz Oddziałowi w Kielcach i Kołu P. T. T. w Olkuszu serdeczne podziękowanie.

Odnośnie do schroniska na St. Wierchach należy zaznaczyć, że Zarząd Główny P. T. T. w znacznym stopniu przyczynił się do jego ufundowania, a to przez ofiarowanie subwencji 1.300 zł. na zakupno inwentarza, oraz 1.500 zł. na wykupna parceli i budynku schroniska od właściciela JWPana Hrabiego Wodzickiego z Poręby Wielkiej. Oddział w Rabce pokrył z własnych funduszów koszta robocizny, zaś kontrakt kupna-sprzedaży ma być podpisany w najbliższym czasie, a schronisko, którego uzytkowanie uchwałą Zarządu Głównego P. T. T. przekazane zostało Oddziałowi w Rabce, zahipotekowane będzie na własność Zarządu Głównego P. T. T. Fundując powyższe schronisko Zarząd Główny P. T. T. dokonał poważnego posunięcia w zakresie rozwoju turystyki w Gorcach.

W zakresie robót w górach Komisja Turystyczna dokonała rozbudowy dróg turystycznych według planu, ustalonego na Komisji Międzyoddziałowej Zachodnio-Beskidzkiej. Dokonano nadto ważnego posunięcia propagandowego przez ufundowanie czterech ozdobnych tablic orjentacyjnych z mapami i licznemi fotografjami z terenu, które umieszczono na dworcach kolejowych w Chabówce, Rabce, Zarytem i Mszanie Dolnej. Na szlakach turystycznych ustawiono nowe drogowskazy i tablice orjentacyjne. Dawno odczuwanemu brakowi turystycznej mapy Gorców i Beskidu Wspowego zaradzono prze wydanie specjalnej mapy, opatrzonej w legendę, w podziałce 1 : 75.000, ze szlakami barwnie wyrysowanemi sposobem reprodukcji fotograficznej, która wyszła w ograniczonej ilości ze względu na szczupłe fundusze Oddziału. Nakład tej mapy został w zupełności wyczerpany, a Oddział nie będzie kontynuował tego wydawnictwa ze względu na to, że w najbliższym czasie ma wydać nową, zreambulowaną mapę tego terenu Wojskowy Instytut Geograficzny w Warszawie. Przy opracowywaniu tej nowej mapy Komisja Turystyczna brała czynny udział.

Podobnie, jak w latach poprzednich, Komisja Turystyczna organizowała wycieczki piesze i automobilowe w Tatry, Pieniny i na południową stronę Tatr do Jaskiń Demenowskich, Keźmarku, Lewoczy i t. d. Funkcje przewodników pełnili PP. Mgr. Tadeusz Kopczyński i Mgr. Kazimierz Mastalski z Instytutu Geograficznego U. J. w Krakowie. Urządzono 7 wycieczek pieszych, oraz 12 automobilowych. Turystyczny Dom Noclegowy w willi „Wisła“ w Rabce, posiadający kompletne urządzenie siedmiu łóżek, otwarty był przez cały rok i stanowił jedyny tani punkt oparcia dla turystów i narciarzy w Rabce. Frekwencja w nim była dość znaczna. Dzięki pomocy Oddziału P. T. 8. w Kielcach, który udzielił subwencji w kwocie 350 zł., jako pierwszej raty, Turystyczny Dom Noclegowy w Rabce zaopatrzony zostanie w nowe urządzenie noclegowe, a mianowicie 7 łóżek żelaznych siatkowych z materacami, nową pościelą i bielizną.

Zamiarem Komisji Turystycznej jest wznowić od najbliższego sezonu zimowego działalność Sekcji Narciarskiej Oddziału P. T. T. w Rabce.

Komisja Ochrony Przyrody roztaczała opiekę nad zabytkami przyrody i przeprowadzała ich inwentaryzację, zaś Komisja Propagandowa ogłaszała artykuły w prasie, a obecnie przygotowuje materjały do wydania specjlnej monografji Gorców i Rabki.

Delegatem Oddziału do Komisji Zdrojowej w Rabce był w roku sprawozdawczym p. Red. Jerzy Czoponowski.

Oddział w Radomiu.

Rok założenia 1928. Skład Zarządu: prezes Święcicki Zygmunt, wiceprezes Gilles Oskar, sekretarz Strzemieczny Hubert, skarbnik Wojtasik Feliks. Członkowie inż. Rogiński Władysław, Borowska Aleksandra, Kruszyński Eugenjusz, Mastella Eugenjusz. W ciągu roku ustąpił z powodu wyjazdu p. E. Mastella, na jego zaś miejsce wszedł do Zarządu ks. dr. Grelewski Stefan. Komisja Rewizyjna: przewod-

niczący Górski Zygmunt, członkowie Milbrandt Józef i Towtkiewicz Julja. Sąd Honorowy: Zakrzewski Bolesław, Jackowski Rudolf, Święcicka Jadwiga. Walne Zgromadzenie odbyło się dnia 23. III. 1933 przy udziale 12 członków.

Oddział w Stanisławowie.

Rok założenia 1873. Skład Zarządu: prezes inż. Firich Antoni, wiceprezesi Czuczewicz Stanisław i Kaczmarczyk Stanisław, sekretarz Dziurzyński Zenon, skarbnik Buczek Tadeusz, członkowie Zarządu: dr. Tomaszek Stanisław, mjr. Sidorski Romuald, inż. Piątkiewicz Kazimierz, mg. Pawłowski Tadeusz, Haas Aleksander, Czaykowski Igor, Baczyński Jan, Lochschmidt Rudolf, Stamper Józef, Sawicki Franciszek, Jurkowski Jan. W łonie Zarządu pracowały Komisje Robót w Górach (przew. I. Czaykowski) i Techniczno-budowlana (przew. inż. K. Piątkowski).

Granice terytorjalne Oddziału P. T. T. w Stanisławowie obejmują na wschodzie dorzecze górnego Prutu od Delatyna do źródeł w dorzeczu Czeremoszu w obrębie głównego trzonu czarnohorskiego, również kotły Gadżyny pod Szpyciami i Kizich Ułohów pod Munczelem. Dalej idąc ku zachodowi całe dorzecze Czarnej i Sołotwińskiej Bystrzycy oraz wschodni brzeg Czeczwy od Suchodołu ku równinom naddniestrzańskim. Granica południowa biegnie grzbietem grupy Wysokiej i Sywuli, stąd państwową granią polsko-czesko-słowacką w kierunku południowo-wschodnim do Munczela czarnohorskiego. Sąsiadujemy na wschodzie z Oddziałem Kołomyjskim, na zachodzie z Oddziałem Lwowskim. Oddział Stanisławowski posiada 4 schroniska we własnych bundynkach pod Howerlą w Czarnohorze, na przełęczy Tatarskiej pod Chomiakiem, pod Doboszanką oraz schron turystyczny pod Sywulą na Borewce. Ponadto posiada szereg stacyj turystyczno-noclegowych, rozrzuconych po całym terenie w ilości 12 oraz dwa kioski informacyjne w Worochcie i Jaremczu. Ponadto Oddział utrzymuje stałe biuro informacyjne w Stanisławowie. Odnośnie znakowań i budowy szlaków turystycznych, to górne dorzecze doliny Prutu zaopatrzone jest w zupełnie wystarczającą sieć kolorowych szlaków turystycznych, które znakowane są w ten sposób, że zaspakajają w zupełności tak turystykę letnią jak i zimową. Znakowanie Gorganów leżących w obrębie działalności naszego Oddziału jakkolwiek nie są tak liczne, to jednak wystarczają w zupełności i zaspakajają potrzeby dzisiejszego ruchu turystycznego, jaki skierowuje się w tę połać gór. Ogólna ilość szlaków turystycznych na terenie tut. Oddziału wynosi ponad 500 km. Poza tem na stacjach, przystankach kolejowych, w schroniskach i kioskach znajdują się mapy oprawne w ramy i oszklone, w ilości 15 sztuk z legendą Czarnej Bystrzycy, 12 sztuk z legendą przełęczy Tatarskiej, 20 sztuk z legendą Doliny Prutu, 12 sztuk tablic o Ochronie Przyrody, 4 mapy schematyczne malowane kolorowo na blasze, a to: Jaremcza, Worochty, Mikuliczyna i Czarnohory, oraz duża mapa informacyjna obok kiosku w Worochcie i cały szereg (około 200) tabliczek kierunkowych i orjentacyjnych, jakiemi wyznakowane są szlaki turystyczne w obrębie uzdrowisk. Teren północnych zboczy Doboszanki w bocznych dopływach Zielenicy, a to: Fedycyl, Sitny i Czernik pozostawiono zupełnie bez znakowań, by zachować w tym zakątku dziewiczość i pierwotność dzikiej przyrody, która występuje tu niezwykle malowniczo i okazale.

W ciągu roku zorganizował Oddział 37 wycieczek, w których wzięło udział przeszło 2.000 osób. Ponadto Sekcja Narciarska i Koła miejscowe przeprowadziły szereg wycieczek. W roku sprawozdawczym Oddział posiadał trzy sekcje a to Narciarską, Ochrony Przyrody i Krajoznawczą oraz Fotoklub. Sekcja Narciarska liczy 147 członków. Przewodniczącym Sekcji Ochrony Gór i Krajoznawczej jest p. Sawicki Franciszek. Fotoklub liczy 42 członków. Przewodniczącym jest p. Buczek Tadeusz, sekr. prof. M. Rosenbaum, skarbnik Gajkowski Antoni, gospodarz Domański Zygmunt. Oddział posiada:

Koło w Bitkowie,

liczące 27 członków. Zarząd: przew. A. Medwecki, zast. W. Rudawski, sekretarz N. Langer.

Koło w Delatynie,

liczące 22 członków. Przewodniczący mg. Harkawy.

Koło w Dolinie,

liczące 23 członków, które z dniem 1. VIII. 1933 przeszło do Oddziału we Lwowie. Przewodniczącym był dr. T. Zabiega.

Koło w Jaremczu,

liczące 30 członków. Zarząd: przewodniczący Wiktor Czapp, zast. Z. Niewiński.

Koło w Kałuszu,

liczące 68 członków. Przewodniczący inż. W. Rokita, sekr. J. Sytnik.

Koło w Mikuliczynie,

liczące 15 członków. Przewodniczący F. Drwota, sekr. F. Malinowski.

Koło w Nadwórnej,

liczące 24 członków. Przewodniczący starosta T. Cais, sekretarz M. Schall.

Koło w Sołotwinie,

liczące 20 członków. Przewodniczący dr. J. Urbanowski, zast. inż. Z. Wandurski, sekr. N. Richter.

Koło w Worochcie,

liczące 20 członków. Przewodniczący N. Olech, skarbnik i sekretarz inż. Chuwen.

Oddział w Stryju.

Rok założenia 1931. Skład Zarządu: prezes starosta Harmata Stanisław, wiceprezes insp. Zakliński Wiktor, sekretarz Jarosz Mieczysław, skarbnik Rempel Feliks, członkowie Wasung Aleksander, dr. Lassota Feliks, por. Sobolta Zygmunt, dr. Becher Jonasz, Wojciechowski Antoni, Klimaszewski Mieczysław. W łonie Zarządu funkcjonowała Komisja Turystyczna. Walne Zgromadzenie odbyło się 18. II. 1933 przy udziale 34 członków. Oddział subwencjonował wydawnictwo mapy „Bieszczady i Gorgany“ dra A. Zielińskiego kwotą zł. 150.—.

W roku sprawozdawczym zajął się Oddział ostateczną organizacją zgłoszonych Kół, to jest w Morsztynie i Bolechowie.

Koło w Bolechowie pracowało intensywnie, przeprowadzając prace związane z zakupnem gruntu, pomiarem itd. w Bubniszczach jak również znaczeniem szlaków na wschód od Sukieli.

Koło w Morszynie rozwinęło żywą działalność propagandową wśród kuracjuszy zdrojowiska. Pod kierownictwem członków Koła odbywały się stałe wycieczki autobusowe do Bubniszcz, Truskawca, Zełemianki, Żurawna i inne. — W pertraktacjach znajduje się obecnie sprawa budowy kiosku propagandowego i informacyjnego w Morszynie.

Sam Oddział urządził ze Stryja kilkanaście wycieczek kolejowych i pieszych, między innemi do Czechosłowacji, w Gorgany itd.

Oddział przyjmował w Stryju wycieczkę Czechosłowacką Klubu Turystów z Pragi, która jadąc do Worochty zatrzymała się na nocleg w Stryju. Naprzeciw wycieczki wyjechała delegacja Oddziału do Czechosłowacji i razem z nią przyjechała do Stryja, gdzie na dworcu kolejowym odbyło się uroczyste przywitanie gości z udziałem przedstawicieli miejscowych władz i społeczeństwa. Wieczorem odbyła się skromna, lecz wesoła kolacja, poczem rano wycieczka wyjechała do Lwowa. Klub Turystów w Pradze otrzymał przy tej sposobności od Oddziału obraz z odpowiednią dedykacją.

Specjalnie zajął się Oddział sprawą utworzenia rezerwatu w Bubniszczach po ostatecznem zakupnie gruntu koło skał. Odnośne projekty rezerwatu przedłożone zostały Zakładowi Doświadczalnemu Lasów Państwowych oraz Ministerstwu Reform Rolnych, a szczegółowsze sprawozdanie złożyliśmy w „Przeglądzie Turystycznym“ z lutego (Nr. 1/1934).

Oddział posiada stacje noclegowe w Bolechowie, Stryju i w Wyszkowie. Oddział posiada:

Koło w Bolechowie,

liczy członków 19. Przewodniczący M. Klimaszewski.

Koło w Morszynie,

liczy członków 9. Przewodniczący Zaborski Teodor, sekretarz Węgiel Józef.

Oddział „Pieniński“ w Szczawnicy.

Rok założenia 1893. Obecna siedziba Oddziału w Krościenku nad Dunajcem. Skład Zarządu: prezes Masztelarz Juljan, wiceprezes Berski Włodzimierz, sekretarz

dr. Sonnenthal Paweł, skarbnik Ziembiński Tadeusz. Komisja Rewizyjna: przewodniczący Leśniak Stanisław, członkowie dr. Przybyło Szymon, dr. Hamerschlag Roman. Sąd Honorowy: ks. Bączyński Jan, dr. Lustig Bolesław, Fischer Emil.

Oddział w Tarnowie.

Rok założenia 1924. Skład Zarządu: prezes ks. Fr. Pinda, st. kapelan W. P., wiceprezes dr. St. Hempel, sekretarz Em. Carewicz, skarbnik T. Wysocki, członkowie R. Chadalski, P. Chęciński, dr. H. Fink, M. Godowski, inż. K. Ignatowicz, inż. M. Leuchter, L. Ogłaza, dr. Z. Simche i delegat Koła w Rzeszowie J. Tyrybon oraz zastępcy członków Wydziału inż. A. Dyrdoń, Z. Lalicka, F. Róg. Komisja Rewizyjna: przewodniczący dr. S. Rein, członkowie R. Skolimowski, J. Wassermann. Sąd Honorowy: dr. St. Małecki, inż. St. Mierzejewski, dr. M. Oberleder. Walne Zgromadzenie odbyło się 7. II. 1933 przy udziale 36 członków.

Zorganizowano bliższe wycieczki do skał w Ciężkowicach, do Bukowca oraz przez wał do Tuchowa. Poza tem odbywali członkowie indywidualnie bliższe i dalsze wycieczki. Oddział brał żywy udział w Wystawie sportowo-turystycznej w Mościcach pod Tarnowem przejściowo przez finansowe poparcie, udzielenie eksponatów oraz objęcie przez swych członków przewodnictwa w 3 sekcjach na ogółem 6 — t. j. dr. Carewicz w sekcji fotograficznej, dr. Zd. Simche — kartograficznej, T. Wysocki — literatury sportowej. Wystawa mająca wybitne propagandowe znaczenie, została bardzo wydatnie poparta przez Zarząd Główny P. T. T. przez przysłanie wybranego zbioru powiększeń fotograficznych, zwłaszcza ze słynnego zbioru Selli oraz przez Oddział P. T. T. w Krakowie.

Na apel Komitetu Pożyczki Narodowej subskrybował Oddział kwotę 100 zł., na fundusz alpinistyczny wpłacono 100 zł., ponadto udzielono subwencyj: 50 zł. na budowę schroniska narciarskiego w Polanie Chochołowskiej, 50 zł. dla S. T. P. T. T. na wydawnictwo Taternika, na dokończenie domu wdowy po ś. p. M. Świerzu, 100 zł., na szkoły polskie w Gdańsku 15 zł., oraz 100 zł. dla nowego Koła P. T. T. w Rzeszowie na pierwsze potrzeby. Z drugiej strony otrzymał Oddział 100 zł. subwencji od Zarządu Głównego P. T. T. na roboty w górach.

Na cele propagandowe Sekcji Narciarskiej przeznaczono 100 zł. oraz 250 zł. na wyznakowanie szlaku turystycznego z Grybowa przez Postawne do Ptaszkowej z uwzględnieniem potrzeb narciarstwa, stosując się do życzeń Walnego Zgromadzenia Oddziału.

Oddział posiada Sekcję Narciarską liczącą 15 członków. Prezesem Sekcji jest p. T. Wysocki, wiceprezesem Z. Przybyłkiewicz, sekretarzem dr. H. Fink, skarbnikiem S. Chwalibiński.

Koło w Rzeszowie,

liczy członków 57. Skład Zarządu: prezes mg. J. Uzarski, wiceprezes St. Dihm, sekretarz J. Tyrybon, skarbnik W. Wróbel.

Oddział w Warszawie.

W roku ubiegłym, piętnastym istnienia Oddziału (rok założenia 1918), Zarząd jego stanowili: prezes Stanisław Osiecki, wiceprezes Jan Jaroszyński, sekretarz Jadwiga Różycka, skarbnik dr. Achilles Rosenkranz. Pozostali członkowie Zarządu: Jarosław Chełmiński, Bohdan Dzięciołowski, prof. Kazimierz Drewnowski, Kornel Kubacki, Stanisław J. Lenartowicz, Henryk W. Mogilnicki, dr. Konstanty Narkiewicz-Jodko, Bolesław Rothert i Jan Rzewnicki.

W łonie Zarządu funkcjonowały Komisje: Schroniskowa, Wycieczkowa, Odczytowa, Ochrony Przyrody.

Komisja Rewizyjna: Karol Jenike, Jan Kręcki i Jan Jankowski. Delegatem na Zjazd Delegatów P. T. T. był inż. Jan Jaroszyński.

W ciągu roku sprawozdawczego odbyło się jedno posiedzenie ogólne roczne, przy udziale 45 członków oraz 5 zebrań miesięcznych, na których frekwencja wynosiła średnio ok. 400 osób.

Tematy odczytów wygłoszonych na zebraniach były następujące:

1. 23. II. 33 r. Prezes St. Osiecki „Sprawozdanie z poświęcenia schroniska P. T. T. w Zwardoniu“, ilustr. przeźrocz.

2. 6. IV. 33 r. St. Osiecki „Najwyższe szczyty świata“ z pokazem zdjęć V. Sella. Sprawy bieżące.

3. 16. V. 33 r. St. Osiecki „Sprawozdanie ze Zjazdu Delegatów P. T. T. w Zakopanem“ w dn. 6 i 7 maja r. b.; prof. Kazimierz Drewnowski „Z wędrówki po Alpach francuskich i szwajcarskich“ z przeźroczami.

4. 24. X. 33. r. 1. St. Osiecki „Kronika Tatrzańska“ ilustrowana przeźroczami, 2. „Sprawozdanie z Kongresu Alpinistycznego w Cortina d'Ampezzo“, ilustr. przeźroczami; 3. dr. K. Narkiewicz-Jodko „O wyprawie w Andy“.

5. 14. XII. 33 r. płk. Tadeusz Zieleniewski „Szczytami Karpat na nartach“, ilustr. przeźroczami; St. Osiecki — sprawy bieżące.

Zarząd Oddziału odbył 5 posiedzeń plenarnych i 8 posiedzeń prezydjum. Wysokość składki członkowskiej wynosiła zł. 14.—.

W roku sprawozdawczym doszły do skutku następujące wycieczki:

Dr. M. Orłowicz — od 7 do 27 sierpnia 1933 r. 3-tygodniowa wycieczka od Sianek do Cieszyna przez Krynicę — przy udziale 7 osób.

Dr. M. Orłowicz — od 11 do 13 listopada 1933 r. na Stożek, Girową i Skałkę w Beskidzie Śląskim — przy udziale 4 osób.

Biuro Oddziału urzęduje w godzinach od 11 do 13 i od 17 do 19. Bibljoteka Oddziału składa się z 371 tomów, otwarta jest w godz. 17 do 19, przy bibljotece czynna jest czytelnia pism turystycznych zagranicznych i polskich.

Majątek Oddziału Warszawskiego P. T. T. stanowią: zbiór przeźroczy, który wzrósł w roku 1933 o 329 i wynosi obecnie 3245, w tem tatrzańskich 1660, z Karpat Wschodnich i Beskidu 742 i z Alp, Norwegji i Kaukazu 845. Poza tem Oddział posiada 295 negatywów i fotografij. — Wartość zbiorów wynosi ok. 5.000.— złotych. Majątek Oddziału w Tatrach stanowi schronisko na Hali Gąsienicowej, wartości zł. 531.000.—, wartość inwentarza zł. 52.828.96.

Schronisko administrowane jest we własnym zarządzie, administratorką jest p. Helena Bauerówna. W roku sprawozdawczym dokonano remontu zbiornika wody przy turbinie, oraz zainstalowano wentylator w suszarni schroniska. Frekwencja noclegowa w schronisku wynosiła w r. 1933 — 9034 noclegów, wobec 8108, 7847, 7183 w latach 1932, 31, 30, 29. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba noclegów wzrosła o 926. Opłata za nocleg wynosiła zł. 3.— w pokojach i zł. 2.— na sali strychowej. Dla członków P. T. T. zł. 2.— i zł. 1.—. Ceny potraw zostały w roku sprawozdawczym znacznie obniżone.

W roku sprawozdawczym uporządkowano ścieżkę na Halę Gąsienicową oraz zbudowano nową ścieżkę przez morenę do Czarnego Stawu i od Zmarzłego Stawu do klamer pod Zawratem. Ogólna długość nowo wybudowanej ścieżki wynosi ok. 600 metrów — koszt budowy zł. 1.010.—.

W roku 1933 zakupiono 5 udziałów na Hali Gąsienicowej po zł. 700.— za udział, za ogólną sumę zł. 3.500.—.

Oddział z żadnych subwencyj nie korzystał, udzielił zaś subwencji: 1) zł. 150.— na wykończenie domu rodziny ś. p. Świerza; 2) zł. 1.000.— na wyprawę w Andy; 3) zł. 1.160.— na aparat filmowy dla wyprawy w Andy; 4) zł. 200.— na Pogotowie Ratunkowe P. T. T.; 5) zł. 200.— przeniesiono na subwencję, udzieloną w r. 1932 dla Koła Wysokogórskiego.

W roku sprawozdawczym udzielano zniżek członkowskich w schronisku na Hali Gąsienicowej członkom Warszawskiego Klubu Narciarskiego wzamian za udzielane zniżki schroniskom O. W. P. T. T. w schronisku w Dolinie Chochołowskiej. Członkowie Polskiego Związku Narciarskiego otrzymywali zniżki w schroniskach po wykupieniu nalepki P. T. T.

Prezes Zarządu brał czynny udział w Zjeździe Towarzystw Alpinistycznych, który się odbył we wrześniu 1933 r. w Cortina d'Ampezzo.

Oddział posiada Koło Wysokogórskie (szczegóły patrz rozdział „Turystyka wysokogórska“) oraz nową doskonale rozwijającą się Sekcję Narciarską (szczegóły patrz rozdział „Narciarstwo“).

Oddział w Wilnie.

Rok założenia 1924. Skład Zarządu: prezes prof. dr. Czeżowski Tadeusz, wiceprezes dr. Zaremba Stanisław Krystyn, sekretarz dr. Kapp Michał, skarbnik Alexandrowicz Bohdan, członkowie Alexandrowiczowa Marja, dr. Kruszyński Jan, Antonowiczówna Zofja. Komisja Rewizyjna: przewodniczący prof. dr. Kempisty Stefan. Członkowie Turska Janina, Mahojnik Wiesław. Sąd Honorowy: Brensztajn Michał, prof. dr. Kempisty Stefan i prof. dr. Rudnicki Juljusz. Oddział posiada bibljotekę składającą się ze 159 tomów oraz 480 przeźroczy.

Oddział w Zagłębiu Dąbrowskiem.

Rok założenia 1930. Skład Zarządu: prezes inż. Ferch Józef, wiceprezes Wolski Władysław, sekretarz Łogiewa Ludwik, skarbnik Stonawski Paweł, członkowie: Rybicki Jan (zast. sekr.) Zieleniewski Jan (zast. skarbn.) Fąferko Józef (prowadzący księgowość) Ratkowski Sylwester, Korwin-Olszewski Jerzy, Heine Marjan, Jedliński Ryszard. Komisja Rewizyjna: przewodnicząca: Domaszewska Anna, członkowie Garliński Bronisław, Burski Bolesław, Sąd Honorowy: inż. Wieczorkiewicz Tadeusz, inż. Berbecki Ludwik, inż. Witwiński Bolesław. Walne Zgromadzenie odbyło się 3. IV. 1933 przy udziale 40 członków.

W roku 1933 Oddział zajął się rozszerzeniem swej działalności na dalsze okolice. W myśl tego w styczniu zostało założone Koło w Zawierciu, a następnie w Częstochowie i Radomsku. Najbardziej rozwinęło się Koło w Częstochowie, gdzie liczba członków Koła wynosiła w końcu roku 128. Koło w Częstochowie prowadziło wydatną propagandę i udostępniło swoim członkom zwiedzenie Złotego Potoku.

Z powodu nielicznego udziału członków, Oddział zaniechał organizacji wycieczek zbiorowych w Beskidy, natomiast urządził jedną większą podczas Zielonych Świąt na Śląsk Czeski do tamtejszej mniejszości polskiej. Udział w wycieczce wzięło około 100 osób. Wycieczka zwiedziła Cieszyn, Bystrzycę, Kozubową, Łazy i Orłowę. Wszędzie była witana i podejmowana przez miejscowe społeczeństwo polskie z wielką serdecznością. Wśród uczestników wycieczki urządzono zbiórkę na Śląską Macierz Szkolną, która dała zł. 100.50 i K 205.

Sekcja narciarska zapoczątkowana w roku ubiegłym została zarejestrowana w P. Z. N-ie i urządziła jeszcze w roku 1933 kilka wycieczek.

Oddziałowi „Beskid Śląski“ w Orłowej (Czechosłowacja) udzieliliśmy pożyczki na rzecz spłaty zobowiązań na schronisku na Kozubowej w wysokości 1.500 zł. Oddział, licząc się z obowiązkiem społecznym subskrybował Pożyczkę Narodową w wysokości 500 zł.

Oddział posiada Sekcję Narciarską, liczącą 30 członków. Skład Zarządu: przew. Ratkowski Sylwester, kapit. sport. J. Korwin-Olszewski, członkowie Meller T., Pindelski T., inż. J. Sinkowski. Ponadto istnieje Sekcja Narciarska przy Kole w Częstochowie.

Koło w Zawierciu,

liczące 18 członków. Skład Zarządu: prezes adw. Jan Kazański, członkowie Waluga Walenty, Kloss Mieczysław, Birnfeld Maurycy.

Koło w Częstochowie,

liczące 128 członków. Skład Zarządu: prezes dr. Jaroń Włodzimierz, członkowie Dąbrowski Zygmunt, Chajutin Miron, Vogtman Karol.

Koło w Radomsku,

liczące 15 członków. Skład Zarządu: prezes dyr. Krótki Wł., prof. Chodura A. i prof. Barbag J.

Oddział w Zakopanem.

Rok założenia 1922. Skład Zarządu: prezes dyr. Malicki Tadeusz, wiceprezes Dr. Jasiński Włodzimierz, sekretarz Bujak Ignacy, skarbnik Zwoliński Tadeusz, członkowie: dr. Nowotny Gustaw, dr. Dadlez Zygmunt, Sandozowa Marja, inż. Schiele Kazimierz, Miłaszewska Zofja, Oppenheim Józef, Bujak Franciszek, Jabłoński Michał, mg. Mileski Witold. Komisja Rewizyjna: przewodniczący Ritterschild Zdzisław, członkowie dyr. Zborowski Juljusz, kpt. Krokowski Józef. Walne Zgromadzenie odbyło się 25. XI. 1933 przy udziale 32 członków.

Oddział Zakopane P. T. T. posiada jedno schronisko w dol. Pięciu Stawów Polskich drewniane, otoczone murowaną werandą oszkloną. W roku sprawozdawczym dokonano w schronisku adaptacji pierwszorzędnego znaczenia. Parter otoczony werandą służącą zarazem za wielką salę jadalną z widokiem na stawy i panoramę gór. Do sali tej sprawiono nowe stylowe umeblowanie. Wybudowano nową kuchnię oraz 5 pokoji na piętrze, które wyposażono w nowe łóżka sprężynowe. Zakupiono również odpowiednią ilość koców, poduszek i prześcieradeł. Część werandy przewidziana jest w lecie jako sala dla zbiorowych i tanich noclegów dla młodzieży szkolnej.

Oddział „Babiogórski“ w Żywcu.

Rok założenia 1905. Skład Zarządu: prezes inż. Mączyński Mieczysław, wiceprezes dyr. Sojka Stanisław, sekretarz inż. Fucik Wiktor, skarbnik Faruzel Rudolf, członkowie Zarządu: dyr. Fox Stanisław, Moliński Andrzej, Ziemnowicz Kazimierz, dyr. Nowak Bronisław, dyr. Pantofliński Władysław, Wróbel Tomasz, Grandowski Tadeusz, Panczakiewicz Czesław, Zajączek Władysław, dr. Breyer Stefan. W łonie Zarządu działały komisje wydawnicza i dla robót w górach. Komisja Rewizyjna: przewodniczący Wojtyła Karol, członkowie: Sędzimir Kazimierz i Kolarz Michał. Sąd Honorowy: Bielewicz Piotr, dr. Pelz Roman, dr. Gwoździewicz Władysław. Walne Zgromadzenie odbyło się 31. III. 1933 przy udziale 16 członków.

Oddział posiada 3 schroniska własne t. j. na Babiej Górze, na Pilsku i na Leskowcu, oraz 1 w Zwardoniu wybudowane wspólnie z Oddziałem bielskim. 1 stację turyst. na Żarze, oraz 3 stacje noclegowe, a to: w Rycerce dolnej u p. R. Poscha, w Porąbce u p. Knapowej i w Hucisku u p. Gąsiorka.

W roku ubiegłym wykończono budynek gospodarczy na Pilsku, którego potrzeba okazała się konieczną.

Uroczyste poświęcenie schroniska na Leskowcu w Beskidzie Małym odbyło się 3 września 1933 r., a oddane do użytku wypełni brak jaki w tej okolicy dawał się odczuwać szczególnie dla narciarzy. Schronisko zbudowane zostało dzięki zabiegom p. prof. C. Panczakiewicza, zasłużonego kierownika Koła Wadowickiego, przy finansowej pomocy Oddziału żywieckiego.

Dzięki ofiarnej pracy Kół w Białej, Andrychowie i Wadowic, a w szczególności referenta kom. dla robót w górach p. Tomasza Wróbla z Białej, wyznaczono w roku ub. nowych ścieżek 42 km zaś odnowiono 155 km.

Oddział posiada Sekcję Narciarską w Żywcu oraz przy Kole Białej. W skład Zarządu Sekcji Narciarskiej w Białej wchodzili pp.: Staszkiewicz, dr. Kaczmarz, Smełty Artur, Zajączek i Wróbel, oraz zastępcy Smetły Alfred, Stawowczyk i Płonka (szczegóły patrz Narciarstwo).

Oddział posiada

Koło w Andrychowie

liczące członków 80 i 2 uczestników. Skład Zarządu: prezes dr. Breyer Stefan. sekretarz Fryś Kazimierz, skarbnik Weber Alfred.

Koło w Białej

liczące członków 732 i 8 uczestników. Skład Zarządu: prezes dyr. Sojka Stanisław, sekretarz Wróbel Tomasz, skarbnik Zajączek Władysław, członek Wajdzik Józef. Koło w Białej przekształciło się w grudniu 1933 roku w samodzielny oddział, przejmując od macierzystego oddziału schronisko w Zwardoniu ze wszystkiemi aktywami i pasywami.

Koło w Wadowicach.

Liczy członków 92. Skład Zarządu: przewodniczący prof. Panczakiewicz Czesław, sekr. dr. Pelc Roman, członkowie: dr. Klęczar Stanisław, Maciołowski Bronisław.

Zarząd Koła w roku sprawozdawczym skierował swe wysiłki na uzupełnienie zagospodarowania najbliższej partji Beskidu Małego. Poprawił istniejące szlaki turystyczne i zaopatrzył je w nowe tablice orjentacyjne, względnie dawne w większości odnowił. Uzupełniał w miarę uzyskiwanych funduszów inwentarz swego nowego schroniska na Leskowcu.

W sezonie zimowym Zarząd zorganizował w schronisku na Leskowcu zimową stację meteorologiczną, która stale podawała stan zaśnieżenia i warunków atmosferycznych w Beskidzie Małym dla T. K. N. i ogłaszała swe komunikaty także w Wadowicach, a nadto zorganizował stały dojazd furmankami z Wadowic pod Leskowiec, na koniec wsi Ponikiew w niedzielę i dni świąteczne za opłatą 50 gr., w jedną stronę od osoby, zachęcając w ten sposób do wycieczek.

O pożyteczności i potrzebie schroniska na Leskowcu świadczy zwiększająca się w nim stale frekwencja, nietylko turystów z najbliższej okolicy, ale także z dalszych stron Polski, tak że już obecnie zachodzi konieczność rozszerzenia jadalni, którą Zarząd będzie się starał przeprowadzić przez otoczenie schroniska szklaną werandą, połączoną z jadalnią.

CZĘŚĆ III.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 1933.

1) BILANS POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO ZARZĄDU GŁÓWNEGO W KRAKOWIE ZA ROK 1933.

Aktywa:

Kasa	2.278,87	
P. K. O.	7.330,35	
Banki podług wykazu Nr. 4	20.858,22	30.467,44
Dłużnicy, podług wykazu nr. 5	40.733,27	
Oddziały, podług wykazu nr. 6	24.999,02	65.732,29
Ruchomości		16.335,45
Nieruchomości, podług wykazu nr. 7		1,268.822,30
Odznaki	3.348,10	
Gebethner i Wolff, skład wydawnictw P. T. T.	15.933,70	
Bibljoteka	369,10	19.650,90
Antycypacje czynne, podług wykazu nr. 8		6.807,95
		1,407.816,33

Pasywa:

Kapitał obrotowy	10.830,17	
Kapitał zakładowy	1,293.425,42	1,304.255,59
Wierzyciele, podług wykazu Nr. 9	37.580,54	
Oddziały, podług wykazu Nr. 10	99,—	37.679,54
Antycypacje bierne, podług wykazu Nr. 11		32.241,34
Nadwyżka bilansowa za rok 1933		33.639,86
		1,407.816,33

2) RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO ZARZĄDU GŁÓWNEGO W KRAKOWIE ZA ROK 1933.

Straty:

Administracja, podług wykazu nr 12		38.632,99
Utrzymanie Dworca, podług wykazu nr. 13		6.532,07
Roboty w górach		2.685,66
Subwencje wypłacone, podług wykazu nr. 14		47.139,11
Druk i zakupno Wierchów, podług wykazu nr. 15	36.008,61	
Druk wydawnictw, podług wykazu nr. 16	13.117,57	49.126,18
Wkładki do Tow. obcych, podług wykazu nr. 17		1.311,50
Druk nalepek	525 —	
Koszt legitymacyj	1.243,03	1.768 03
Nalepki		2.300,39
Propaganda i reprezentacja podług wykazu nr. 18		3.066,71
Odsetki wypł. od pożyczki hipotecznej		551,88
Koszta posiedzeń, zjazdów i podróży, podług wykazu nr. 19	16.639,15	
Koszta jubileuszu	2.567,23	19.206,38
Nadwyżka bilansowa za 1933		33.639,86
		205.960,76

Zyski:

Nalepki		148.393,12
Legitymacje		15.276,80
Wpisowe		8.886,62
Dworzec Tatrzański podług wykazu nr. 20	9.266,77	
Roztoka — czynsz	200,—	9.466,77
Subwencje otrzymane podług wykazu nr. 21		18.505,—
Ruchomości — sprzedaż maszyny do pisania	40,—	
Nieruchomości — siano	120,—	160,—
Odsetki otrzymane		2.788,38
Odczyt		55,20
Sprzedaż „Wierchów“ przez Biuro Centr.	1.614,85	
Magazyn Gebethnera i Wolffa	168,77	
Wydawnictwa	242,55	
Mapy	252,70	
Odznaki	126,—	
Bibljoteka	24,—	2.428,87
		205.960,76

Komisja Rewizyjna:
Dr. K. Maślankiewicz Dr. M. Książkiewicz
M. Dreszer

Zestawił:
P. Człapiński

Prezes:
St. Osiecki

Skarbnik:
Dr. T. Górski

3) BILANS BRUTTO

ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO W KRAKOWIE ZA ROK 1933.

	Obroty		Salda	
	Winien	Ma	Winien	Ma
Rk Kasy	184.750,12	182.471,25	2.278,87	
„ P. K. O.	211.388,93	204.058,58	7.330,35	
„ Banków	79.668,08	58.809,86	20.858.22	
„ Dłużników i wierzycieli	120.155,85	117.003,12	40.733,27	37.580,54
„ Wkł. do Tow. obcych	1.286,50		1.286,50	
„ Oddziałów	197.013,90	172.113,88	24.999,02	99,—
„ Nałepek P. T. T.	1.392,—	134.368,—	400,—	133.376,—
„ Nalepek P. T. T. zniżkowych . .	351,—	13.336,—		12.985,—
„ Legit. P. T. T.	1.207,03	15.122,—	1.187,03	15.102,—
„ Legit. P. T. T. zniżkowych . . .	57,40	176,20	56,—	174,80
„ Nalepek P. Z. N.	101,—	320,—	89,—	308,—
„ Nalepek gratis	2.195,54		2.195,54	
„ Nalepek dla uczestników	38,55	13,50	36,—	10,95
„ Nalepek A. S. T. T.	3.803,53	5.516,70		1.713,17
„ Nalepek L. O. P.	7.260,45	7.155,60	104,85	
„ Administracji	40.459,53	1.826,54	38.632,99	
„ Biura P. T. T. Zakopane	20.517,97	20.517,97		
„ Dworca Tatrzańskiego	7.872,99	10.387,69	220,— 6.332,07	9.266,77
„ Roztoki	3.416,—	200.—	3.416,—	200,—
„ Reprezentacji	85,42		85,42	
„ Ruchomości	12.699,45	40,—	12.699,45	40,—
„ Nieruchomości	1,268.857,30	155,—	1,268.822,30	120,—
„ Robót w górach	2.701,31	15,65	2.685,66	
„ Subwencyj	47.139,11	18.505,—	47.139.11	18.505,—
„ Rezerwy	8.590,26	1,302.015,68		1,293,425,42
„ Propagandy	3.021,89	70,80	3.006,29	55,20
„ Odznak	5.097,85	1,875,75	3.348,10	126,—
„ Map	250,—	502,70		252,70
„ Wierchów	36.008,61	1.614,85	36.008,61	1.614,85
„ Wydawnictw	13.117,57	242,55	13.117,57	242,55
„ Kosztów podróży	17.547,20	908,05	16.639.15	
„ Przechodni	85.363,93	85.363,93		
„ Odsetek	551,88	2.788,38	551,88	2.788,38
„ Koszta Jubileuszu	2.567,23		2.567,23	
„ Wpisowego		8.886,62		8.886,62
„ Magazynu Gebethnera i Wolffa	16.963,70	1.198,77	15.933,70	168,77
„ Bibljoteki	369,10	24,—	369,10	24,—
„ Antycypacyj	48.740,63	74.174,02	6.807,95	32.241,34
„ Kapitału		10.830,17		10.830,17
	2,452.608,81	2,452.608,81	1,580.137,23	1,580.137,23

4) BANKI

P. K. O. ks. Nr. 10.869-U	Zł.	2.706,89
K. K. O. m. Krakowa ks. Nr. 436	„	10.073,33
K. K. O. m. Krakowa rk. bieżący	„	8.078,—
	Zł.	20.858,22

5) DŁUŻNICY.

Gebethner i Wolff	Zł.	899,12
O. P. T. T. Kraków	„	231,90
Różni — Kraków	„	21.709,93
O. P. T. T. Bielsko (pożyczka)	„	1.000,—
Dr. Jasiński W. Zakopane	„	4.978,27
K. K. O. m. Krakowa (fundusz żelazny)	„	1.519,27
K. K. O. m. Krakowa (fundusz zastrzeżony)	„	546,69
Bank Gosp. Kraj. (fundusz żelazny)	„	46,75
O. P. T. T. Żywiec	„	4,763,34
Różni — Szczawnica	„	170,—
Pożyczka Narodowa	„	948,—
O. P. T. T. — Zakopane	„	2.000,—
Ożgowa J., Kraków	„	200,—
Federowicz J, Zakopane	„	200,—
Broński K., Zakopane	„	1.100,—
Muzeum Tatrzańskie — Zakopane	„	420,—
	Zł.	40.733,27

6) ODDZIAŁY DŁUŻNE

(z tytułu składek członk. i wpisowego)

Biała	Zł.	357,16
Bielsko	„	2.337,83
Cieszyn	„	1.276,50
Dąbrowa Górnicza	„	1.787,50
Drohobycz	„	354,30
Jarosław	„	80,80
Kalisz	„	206,50
Katowice	„	4.309,95
Kielce	„	147,90
Kołomyja	„	722,60
Kraków	„	3,783,50
Kraków — Akademicki	„	100,30
Lwów	„	2.152,55
Nowy Sącz	„	228,65
Nowy Targ	„	99,70
Olkusz (koło)	„	16,—
Poznań	„	367,80
Rabka	„	1.062,58
Stanisławów	„	1.231,54
Stryj	„	574,40
Szczawnica	„	295,40
Wadowice (koło)	„	82,50
Warszawa	„	2.891,82
Zakopane	„	451,—
Żywiec	„	80,24
	Zł.	24,999,02

7) NIERUCHOMOŚCI.

Dworzec Tatrzański	Zł.	71.985.69		
Szkoła Przemysłu Drzewnego, Zakopane	„	34.100.—		
Szopa, Zakopane	„	1.145.75	Zł.	107.231.44
Schronisko Morskie Oko	„	165.000.—		
„ Roztoka	„	50.000.—		
„ przy 5-ciu Stawach	„	100.000.—		
„ na Pysznej	„	90.—		
„ na Hali Gąsienicowej	„	531.000.—	„	846.090.—
„ na Starych Wierchach			„	2.511.67
Parcela Zakopane			„	166.300.—
Udziały na Halach *a)* w Beskidach	„	1.106.50		
b) w Tatrach	„	145.582.69	„	146.689.19
			Zł.	1,268.822.30

8) ANTYCYPACJE CZYNNE.

Zakupiono 8.000 nalepek L. O. P. á —·25	Zł.	2.000.—
Zakupiono 7.040 nalepek A. S. T. T. á —·25 . . .	„	1.760.—
Zakupiono 10 nalepek P. Z. N.	„	18.—
Wydano nalepek gratisowych na 1934	„	212.—
Druk nalepek	„	402.35
Druk legitymacyj	„	111.50
Prenumerata czasopism	„	182.80
Udzielono subwen. na rob. w gór. na 1934. . . .	„	1 092.—
Wpisowe za 1933 pobrano w 1934.	„	1.022.30
	Zł.	6.807.95

9) WIERZYCIELE

L. O. P.	Zł.	618.—
A. S. T. T.	„	3.747.04
K. K. O. m. Krakowa (pożyczka hip.)	„	12.264.—
Drukarnia Anczyca, Kraków	„	19.057.—
Sekcja Turystyczna P. T. T.	„	42.75
Fundusz im. Świerza	„	26.50
Autorzy Wierchów, honorarja	„	1.825.25
	Zł.	37.580.54

10) WIERZYCIELE — ODDZIAŁY.

Krynica	Zł.	16.80
Tarnów	„	82.20
	Zł.	99.—

11) ANTYCYPACJE BIERNE.

Sprzedano nalepek i legitymacyj na 1934	Zł.	30.446.45
Wydano nalepek gratis. w 1934 na 1933	„	136.—
Zwrot nalepek w 1934 z 1933	„	432.75
Ekspedycja Wierchów za 1933	„	785.70
Kasa Chorych za grudzień 1933	„	144.27
Z. U. P. U. za grudzień 1933	„	124.20
Elektryczność za grudzień 1933	„	26.41
Przybory kancelaryjne za grudzień 1933	„	96.16
Składowe „Polski Lloyd" za grudzień 1933 . . .	„	11.30
Rozmowy telefoniczne za grudzień 1933	„	9.20
Zwrot kosztów prof. Goetlowi za grudz. 1933 . .	„	26.90
Fundusz Bezrobocia za grudzień 1933	„	2.—
	Zł.	32.241.34

12) ADMINISTRACJA.

Biuro — Kraków.

Płace	Zł.	17.120.15		
Utrzymanie Biura	„	3.294.67		
Przybory kancelaryjne	„	1.866.50		
Portorja	„	2.059 28		
Telefony i telegramy	„	1.611.86		
Świadczenia socjalne	„	2.536.45		
Podatki	„	1.062.79		
Różne	„	1.673.11		
Różne potrzeby Biura	„	94.28	Zł.	31.319.09

Biuro — Zakopane.

Płace	Zł.	4.816.40		
Utrzymanie Biura	„	78.90		
Przybory kancelaryjne	„	144.81		
Portorja	„	245.23		
Telefony i telegramy	„	731.46		
Świadczenia socjalne	„	760.73		
Podatki	„	69.04		
Różne	„	467.33	Zł.	7.313.90
			Zł.	38.632.99

13) UTRZYMANIE DWORCA TATRZAŃSKIEGO.

Płaca woźnego	Zł.	723.50
Utrzymanie Dworca	„	1.425.50
Remont	„	1433.29
Podatki	„	277.21
Asekuracja	„	830.41
Pranie	„	1.594.66
Różne koszta	„	247.50
		6.532.07

14) SUBWENCJE WYPŁACONE.

O. P. T. T. Lwów	Zł.	1.000.—		
„ Stryj	„	2.280.—		
„ Nowy Sącz	„	1.650.—		
„ Krynica	„	1.650.—		
„ Stanisławów	„	4.200.—		
K. P. T. T. Rzeszów	„	100.—		
O. P. T. T. Rabka	„	2.300.—		
„ Bielsko	„	3.500.—		
„ Kołomyja	„	1.500.—		
„ Żywiec	„	2.500.—		
„ Drohobycz	„	7.000.—		
„ Gorlice	„	200.—		
„ Cieszyn	„	500.—		
„ Kraków	„	100.—	Zł.	28.480.—
„Beskid Śląski“, Orłowa			„	500.—
Wyprawa w Andy			„	5.000.—
Różni, Zakopane			„	235.—
Tatrz. Ochotn. Pogotowie Ratunk.			„	1.650.—
Sekcja Narciarska P. T. T.			„	2.200.—
Sekcja Turystyczna P. T. T.			„	4.500.—
Subwencje naukowe:				
Stacja Meteorologiczna w Zakopanem	Zł.	944.61		
Inne	„	1.904.50	„	2.849.11
Dr. A. Zieliński na mapy Huculszczyzny i Gorganów			„	650.—
Muzeum Narodowe			„	100.—
Komisja Regjonalna Podhala			„	500.—
Wolska M. (st. noclegowa Biały Dworek)			„	300.—
Budowa Grobowca J. Kasprowicza			„	175.—
			Zł.	47.139.11

15) „W I E R C H Y“.

Rozsyłka X tomu			Zł.	1.155.95
Zwroty i przesyłki	Zł.	1.198.86		
Propagandowe	„	77.—		
Zakupno od Altenberga	„	1.753.35	Zł.	3.029.21
T O M XI.				
Druk	Zł.	26.562.—		
Klisze i rotograwiury	„	1.971.50		
Honorarja	„	2.245.25		
Rozsyłka	„	785.70	Zł.	31.564.45
Różne			Zł.	259.—
			Zł.	36.008.61

16) WYDAWNICTWA.

Sprawozdanie	Zł.	5.488·59
„Przegląd Turystyczny“	„	5.545·68
Informator	„	696·90
Czarnohora	„	495·—
Regulamin Przewodników	„	194·97
Zakupno i prenumerata wydawnictw	„	696·43
	Zł.	13·117·57

17) WKŁADKI DO TOWARZYSTW OBCYCH.

Unja Alpejska w Genewie Frs. 250.—	Zł.	436·50
Związek P. Towarzystw Turystyczn. Warszawa .	„	850·—
Składka dla Międzynar. Biura Ochr. Przyr. w Brukseli	„	25·—
	Zł.	1.311·50

18) PROPAGANDA I REPREZENTACJA.

Gwóźdź pam. dla Schron. na Pol. Chochoł. . . .	Zł.	105.—
Puhar srebrny dla Pol. Zw. Narc.	„	136.—
Plakieta srebrna dla „Karpathenverein“	„	21.—
Rzeźba na jubileusz „Karpathenverein“	„	43.—
Albumy	„	9.50
Fotografje	„	537.70
Tłumaczenia	„	95.—
Mapy propagandowe	„	133.43
Odczyt dr. Bauera	„	238.—
Wystawy	„	1.015.66
Ogłoszenia w Ks. Adres. m. Krakowa	„	504.50
Różne	„	185.50
Wieniec dla śp. J. Kasprowicza	„	10.—
Wieniec dla śp. dr. M. Guhra	„	32.42
	Zł.	3.066.71

19) KOSZTA PODRÓŻY.

Posiedzenia Zarządu Głownego	Zł.	3.656 34	Zł.	
Posiedzenia różne	„	1.466.76	„	5.123.10
Kongres Alpinistyczny			„	2.387.55
Zjazdy			„	2.350.55
Podróże służbowe			„	6.371.55
Komisja Rewizyjna			„	406.40
			Zł.	16.639.15

20) DWORZEC TATRZAŃSKI, DOCHODY.

Czynsz — bibljoteka	Zł.	720·—		
“ — restauracja	„	2.475·—		
“ — Szkoła Przem. Drzewn.	„	1.541·49	Zł.	4.736·49
Noclegi			„	4·530·28
			Zł.	9.266·77

21) SUBWENCJE OTRZYMANE.

Ministerstwo Skarbu	Zł.	7.500·—
Ministerstwo Komunikacji na budowę ścieżek w górach . . .	"	2.000·—
Ministerstwo Spr. Zagr. na Kongres Alpin.	"	1.000·—
O. P. T. T. Warszawa na zakupno hal w Tatrach	"	3.500·—
Klimatyka Zakopane	"	4.505·—
	Zł.	18.505·—

BUDŻET ZARZĄDU GŁÓWNEGO POL. TOW. TATRZAŃSKIEGO
na rok 1934.

(Rk. w złotych i groszach).

PRZYCHODY

I. Saldo z 1933 r.			10.000,—
II. Wkładki i legitymacje członkowskie:			
a) 16.000 sztuk nalepek à zł. 8·—		128.000,—	
b) 500 sztuk nalepek à zł. 4·—		2.000,—	
c) 6.000 sztuk legitym. konw. 2·—		12.000,—	142.000,—
III. Nieruchomości:			
a) noclegi w Dworcu		4.000,—	
b) czynsz z restauracji		1.500,—	
c) czynsz z Bibljoteki		720,—	
d) czynsz ze Szkoły Przemysłu Drzewnego		2.200,—	
e) czynsz z Roztoki		200,	
f) inne		180,—	8.800,—
IV. Wydawnictwa, odznaki:			
a) sprzedaż wydawnictw i map		500,—	
b) sprzedaż odznak		700,—	1.200,—
V. Spłaty zaległych składek przez Oddziały			10.000,—
			172.000,—

WYDATKI

I. Administracja:			
A. Biura Krakowskiego:			
a) Pensje urzędników i woźnego	18.066,70		
b) utrzymanie Biura	3.626,80		
c) świadczenia socjalne	1.850,—		
d) przybory kancelaryjne	2.000,—		
e) portorja	2.000.—		
f) telefony i depesze	1.500,—		
g) różne	456,50	29.500,—	
B. Biura w Zakopanem:			
a) Pensje urzędników i woźnego	6.630,—		
b) utrzymanie Biura	200,—		
c) świadczenia socjalne	600,—		
d) przybory kancelaryjne	200,—		
e) portorja	250,—		
f) telefony i depesze	756,—		
g) różne	364,—	9.000,—	38.500,—
II. Ubezpieczenia, podatki, koszta prawne:			
a) ubezpieczenia od ognia	880,—		
b) podatki	720,—		
c) koszta adwokackie i notarjalne	500,—		2.100,—
Do przeniesienia			40.600,—

Z przeniesienia			40.600,—
III. Podróże służbowe i zjazdy:			
a) podróże na posiedzenia Zarz. i Prezyd. . .		4.600,—	
b) podróże służbowe		3.800,—	
c) podróże Głównej Komisji Rewizyjnej . . .		900,—	
d) zjazdy zagraniczne		1.700,—	11.000,—
IV. Koszta propagandy:			
a) druk informatora		500,—	
b) zakupno fotografji i wydawnictw		500,—	1.000,—
V. Druk legitymacyj i nalepek:			
a) druk 8.000 sztuk leg. konwenc. à 15 gr. . .		1.200,—	
b) druk nalepek		500,—	
c) druk leg. biał. dla uczestn. i inne		300,—	2.000,—
VI. Utrzymanie Dworca Tatrzańskiego:			
a) administracja Dworca		4 000,—	
b) inwestycje i remont		3.500,—	
c) uzupełnienie inwentarza		1.500,—	9.000,—
VII. Spłata pożyczki na M. Oko i odsetki w K. O. M.			1.200,—
VIII. Wydawnictwa i prenumeraty:			
a) „Wierchy" rocznik XII		24.500,—	
b) druk Sprawozdania rocznego		3.000,—	
c) „Przegląd Turystyczny"		5.500,—	
d) prenumeraty pism i wydawnictw		500,—	33.500,—
IX. Wkładki do obcych Towarzystw:			
a) do Z. P. T. T.		1.000,—	
b) do Unji Alp. Międz.		500,—	
c) do Międzynarodowego Biura Ochr. Przyr. .		25,—	1.525,—
X. Subwencje:			
A. Naukowe:			
a) meteorologiczne	600,—		
b) speleologiczne	2.000,—		
c) inne	1.400,—	4.000,—	
B. Specjalne:			
a) na „Taternika"	3.000,—		
b) Tatrzańskie Och. Pogotowie Ratunkowe .	1.500,—		
c) Fundusz Alpinistyczny	1.500,—		
d) Sekcja Narciarska w Zakopanem	1.000,—		
e) wyprawa na Spitzbergen	3.000,—	10.000,—	
C. Na roboty w górach:			
a) dla Oddziałów drogą potrąc. 2.000 sztuk nalepek a 3 zł	6.000,—		
b) roboty w Tatrach	2.000,—		
c) subwencje dla Oddziałów	25.000,—	30.000,—	47.000,—
XI. Datki i zapomogi			500,—
XII. Do dysp. Zarz. Gł. na cele Gł. Kom. Narciarsk.			3.000,—
XIII. Zakupno udziałów na halach			4.000,—
XIV. Rezerwa na nieprzewidziane wydatki do dyspoz. Zarz. Gł.			7.675,—
XV. Na budowę pomnika śp. K. Bachledy . . .			10.000,—
			172.000,—

ZESTAWIENIE FINANSOWE ODDZIAŁÓW (wraz z Kołami) I SEKCYJ P. T. T. za rok 1933.

(Patrz załączona tabela).

Ogólny łączny przychód wszystkich Oddziałów i Sekcyj P. T. T. wyniósł w 1933 r. 663.145,02 zł., czyli w porównaniu z r. 1932, w którym wyniósł 560.811 zł. wzrósł o 102.334 zł. 02 gr., czyli o 18,2%. Poszczególne pozycje przychodu wyrażone w procentach przedstawiają się następująco: nadwyżka z 1932 roku 8,3 %, składki członkowskie 52,7%, dochody ze schronisk 8%, subwencje otrzymane 10,2%, pożyczki zaciągnięte 7,2%, różne 13,6%. Pozycję „Subwencje otrzymane" należy rozbić na subwencje wewnętrzne, udzielone bądź przez Zarząd Główny, bądź też przez Oddziały silniejsze Oddziałom słabszym oraz Kołom i Sekcjom, które to subwencje wyniosły 30.047 zł. 22 gr., czyli 4,6% ogólnej sumy przychodów, oraz na subwencje zewnętrzne (Rządowe i samorządowe), które wyniosły 37.618 zł czyli 5,7% ogólnej sumy przychodów. Wśród pożyczek, pożyczki zewnętrzne wyniosły 47,255 zł. 43 gr., czyli 7,1% ogólnej sumy przychodów. Łącznie więc 12,8% ogólnej sumy przychodów stanowią pieniądze z zewnątrz, resztę t. j. 87,2% to przychody własne. W 1932 roku procenta te wyniosły 88,4% przychodów własnych, 11,6% pieniądze z zewnątrz. Znaczne obniżenie przychodów widzimy w dziale „Nieruchomości" (czyli dochody ze schronisk) i to zarówno faktyczne, jak i wyrażone w odsetkach ogólnej sumy przychodów. I tak w 1932 r. schroniska przyniosły kwotę 63,028 zł. 45 gr., co wynosiło 11,3% ogólnej sumy przychodów, zaś rok 1933 przyniósł 52,884 zł. 43 gr., t. j. mniej o 10,144 zł. 02 gr., czyli o 15,8% mniej, co w ogólnej sumie przychodów wynosi 8%. Silny wzrost zarówno faktyczny jak i procentowy w porównaniu z ogólnym przychodem wykazała rubryka różne, w której mieszczą się przychody za wydawnictwa, odznaki, różne imprezy, odsetki od lokat kapitału, oraz w roku ubiegłym asekuracja schroniska na Turbaczu. W roku 1932 pozycja ta wynosiła 45,062 zł. 79 gr., czyli 8% ogólnej sumy przychodów, w roku 1933 wyniosła ta pozycja 90,531 zł. 98 gr., czyli 13,6% ogólnej sumy przychodów. Składki członkowskie wzrosły faktycznie w porównaniu z r. 1932 o 35,164 zł. 14 gr., wyrażone jednak w procentach w porównaniu z ogólnym przychodem wykazują pewne zmniejszenie (56% w 1932 r., 52,7% w 1933 r.), co zostało spowodowane silniejszym wzrostem innych pozycyj.

Po stronie rozchodów poszczególne pozycje wyrażone w procentach wyniosły: składki do Zarządu Głównego 26,1%, roboty w górach 23,2%, administracja 10,2%, subwencje i pożyczki udzielone 1,8%, długi i odsetki spłacone 8,7% (w czem pożyczki inwestycyjne i odsetki od nich 8,3%), różne 12,8%, pozostałości na r. 1934 17,2%. Pozycję rozchodów na roboty w górach należy jednakowoż podwyższyć o część pożyczek i odsetek od nich spłaconych, a mianowicie zaciągniętych swego czasu na budowę lub też ulepszenia i rozszerzenia schronisk. Pozycja ta wyniosła w 1933 roku 54,846 zł. 69 gr., czyli 8,3% ogólnej sumy rozchodów. Tak więc na roboty w górach wydały Oddziały i Sekcje P. T. T. w 1933 roku 208.252 zł. 91 gr., czyli 31,4% ogólnej sumy rozchodów. Z kwoty 153,405 zł. 91 gr. wydanej bezpośrednio na roboty w górach przypada 45,405 zł. 65 gr. na konserwację i utrzymanie istniejących schronisk, 102.177 zł. 39 gr. na budowę nowych i rozbudowę oraz ulepszenia istniejących schronisk, i 5.822 zł. 87 gr. na budowę i znakowanie ścieżek. Podług grup górskich wydano na roboty w górach: w Tatrach 42,219 zł. 44 gr., czyli 27,4% kwot wydanych na roboty w górach, oraz spłacono 1.500 zł. pożyczek inwestycyjnych czyli 2,8% długów i odsetek spłaconych (kwotę tę należy jednak jeszcze podnieść o wydatki Zarządu Głównego na roboty w górach i spłatę pożyczek inwestycyjnych, tak, że faktycznie całe Towarzystwo wydało na roboty w Tatrach łącznie ze spłatą pożyczek 54.073 zł. 05 gr.), w Beskidach Zachodnich 67.263 zł. 84 gr., czyli 42,5% wydatków na roboty w górach, oraz spłacono 43,222 zł. 33 gr. pożyczek inwestycyjnych, czyli 78,7% pożyczek i odsetek spłaconych, w Beskidach Wschodnich wreszcie wydano na roboty w górach 43.922 zł. 63 gr., czyli 28,7% kwot wydanych i 10.124 zł. 36 gr. spłaconych pożyczek i odsetek inwestycyjnych, czyli 18,5% kwot spłaconych.

Niektóre pozycje rozchodów w porównaniu z r. 1932 jak składki do Zarządu Głównego i subwencje udzielone pozostały procentowo bez zmian w stosunku do ogólnej sumy rozchodów, natomiast wzrosły ogromnie spłaty pożyczek i odsetek, jak również pozostałości na rok następny.

Ciekawą pozycję stanowią przychody ze schronisk, jeśli je bliżej rozważymy. I tak łączne przychody ze wszystkich schronisk (łącznie z Dworcem Tatrzańskim administrowanym przez Zarząd Główny) wyniosły w 1932 r. 73.844 zł. 04 gr. zaś wydatki konieczne na remonty i konserwacje wyniosły 38.311 zł. 76 gr., czyli, że nadwyżka wyniosła 35.552 zł. 28 gr. — W r. 1933 łączny przychód w tym dziale wyniósł 62.151 zł. 20 gr., wydatki konieczne 51.937 zł. 72 gr., czyli nadwyżka wyniosła 10.213 zł. 48 gr. Łącznie więc za dwa lata nadwyżka ta wyniosła 45.765 zł. 76 gr., z 40 niemal budynków (35 w 1932 r. względnie 38 w 1933 r.) niosących dochód Towarzystwu.

d) ZESTAWIENIE FINANSOWE ODDZIAŁÓW (wraz z Kołami) I SEKCYJ ZA 1933 R.

Rachunek w złotych i groszach.

		P R Z Y C H O D Y							R O Z C H O D Y								
		1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	8	
L. p.	Oddział (Sekcja)	Pozostałości z 1932 r.	Składki członkowskie	Nieruchomości	Subwencje otrzymane	Pożyczki zaciągnięte	Różne	RAZEM	Składki wpłacone do Zarz. Gł.	Roboty w górach	Administracja	Subwencje i pożyczki udzielone	Długi i odsetki spłacone	Różne	Pozostałości na 1934 r.	RAZEM	L. p.
1.	w Bielsku	6.699·45	50.886·40		241·84	1.500·—	500·—	59.827·69	23.565·75	2.944·94	5.932·12	330·—	19.314·88	1.797·—	5.943·—	59.827·69	1.
2.	w Bochni	35·33	894·95					930·28	293·—	24·50	157·35	53·40		31·10	370·93	930·28	2.
3.	w Cieszynie		20.681·90	2.400·—	650·—	1.022·50	3.969·35	28.723·75	13.231·50	2.400·57	1.714·60	600·—	4.590·46	4.801·61	1.385·01	28.723·75	3.
4.	w Drohobyczu	219·60	7.547·80	762·50	5.000·—		7.330·93	20.860·83	2.807·96	3.109·—	2.264·98	1.251·87	886·08	7.404·22	3.136·72	20.860·83	4.
5.	w Gorlicach	27·65	2.699·95		200·—		49·02	2.976·62	1.599·75	481·65	279·31	20·—			595·91	2.976·62	5.
6.	w Jarosławiu	263·41	1.523·35					1.786·76	1.044·50		296·02	155·—		10·—	281·24	1.786·76	6.
7.	w Jordanowie		1.745·20		58·—			1.803·20	814·50		99·85			384·10	504·75	1.803·20	7.
8.	w Kaliszu	132·58	628·75				232·—	993·33	583·20		281·30			6·45	122·38	993·33	8.
9.	w Katowicach . . .		53.188·65	4.116·50		20.672·16	5.773·—	83.750·31	26.829·—	34.676·90	13.372·15			3.207·89	5.664·37	83.750·31	9.
10.	w Kielcach	348·15	2.315·—		154·15		96·53	2.913·83	1.729·50		69·15			511·35	603·83	2.913·83	10.
11.	w Kołomyji	1.686·21	5.935·65	2.397·78	1.500·—	826·50		12.346·14	2.381·15	2.570·07	1.734·72		2.000·—		3.660·20	12.346·14	11.
12.	w Krakowie	886·39	41.523·85	12·294·41	100·—		5.239·73	60.044·38	18.633·20	9.129·60	7·869·51	560·—	1.500·—	4.821·75	17.530·32	60.044·38	12.
13.	Akadem. w Krakowie	1.868·65	3.857·80				80.72	5.807·17	1.770·30		612·10	2.195·—			1.229·77	5.807·17	13.
14.	w Krynicy	3.339·87	2.930·25		9.478·—		8.804·93	24.553·05	1.023·95	1.763·96	499·05	60·—		201·55	21.004·54	24.553·05	14.
15.	we Lwowie	593·56	19.553·50	739·50	2.584·10	1.500·—	4.042·42	29.013·08	10.450·26	4.066·25	3.933·72		5.713·90	1.114·80	3.734·15	29.013·08	15.
16.	w Łodzi		4.622·70				837·52	5.460·22	2.119·—	810·—	86·25			349·50	2.095·47	5.460·22	16.
17.	w Nowym Sączu . . .	4.146·93	5.403·70	425·—	2.050·—		761·—	12.786·63	1.804·—	788·35	433·59	230·—		2.926·99	6.603·70	12.786·63	17.
18.	w Nowym Targu . . .	32·38	1.667·70	1.872·51	70·—		10.020·32	13.662·91	532·25	2.546·12	1.041·—				9.543·54	13.662·91	18.
19.	w Poznaniu	6.346·71	8.082·70				1.361·62	15.791·03	3.394·15		965·79	678·—		1.511·29	9.241·80	15.791·03	19.
20.	w Rabce	122·46	2·653·50	2.432·90	8.800·—	470·93	14.186·76	28.666·55	769·77	3.037·55	434·21		4.325·78	19.923·52	175·72	28.666·55	20.
21.	w Radomiu	668·82	1.025·20		419·07		89·—	2.202·09	486·60		920·96	10·—		34·65	749·88	2.202·09	21.
22.	w Stanisławowie . . .	1.004·65	11.496·45	4.850·—	16.300·—	4.300·—	10.571·43	48.522·53	2.307·60	33.301·55	5.737·64		1.037·33	5.737·80	400·61	48.522·53	22.
23.	w Stryju	294·85	2.937·40		1.600·—		363·25	5.195·50	1.889·75	875·76	1.078·54		487·05	256·11	608·29	5.195·50	23.
24.	w Szczawnicy (Krościenku) .	926·65	1.002·50	1.731·—			215·36	3.875·51	456·50	1.330·53	1.131·83	30·—		323·75	602·90	3.875·51	24.
25.	w Tarnowie	3.582·94	10.982·50		100·—		2.486·70	17.152·14	9.207·10	295·45	682·45	1.403·50		2.513·20	3.050·44	17.152·14	25.
26.	w Warszawie		30.025·38	7.173·79			3.399·39	40.598·56	16.557·—	1.100·—	7.751·43	1·560·—		6.903·71	6.726·42	40.598·56	26.
27.	w Wilnie	117·81	687·—					804·81	442.50		26·35	20·—		173·77	142·19	804·81	27.
28.	w Zagłęb. Dąbr. (Sosnowcu)	1.011·09	13.245·80					14.256·89	8.095·10		2.153·—	1.820·—		1.333·30	855·49	14.256·89	28.
29.	w Zakopanem	8.287.23	14.368·70	4.298·10	3.032·33	9.500·—	1.181·22	40.667·58	7.574·50	27.140·49	1.261·95			4.103·84	586·80	40.667·58	29.
30.	w Żywcu	7.073·65	24.041·60	6.756·60	2.817·98	7.263·34	2.758·81	50.711·98	10.441·60	16.163·32	2.501·70	250·—	14.991·21	4.905·66	1.458·49	50.711·98	30.
A.	Sekcja Tur. (Kl. Wysok.)	2.640·16	205·—		3.105·—		1.243·60	7.193·76			731·71			4.530·77	1.931·28	7.193·76	A.
B.	Sekcja Narciarska . . .	79·32	1.118·—	633·84	5.802·40	700·—	2.605·20	10.938·76		4.849·35	519·53		2.649·—	2.408·04	512·84	10.938·76	B.
C.	Sekcja Rat. (T. O. P. R.)	2.374·83			3.602·35		2.332·17	8.309·35			1.230·—	500·—		2.999·35	3.580·—	8.309·35	C.
D.	Sekcja Ochrony Gór . .	17·80						17·80							17·80	17·80	D.
	Razem	54.829·13	349.478·83	52.884·43	67.665·22	47.755·43	90.531·98	663.145·02	172.834·94	153.405·91	67.803·86	11.726·77	57.495·69	85.227·07	114.650·78	663.145·02	